

Ympäristölautakunta

KOKOUSAIKA 15.08.2024 klo 16:30

KOKOUSAIKKA Kaupunginhallituksen kokoushuone 5. kerros

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Läsnäolijat	1
83 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
84 § Pöytäkirjan tarkastajat	3
85 § Käsittelyjärjestys	4
86 § Lautakunnan otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset	5
87 § Ympäristölautakunnan talouden seuranta 2024	6
- Talousraportti tammi-kesäkuun tilanteesta vertailutietoineen	7
88 § Ympäristölautakunnan lausunto Kotkan ilmasto-ohjelman 2021-2030 päivityksen luonnoksesta	11
- Luonnos: Kotkan kaupungin ilmasto-ohjelman 2021-2030 päivitys	13
- Liite 1: Ilmasto-ohjelman 2021–2030 päivityksen valmistelu ja taustatiedot	69
- Liite 2: Päivityksessä tehdyt muutokset merkittynä Ilmasto-ohjelman 2021–2030 edelliseen versioon	99
90 § Elintarvikelain 55 §:n mukainen elintarvikesäännösten vastaisuuden korjaaminen ja 56 §:n mukainen kiello. Oikaisuvaatimuksen osittainen hylkääminen ja päätöksen muuttaminen.	155
91 § Muut asiat (yhteiset)	163
92 § Rakennusvalvonnan muut asiat	164
93 § Rakennusvalvonnan lupapäätökset	165
94 § Lausunto hallinto-oikeudelle	166
95 § Salaisena käsitellyt asiat	167
Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	168
Hallintovalitusosoitus hallinto-oikeudelle (ympla)	172

KOKOUSAIKA	Torstai 15.08.2024, klo 16.30 – 17.30	
KOKOUSAIKKA	Kaupunginhallituksen kokoushuone 5.kerros	
OSALLISTUJAT Päätöksentekijät	Kekarainen Matti Hodju Juhani Dufva Kimmo Pöyhönen Olavi	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen ”
Muut osallistujat	Ylivaarvi Merja Tinkanen Maritta Jaakola Anna Söderholm Jukka	” ” ”, Pyhtää, § 83-91 ”, Pyhtää, § 83-91
Poissa	Kristina Lönnfors Kytölä Marika Halonen Kati Mikkilä Eero Elosuo Sara Laitinen Anne Haltiala Tuomas	kansliapäällikkö lakimies ympäristönsuojelupäällikkö rakennustarkastaja nuorisovaltuuston edustaja, Kotka § 83-88 ja § 90-95 sihteeri hygieenikkoeläinlääkäri, TEAMS- yhteys, § 83-85 ja §90
	Renlund Tarja, Hyryläinen Antti, Behshta Sediqi, Kansikas Anni, Maaranen Vilma	
	Rakennuslupahakemuksista liitteineen tehtiin kunkin asian kohdalla erillinen asiakirjavihko ottamatta mainittuja asiakirjoja pöytäkirjan liitteeksi.	
ALLEKIRJOITUKSET	Puheenjohtaja	Sihteeri
	Matti Kekarainen	Anne Laitinen
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	Todetaan	Pykälät 83 - 95
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Kotka 19.8.2024	
Pöytäkirjan tarkastajat	Merja Ylivaarvi	Juhani Hodju
JULKIPANOTODISTUS	Tässä kokouksessa lupa-asioissa tehtyjä päätöksiä koskeva ilmoitus on ollut ympäristölautakunnan ilmoitustaululla. Päätöksen antamispäivämäärä 20.8.2024	
PÖYTÄKIRJA YLEI- SESTI NÄHTÄVÄNÄ	Yleinen tietoverkko: www.kotka.fi/esityslistat ja Pyhtään kunnan kotisivuilla 22.8.2024	
	Sihteeri	Anne Laitinen

83 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ympla 15.8.2024 § 83

Todettiin.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (Kuntal 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

--	--	--

84 § Pöytäkirjan tarkastajat

Ympla 15.8.2024 § 84

Ehdotus: Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan jäsenet Tarja Renlund ja Merja Ylivaari.

Asian käsittely: Pöytäkirjan tarkastajaksi valitaan jäsenet Juhani Hodju ja Merja Ylivaari.

Päätös: Hyväksyttiin.

Julkipanon jälkeen annettavat päätökset tarkastetaan kokouksessa.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

--	--	--

85 § Käsittelyjärjestys

Ympla 15.8.2024 § 85

Ehdotus: Hyväksytään listan mukaisena.

Asian käsittely: Käsittelyjärjestystä muutetaan siten, että **§ 90** Elintarvikelain 55 §:n mukainen elintarvikesäännösten vastaisuuden korjaaminen ja 56 §:n mukainen kiello. Oikaisuvaatimuksen osittainen hylkääminen ja päätöksen muuttaminen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

86 § Lautakunnan otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset

Ympla 15.8.2024 § 86

Hallintosäännön 5. luvun 10 §:n mukaan otto-oikeutta viranhaltijapäätöksistä käyttää kaupunginhallituksen ohella se lautakunta, jonka alaisuuteen ao. viranhaltija kuuluu. Kuntalain 92 § määrittää, mistä päätöksistä lautakunta ei voi käyttää otto-oikeutta.

Ympäristölautakunnan alaiset viranhaltijat, joiden päätöksiin voidaan käyttää kuntalain mukaista otto-oikeutta:

- **Ympäristöterveyspäällikkö**
- **Rakennustarkastaja**
- **Ympäristönsuojelupäällikkö**

Ympäristölautakunnan alaiset viranhaltijat, joiden päätökset on tehty erityislainsäädäntöön perustuen ja jotka tuodaan tiedoksi lautakunnalle:

- **Ympäristöterveyspäällikkö**
- **Terveystarkastaja**
- **Ympäristönsuojelupäällikkö**
- **Ympäristötarkastaja**
- **Ympäristöterveyssuunnittelija**
- **Ympäristönsuojelusuunnittelija**

Edellä mainittujen viranhaltijoiden 14.6. – 15.8.2024 välisenä aikana tekemät viranhaltijapäätökset ovat päätöksentekijöiden katsottavissa Luottamushenkilöportaalissa osoitteessa <http://luottamushenkilöportaali.kotka.fi>

Esittelijä: Ympäristönsuojelupäällikkö Kati Halonen

Ehdotus: Ympäristölautakunta toteaa, että edellä mainitut viranhaltijapäätökset ovat olleet lautakunnan nähtävänä sähköisesti luottamushenkilöportaalissa ja että esitettyjen viranhaltijoiden päätöspöytäkirjojen johdosta ei käytetä kuntalaissa tarkoitettua otto-oikeutta eikä muutoksenhakuoikeutta.

Päätös: Hyväksyttiin.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

87 § Ympäristölautakunnan talouden seuranta 2024

Ympla 15.8.2024 § 87

Valmistelija: Controller Annukka Villberg

Esittelyteksti: Ympäristölautakunnan kokouksessa 10.3.2022 § 19 päätettiin esityksen mukaisesti, että lautakuntaraportointi toteutetaan kokousaikataulujen puitteissa ja controller toimittaa liiteraportin liitettäväksi esityslistaan tai lisälistaan.

Liitteet: Talousraportti tammi-kesäkuun tilanteesta vertailutietoineen

Esittelijä: Ympäristönsuojelupäällikkö Kati Halonen

Ehdotus: Lautakunta merkitsee tiedoksi taloustilanteen.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Toimeenpano:
Ote: Ympäristöpalvelut/Kati Halonen
Talousyksikkö/Annukka Villberg

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

--	--	--

5.8.2024

Annukka Villberg
Controller

Talousseuranta ympäristölautakunta, tilanneraportti 6/2024.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Toteuma		ERO	ERO %	Toteuma		Budjetti 2024	Budjetti2024 jäljellä	Tot. % Bud
	01-06/2024	01-06/2023			2023	2024			
Myyntituotot	92 645	92 109	536	1	165 164	168 800	76 155	54,9	
Maksutuotot	402 473	413 887	-11 414	-3	612 748	585 000	182 527	68,8	
Tuet ja avustukset	0	40 785	-40 785	-100	40 785	0	0	0,0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0	
Valmistus omaan käyttöön	11 453	3 920	7 533	192	19 346	0	-11 453	0,0	
TOIMINTATUOTOT	506 571	550 702	-44 131	-8	838 044	753 800	247 229	67,2	
Henkilöstökulut	-797 816	-907 887	110 071	12	-1 810 236	-1 944 457	-1 146 641	41,0	
Palvelujen ostot	-175 919	-96 500	-79 419	-82	-186 963	-210 219	-34 301	83,7	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 656	-9 685	-1 971	-20	-26 703	-32 850	-21 194	35,5	
Avustukset	-2 200	0	-2 200	0	-1 700	-2 500	-300	88,0	
Muut toimintakulut	-9 140	-8 926	-214	-2	-29 601	-23 651	-14 511	38,6	
TOIMINTAKULUT	-996 731	-1 022 998	26 268	3	-2 055 203	-2 213 677	-1 216 946	45,0	
Toimintakate (sitova)	-490 160	-472 296	-17 863	-4	-1 217 159	-1 459 877	-969 717	33,6	
Sisäiset tuotot	27 553	36 645	-9 092	-25	43 316	0	-27 553	0,0	
Sisäiset kulut	-176 296	-149 926	-26 370	-18	-308 322	-332 076	-155 780	53,1	
Sisäiset erät	-148 743	-113 281	-35 462	-31	-265 006	-332 076	-183 333	44,8	
TOIMINTAKATE SIS. sisäiset	-638 903	-585 577	-53 325	-9	-1 482 166	-1 791 953	-1 153 050	35,7	
Rahoitustuotot ja -kulut	175	216	-40	-19	538	0	-175	0,0	
VUOSIKATE	-638 727	-585 362	-53 365	-9	-1 481 628	-1 791 953	-1 153 226	35,6	
Sisäinen korko	-50	-118	68	58	-200	-67	-17	74,6	
Poistot ja arvonalentumiset	-2 186	-2 412	226	9	-4 636	-4 372	-2 186	50,0	
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0,0	
TILIKAUDEN TULOS	-640 963	-587 891	-53 072	-9	-1 486 463	-1 796 391	-1 155 428	35,7	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-640 963	-587 891	-53 072	-9	-1 486 463	-1 796 391	-1 155 428	35,7	
Hallinnon vyörytykset	-62 430	-58 529	-3 901	-7	-142 423	0	62 430	0,0	
Tilikauden voitto/tappio	-703 393	-646 420	-56 973	-9	-1 628 886	-1 796 391	-1 092 998	39,2	

5.8.2024

YMPÄRISTÖNSUOJELU	Toteuma		ERO		Toteuma 2023	Budjetti 2024	Budjetti2024 jäljellä	Tot. % Bud
	01-06/2024	01-06/2023	ERO	%				
Myyntituotot	17 839	15 793	2 046	13	26 073	40 000	22 161	44,6
Maksutuotot	19 703	26 546	-6 843	-26	60 240	30 000	10 297	65,7
Tuet ja avustukset	0	40 785	-40 785	-100	40 785	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	180	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	37 541	83 124	-45 583	-55	127 278	70 000	32 459	53,6
Henkilöstökulut	-205 136	-190 860	-14 277	-7	-375 830	-435 525	-230 389	47,1
Palvelujen ostot	-15 862	-16 208	346	2	-27 579	-64 825	-48 963	24,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 567	-1 457	-1 111	-76	-4 002	-7 700	-5 133	33,3
Avustukset	-1 200	0	-1 200	0	-700	-2 500	-1 300	48,0
Muut toimintakulut	-550	-498	-51	-10	-3 702	-500	50	109,9
TOIMINTAKULUT	-225 315	-209 022	-16 293	-8	-411 813	-511 050	-285 735	44,1
Toimintakate (sitova)	-187 774	-125 898	-61 876	-49	-284 535	-441 050	-253 276	42,6
Sisäiset tuotot	195	81	114	141	162	0	-195	0,0
Sisäiset kulut	-55 783	-46 732	-9 051	-19	-93 612	-107 316	-51 532	52,0
Sisäiset erät	-55 588	-46 651	-8 937	-19	-93 450	-107 316	-51 727	51,8
TOIMINTAKATE SIS. sisäiset	-243 362	-172 549	-70 813	-41	-377 985	-548 366	-305 004	44,4
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0	0,0
VUOSIKATE	-243 362	-172 549	-70 813	-41	-377 985	-548 366	-305 004	44,4
Sisäinen korko	-50	-118	68	58	-200	-67	-17	74,6
Poistot ja arvonalentumiset	-2 186	-2 412	226	9	-4 636	-4 372	-2 186	50,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-245 598	-175 079	-70 519	-40	-382 820	-552 805	-307 207	44,4
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-245 598	-175 079	-70 519	-40	-382 820	-552 805	-307 207	44,4
Hallinnon vyörytykset	-15 255	-12 378	-2 877	-23	-25 600	0	15 255	0,0
Tilikauden voitto/tappio	-260 853	-187 457	-73 396	-39	-408 420	-552 805	-291 952	47,2

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	Toteuma		ERO		Toteuma 2023	Budjetti 2024	Budjetti2024 jäljellä	Tot. % Bud
	01-06/2024	01-06/2023	ERO	%				
Myyntituotot	28 457	31 692	-3 235	-10	43 937	43 100	14 643	66,0
Maksutuotot	173 810	162 613	11 197	7	199 328	185 000	11 190	94,0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	202 267	194 305	7 962	4	243 265	228 100	25 833	88,7
Henkilöstökulut	-287 350	-296 525	9 175	3	-581 341	-594 314	-306 964	48,3
Palvelujen ostot	-17 150	-3 051	-14 099	-462	-16 345	-37 900	-20 750	45,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 795	-2 387	-408	-17	-4 433	-10 000	-7 205	27,9
Avustukset	-1 000	0	-1 000	0	-1 000	0	1 000	0,0
Muut toimintakulut	-895	-548	-347	-63	-6 892	-2 953	-2 058	30,3
TOIMINTAKULUT	-309 190	-302 511	-6 679	-2	-610 011	-645 167	-335 977	47,9
Toimintakate (sitova)	-106 923	-108 206	1 283	1	-366 746	-417 067	-310 144	25,6
Sisäiset tuotot	15 603	12 108	3 495	29	15 497	0	-15 603	0,0
Sisäiset kulut	-61 544	-52 958	-8 586	-16	-104 345	-117 533	-55 990	52,4
Sisäiset erät	-45 941	-40 850	-5 091	-12	-88 849	-117 533	-71 592	39,1
TOIMINTAKATE SIS. sisäiset	-152 864	-149 056	-3 808	-3	-455 595	-534 600	-381 736	28,6
Rahoitustuotot ja -kulut	160	73	87	119	277	0	-160	0,0
VUOSIKATE	-152 704	-148 983	-3 721	-2	-455 318	-534 600	-381 897	28,6
Sisäinen korko	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-152 704	-148 983	-3 721	-2	-455 318	-534 600	-381 897	28,6
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-152 704	-148 983	-3 721	-2	-455 318	-534 600	-381 897	28,6
Hallinnon vyörytykset	-18 251	-18 406	155	1	-42 635	0	18 251	0,0
Tilikauden voitto/tappio	-170 955	-167 389	-3 566	-2	-497 953	-534 600	-363 646	32,0

5.8.2024

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO	Toteuma	Toteuma	ERO		Toteuma	Budjetti	Budjetti2024	Tot. %
	01-06/2024	01-06/2023	ERO	%	2023	2024	jäljellä	Bud
Myyntituotot	43 711	41 149	2 561	6	90 900	83 000	39 289	52,7
Maksutuotot	-1 381	0	-1 381	0	0	0	1 381	0,0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	42 330	41 149	1 180	3	90 900	83 000	40 670	51,0
Henkilöstökulut	-10 844	-131 053	120 209	92	-284 354	-245 150	-234 306	4,4
Palvelujen ostot	-81 590	-2 653	-78 937	-999	-19 753	-11 936	69 654	683,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 923	-2 327	-596	-26	-11 111	-7 650	-4 727	38,2
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintakulut	-7 047	-7 047	0	0	-14 094	-14 500	-7 453	48,6
TOIMINTAKULUT	-102 404	-143 079	40 675	28	-329 313	-279 236	-176 832	36,7
Toimintakate (sitova)	-60 074	-101 930	41 856	41	-238 413	-196 236	-136 162	30,6
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Sisäiset kulut	-6 032	-6 440	408	6	-14 099	-12 581	-6 548	47,9
Sisäiset erät	-6 032	-6 440	408	6	-14 099	-12 581	-6 548	47,9
TOIMINTAKATE SIS. sisäiset	-66 106	-108 370	42 263	39	-252 512	-208 817	-142 710	31,7
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0	0,0
VUOSIKATE	-66 106	-108 370	42 263	39	-252 512	-208 817	-142 710	31,7
Sisäinen korko	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-66 106	-108 370	42 263	39	-252 512	-208 817	-142 710	31,7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-66 106	-108 370	42 263	39	-252 512	-208 817	-142 710	31,7
Hallinnon vyörytykset	-7 414	-6 266	-1 149	-18	-21 532	0	7 414	0,0
Tilikauden voitto/tappio	-73 521	-114 636	41 115	36	-274 044	-208 817	-135 296	35,2

LÖYTÖELÄIMET	Toteuma	Toteuma	ERO		Toteuma	Budjetti	Budjetti2024	Tot. %
	01-06/2024	01-06/2023	ERO	%	2023	2024	jäljellä	Bud
Myyntituotot	1 112	1 593	-480	-30	1 659	2 700	1 588	41,2
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	1 112	1 593	-480	-30	1 659	2 700	1 588	41,2
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Palvelujen ostot	-8 392	-9 442	1 050	11	-19 572	-24 508	-16 117	34,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKULUT	-8 392	-9 442	1 050	11	-19 572	-24 508	-16 117	34,2
Toimintakate (sitova)	-7 279	-7 849	570	7	-17 913	-21 808	-14 529	33,4
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Sisäiset kulut	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Sisäiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKATE SIS. sisäiset	-7 279	-7 849	570	7	-17 913	-21 808	-14 529	33,4
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0	0,0
VUOSIKATE	-7 279	-7 849	570	7	-17 913	-21 808	-14 529	33,4
Sisäinen korko	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-7 279	-7 849	570	7	-17 913	-21 808	-14 529	33,4
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-7 279	-7 849	570	7	-17 913	-21 808	-14 529	33,4
Hallinnon vyörytykset	-362	-530	168	32	-1 009	0	362	0,0
Tilikauden voitto/tappio	-7 642	-8 379	738	9	-18 922	-21 808	-14 167	35,0

5.8.2024

RAKENNUSVALVONTA	Toteuma 01-06/2024	Toteuma 01-06/2023	ERO	ERO %	Toteuma 2023	Budjetti 2024	Budjetti2024 jäljellä	Tot. % Bud
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Maksutuotot	210 342	224 729	-14 388	-6	353 180	370 000	159 658	56,8
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	11 453	3 920	7 533	192	19 166	0	-11 453	0,0
TOIMINTATUOTOT	221 794	228 649	-6 855	-3	372 347	370 000	148 206	59,9
Henkilöstökulut	-287 825	-283 802	-4 023	-1	-548 931	-645 316	-357 491	44,6
Palvelujen ostot	-48 334	-60 615	12 280	20	-94 543	-84 150	-35 816	57,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 320	-3 386	66	2	-7 027	-4 200	-880	79,1
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintakulut	-648	-832	184	22	-4 913	-3 650	-3 002	17,8
TOIMINTAKULUT	-340 128	-348 635	8 507	2	-655 414	-737 316	-397 188	46,1
Toimintakate (sitova)	-118 334	-119 986	1 652	1	-283 067	-367 316	-248 982	32,2
Sisäiset tuotot	11 755	24 456	-12 701	-52	27 657	0	-11 755	0,0
Sisäiset kulut	-47 495	-40 486	-7 009	-17	-93 584	-86 743	-39 248	54,8
Sisäiset erät	-35 740	-16 030	-19 709	-123	-65 927	-86 743	-51 003	41,2
TOIMINTAKATE SIS. sisäiset	-154 073	-136 016	-18 057	-13	-348 994	-454 058	-299 985	33,9
Rahoitustuotot ja -kulut	15	142	-127	-89	261	0	-15	0,0
VUOSIKATE	-154 058	-135 874	-18 184	-13	-348 733	-454 058	-300 000	33,9
Sisäinen korko	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-154 058	-135 874	-18 184	-13	-348 733	-454 058	-300 000	33,9
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-154 058	-135 874	-18 184	-13	-348 733	-454 058	-300 000	33,9
Hallinnon vyörytykset	-20 352	-19 541	-811	-4	-49 768	0	20 352	0,0
Tilikauden voitto/tappio	-174 410	-155 415	-18 995	-12	-398 501	-454 058	-279 649	38,4

D/2581/00.01.04/2024

88 § Ympäristölautakunnan lausunto Kotkan ilmasto-ohjelman 2021-2030 päivityksen luonnoksesta

Ympla 15.8.2024 § 88

Valmistelija: Kestävän kehityksen asiantuntija Roosa Rosenqvist, puh. 040 585 5770

Esittelyteksti: Kotkan kaupunki liittyi keväällä 2019 Suomen ympäristökeskuksen koordinoimaan kohti hiilineutraalia kuntaa -verkostoon, eli Hinku-kunnaksi (kv 8.4.2019 § 40). Samalla kaupunki sitoutui kunnianhimoiseen tavoitteeseen vähentää alueen kasvihuonekaasupäästöjä -80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Kaupunginjohtajan asettaman valmistelutyöryhmän valmisteleva uusi Kotkan kaupungin ilmasto-ohjelma 2021–2030 hyväksyttiin vuoden 2020 lopussa. Sitä ennen Kotkan ilmastotyötä ohjasi vuonna 2011 hyväksytty Kotkan ilmasto- ja energiaohjelma.

Kotkan ilmasto-ohjelmaan 2021–2030 on nyt laadittu päivitys, jonka luonnoksesta Kotkan ilmastovalmistelutyöryhmä pyytää lausuntoja 2.9.2024 mennessä. Saatujen lausuntojen ja kommenttien pohjalta muokattu luonnos viedään kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn.

Ilmasto-ohjelma linjaa Kotkan kaupunkikonsernin ilmastotyötä jaksolla 2021–2030. Ilmasto-ohjelman päivityksessä ohjelman rakenteeseen ei ole tehty merkittäviä muutoksia, keskeiset periaatteet ja toiminnalliset teemat säilyvät ennallaan. Päivityksessä tehdyistä muutoksista merkittävimmät ovat toimenpiteiden sisältöjen päivittäminen, uusien mittarien ja tavoitteiden asettaminen toimenpiteille, ulkoasun ja kieliasun selkeyttäminen ja yhtenäistäminen sekä uusien liitteiden laatiminen. Päivitetyn ilmasto-ohjelman luonnoksen liitteessä 1 kerrotaan mm. ilmasto-ohjelman päivityksen valmistelusta ja kasvihuonekaasupäästöjen nykytilasta Kotkassa. Päivitetyn ilmasto-ohjelman luonnoksen liitteessä 2 päivityksessä tehdyt muutokset on merkitty Kotkan ilmasto-ohjelman 2021–2030 edelliseen versioon.

Lausunto:

Päivityksen luonnos on valmisteltu Kotkan kaupungin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelun palveluyksikössä osana kestävän kehityksen asiantuntijan tehtäviä. Päivitykset ilmasto-ohjelman toimenpiteisiin on valmisteltu yhteistyössä niistä vastaavien toimialojen, yksiköiden ja tytäryhtiöiden asiantuntijoiden kanssa. Päivityksen valmistelun aikana ilmastovalmistelutyöryhmän puheenjohtajina ja jäsenenä ovat toimineet ympäristöpalveluiden yksiköstä ympäristönsuojelupäällikkö ja kestävän kehityksen asiantuntija.

Osaan ympäristöpalveluiden vastuulle kuuluvista toimenpiteistä on tehty muutoksia ilmasto-ohjelman päivityksessä. Muutokset vahvistavat ympäristöpalveluiden vastuulla olevien toimenpiteiden tavoitteellisuutta,

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

sillä päivityksessä on esitetty uusia mittareita ja tavoitteita osalle toimenpiteistä. Esimerkiksi ekotukitoimintaa koskevaa toimenpidettä on tarkennettu, ja ekokiinteistökierrosten järjestäminen on nostettu uudeksi toimenpiteeksi.

Liitteet:

Kotkan kaupungin ilmasto-ohjelman 2021–2030 päivityksen luonnos
Päivitetyn ilmasto-ohjelman luonnoksen liite 1: Ilmasto-ohjelman 2021–2030 päivityksen valmistelu ja taustatiedot
Päivitetyn ilmasto-ohjelman luonnoksen liite 2: Päivityksessä tehdyt muutokset merkittynä Ilmasto-ohjelman 2021–2030 edelliseen versioon

Esittelijä:

Ympäristönsuojelupäällikkö Kati Halonen

Ehdotus:

Ympäristölautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon Kotkan kaupungin ilmasto-ohjelman 2021–2030 päivityksen luonnoksesta.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Toimeenpano:

Ote: Ympäristöpalvelut/Roosa Rosenqvist

Ei oikaisuvaatimusohjetta

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

--	--	--

KOTKAN KAUPUNGIN ILMASTO-OHJELMA 2021–2030

LUONNOS

PÄIVITYS HYVÄKSYTTY KAUPUNGINVALTUUSTO
00.00.2024/139 §

ESIPUHE

Pariisissa järjestettiin vuoden 2015 lopulla ilmastokokous, jossa solmittiin oikeudellisesti sitova maailmanlaajuinen ilmastosopimus. Sopimuksen tavoite on pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle kahdessa asteessa. Sopimuksen osapuolet sitoutuvat päästöjen vähentämiseen ja toimiin ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi. Maat määrittelevät itse päästövähennystavoitteensa ja laativat politiikkatoimet niiden saavuttamiseksi. Tämä Pariisin sopimus astui voimaan marraskuussa 2016, jolloin myös Suomi ratifioi sopimuksen omalta osaltaan.

Suomi asetti vuonna 2019 tavoitteekseen kulkea kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Paikallisesti oman maakuntamme, Kymenlaakson, maakuntaohjelmassa on asetettu tavoite hiilineutraalista maakunnasta ja samalla maakunta on sitoutunut Hinku-tavoitteisiin. Myös Kotkan kaupunki liittyi Hinku-verkoston ja sitoutui valtuuston päätöksellä Hinku-kriteereihin keväällä 2019.

Kotkan kaupunki on ollut liikkeellä jo ennen tätä, kun kaupungin ensimmäinen ilmasto-ohjelma on hyväksytty jo vuonna 2011. Tässä toisessa ilmasto-ohjelmassa linjaamme koko Kotkan kaupunkikonsernin ilmastotyötä jaksolla 2021–2030. Kaupunkimme on kaupunkistrategiassaan hyväksynyt tavoitteen liittyä Hinku-kunnaksi ja niinpä tämä nyt käsiteltävänä oleva ohjelma noudattaa strategiaamme erinomaisesti.

Kaupunkien rooli ilmastotyössä on keskeistä, sillä kansainvälisiä ilmastosopimuksia ja kansallisia tavoitteita tukevat, päästöjä hillitsevät toimet tehdään usein paikallisesti. Ilmakehää lämmittävät kasvihuonekaasut syntyvät suurelta osin kaupunkiympäristössä. Kaupunkien kasvu lisää rakentamista ja liikennemääriä. Kaupunkeihin ja kaupunkiseutuihin keskittyy kasvua ja elinvoimaa, mutta myös kulutusta ja kaupankäyntiä, jotka ovat elinvoiman lähteitä. Lisäksi on huomattava, että ilmastotyössä kaupungeilla on merkittävä rooli esimerkin ja suunnan näyttäjinä.

Kotkan ilmastotyön keskeinen tavoite on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen Kotkan alueella Hinku-kuntien tavoitteen mukaisesti 80 % vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2007 tasoon. Kotkan kasvihuonekaasupäästöt ovat 2010-luvulla vähentyneet selvästi, mutta päästöjen vähentämisen jatkaminen tavoitteisiin pääsemiseksi vaatii edelleen määrätietoista ilmastotyötä.

Kotkan ilmasto-ohjelma linjaa kaupunkikonsernimme ilmastotyön tavoitteita sekä konkreettisia toimenpiteitä aikavälillä 2021–2030. Ohjelman toimenpiteet on jaoteltu yhdentoista sektorin alle: energiantuotanto, rakennukset ja infra, liikenne, tapahtumat ja matkailu, ilmastokasvatus ja -neuvonta, kiertotalous, ruoka ja ruokajärjestelmä, hankinnat, yritys yhteistyö, hiilinielut ja -varastot sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja varautuminen.

Ilmasto-ohjelmamme sisältää kymmeniä erilaisia tekoja tavoitteemme saavuttamiseksi. Nämä ovat valmisteltu yhdessä kaupungin eri yksiköiden sekä konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden kanssa yhteisöllisissä prosesseissa. Ohjelmassa on isoihin kokonaisuuksiin liittyviä toimia, kuten Kotkan Energian kestävä ja vähähiilisen energiatuotannon tiekartan laatiminen, bussikaluston muuttaminen vähäpäästöiseksi, katuvalaistuksen kehittäminen edelleen energiatehokkaammaksi sekä kaupungin viheralueiden hiilinielujen lisääminen. Ilmastotyötä pitää kuitenkin tehdä hyvin laaja-alaisesti, ja ohjelman toimissa on monia arkiseen elämään liittyviä toimia, kuten kasvisruoan edistäminen, Vihreä lippu -toiminnan kehittäminen Kotkan kouluissa sekä kaupungin oman henkilöstön liikennevalintoihin vaikuttaminen.

Ilmastonmuutos koskettaa meitä kaikkia ja siksi kaupungin oman ilmastotyön tueksi ilmastotalkoisiin tarvitsemme ja haastamme mukaan kaikki kaupungin asukkaat sekä yritykset ja muut toimijat.

Kotkassa xx.xx.2024
Esa Sirviö, Kaupunginjohtaja

SISÄLLYS

Esipuhe	2
1. Terminologiaa	4-6
2. Ilmasto-ohjelman 2021–2030 keskeinen tausta	7-10
3. Ilmasto-ohjelman 2021–2030 rakenne ja ilmastotyön organisoituminen	11-13
4. Ilmasto-ohjelman 2021–2030 periaatteet ja tavoitteet	14-16
5. Ilmasto-ohjelman 2021–2030 toimenpiteet ja mittarit	17-20
6. Toimenpiteet ja mittarit teemoittain	21-55
1 Energiantuotanto	22-25
2 Rakennukset ja infra	26-30
3 Liikenne	31-35
4 Tapahtumat ja matkailu	36-37
5 Ruoka ja ruokajärjestelmä	38-40
6 Ilmastokasvatus ja -neuvonta	41-44
7 Kiertotalous	45-47
8 Hankinnat	48-49
9 Yritysyhteistyö	50-51
10 Hiilivarastot ja -nielut	52-53
11 Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen ja varautuminen	54-55

Klikkaamalla
otsikkoa pääset
kyseiseen kohtaan.

Liite 1: Ilmasto-ohjelman 2021–2030 päivityksen valmistelu ja taustatiedot

Liite 2: Päivityksessä tehdyt muutokset merkittynä Ilmasto-ohjelman 2021–2030 edelliseen versioon

01 – TERMINOLOGIAA

TERMINOLOGIAA (1/2)

Hiilineutraalius: Kun *kasvihuonekaasupäästöjä* syntyy korkeintaan sen verran kuin niitä voidaan sitoa ilmakehästä *hiilinieluihin*. Hiilineutraaleja voivat olla esimerkiksi jokin tuote, yritys, kunta tai valtio.

Hiilinielut ja hiilivarastot: Hiilinielut sitovat enemmän hiilidioksidia kuin päästävät sitä ilmakehään. Tärkeimmät luonnon omat hiilinielut ovat maaperä, metsät ja valtameret. Hiilivarastot pitävät sidotun hiilen varastoituna. Tällaisia ovat esimerkiksi vanhat metsät.

Hiilidioksidivapaa energia: Tämän hetken laskennan mukaan *uusiutuva energia* sekä ydinvoima.

Hiilidioksidiekvivalentti (CO₂-ekv): *Kasvihuonekaasupäästöjen* laskennan yhdenmukaistamiseksi kehitetty mittayksikkö, joka kuvaa päästöjen ilmastoa lämmittävää vaikutusta. Eri kasvihuonekaasut vaikuttavat ilmaston lämpenemiseen eri tavoin, ja nämä eroavaisuudet voidaan ottaa huomioon muuntamalla ne samaan mittayksikköön, hiilidioksidiekvivalenttiin.

Ilmastobisnes: Liiketoimintaa, joka on *ilmastopositiivista*, tai jonka tuotteilla tai palveluilla mahdollistetaan asiakkaiden toiminnan kehittyminen *ilmastomyönteisemmäksi*.

Ilmastobudjetointi: Malli, jossa asetetaan eri sektoreille enimmäismäärät vuosittaisille *kasvihuonekaasupäästöille*, sekä määritellään ja havainnollistetaan ilmastotoimiin käytettävät taloudelliset resurssit.

Ilmastomuutos: Ihmisen toiminnasta johtuva kasvihuonekaasujen pitoisuuden nousu, joka johtaa ilmaston lämpenemiseen. Ilmaston lämpenemisellä on monitahoisia, maailmanlaajuisia vaikutuksia elinympäristöihin, hyvinvointiin ja luonnon monimuotoisuuteen.

Ilmastomuutoksen hillintä (*climate change mitigation*): Toimet, joilla pyritään hidastamaan *ilmastonmuutoksen* etenemistä. Pääsiallisia toimia ovat *kasvihuonekaasupäästöjen* vähentäminen sekä *hiilinielujen* ylläpito ja kasvattaminen.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen (*climate change adaptation*): Toimet, joilla pyritään rajoittamaan *ilmastonmuutoksen* vaikutuksista aiheutuvia haittoja, tai joilla pyritään hyödyntämään *ilmastonmuutoksen* vaikutuksia.

TERMINOLOGIAA (2/2)

Ilmastomyötäisyys: Toiminta, tuote tai palvelu, joka tuottaa vähemmän *kasvihuonekaasupäästöjä* kuin tavanomainen toiminta, tai joka edistää *hiilinielujen* *lisäisyyttä*.

Ilmastoposiitivisuus: Toiminta, tuote tai palvelu, joka vähentää *kasvihuonekaasupäästöjä* enemmän kuin tuottaa niitä.

Kasvihuonekaasupäästöt (khk-päästöt): Päästöt, jotka aiheuttavat ilmaston lämpenemistä. Merkittävimmät ihmisen tuottamat kasvihuonekaasut ovat hiilidioksidi (CO₂), dityppioksidi (N₂O), metaani (CH₄) sekä fluorihilivedyt (HFC:t).

Kestävä kehitys: Maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka tavoitteena on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Kestävän kehityksen mukaisessa päätöksenteossa ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon.

Kiertotalous: Talousmalli, jossa pyritään ylläpitämään ja lisäämään tuotteiden arvoa ja säilyttämään niiden arvo mahdollisimman pitkään. Kiertotalouden mukainen kulutus perustuu palveluiden käyttämiseen, jakamiseen, vuokraamiseen ja kierrättämisen uuden tavaran tuottamisen sijaan. Näin talouskasvu ei ole riippuvainen luonnonvaroista.

Lisäisyys hiilinieluissa: Hiilinielujen kasvu, joka on seurausta toimenpiteistä, kuten esimerkiksi metsien istuttamisesta, jota ei olisi tapahtunut joka tapauksessa osana tavanomaista kehitystä.

Päästökauppa: Euroopan unionin alueella voimassa oleva järjestely, jolla pyritään kustannustehokkaalla tavalla rajoittamaan alueen *kasvihuonekaasupäästöjä*. Päästökauppajärjestelmä kattaa suurimmat energia- ja teollisuuslaitokset, ja ne käyvät kauppaa päästöoikeuksista.

Uusiutuva energia: Uusiutuvaa energiaa ovat aurinko-, bio-, tuuli- ja vesienenergia sekä lämpöpumppujen tuottama energia. Uusiutumaton energia puolestaan ovat fossiilinen energia (öljy ja maakaasu), ydinvoima sekä turve.

02 – ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 KESKEINEN TAUSTA

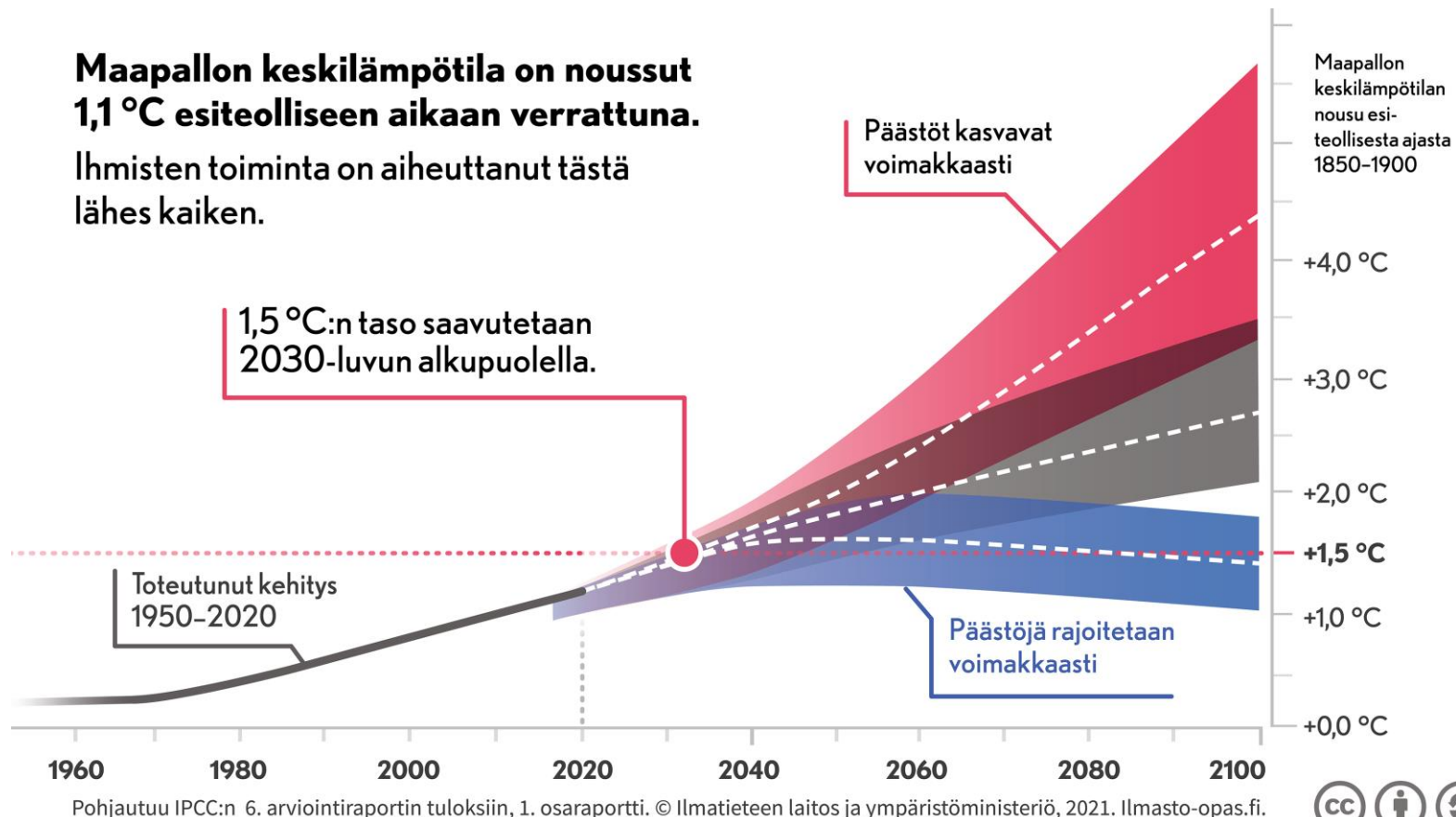
YLEINEN TAUSTA – GLOBAALI NÄKÖKULMA

Kansainvälisen Pariisin ilmastopimuksen tavoitteena on **rajata maapallon keskilämpötilan nousu 1,5 asteeseen** esiteolliseen aikaan verrattuna. Suomi on ratifioinut sopimuksen.

Kansainvälisen ilmastopaneelin, IPCC:n, vuonna 2021 ilmestyneen raportin mukaan valtioiden **nykyiset ilmastotoimet eivät riitä tavoitteen saavuttamiseksi, vaan 1,5 asteen lämpenemisen taso tullaan saavuttamaan 2030-luvun alkupuolella.**

Maapallon keskilämpötila on noussut 1,1 °C esiteolliseen aikaan verrattuna. Ihmisten toiminta on aiheuttanut tästä lähes kaiken.

YLEINEN TAUSTA – PAIKALLISET TAVOITTEET

Suomi asetti vuonna 2019 tavoitteekseen tavoitella hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä.

Kymenlaakson maakuntaohjelmassa on asetettu tavoite **hiilineutraalista Kymenlaaksosta**, maakunta on sitoutunut myös Hinku-tavoitteisiin.

Kaupunkitason päästövähennystoimien rooli näissä tavoitteissa on merkittävä.

Tämä Kotkan toinen **ilmasto-ohjelma** linjaa **Kotkan kaupunkikonsernin ilmastotyötä jaksolla 2021–2030**. Kotkan ensimmäinen ilmasto-ohjelma (*Kotkan kaupungin ilmasto- ja energiaohjelma*) hyväksyttiin 2011.

Ilmasto-ohjelma toteuttaa Kotkan kaupunkistrategian mukaista päätöstä liittyä **Kohti hiilineutraalia kuntaa -verkostoon, eli Hinku-kunnaksi** (kv. 8.4.2019 § 40).

Hinku-kuntien verkostoa koordinoi Suomen ympäristökeskus ja siinä on omat Hinku-kriteerit kunnille.

KOTKAN KAUPUNKIKONSERNIN MERKITTÄVIMMÄT ILMASTONÄKÖKOHDAT

Ilmastonmuutoksen hillintä:

- Kaupunkikonsernin rakennus- ja infrakanta sekä niiden rakentamisen ja käytön aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt (pääosin energiankulutuksen myötä).
- Kaupungin energiayhtiön Kotkan Energia Oy:n energiantuotannon aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt.
- Yhdyskunta- ja palvelurakenteen suunnittelun ja toteutuksen sekä liikenneinfran ja joukkoliikennepalveluiden suorat ja epäsuorat vaikutukset alueen liikenteen päästöihin sekä rakennusten energiankulutukseen ja energiamuotoihin.
- Kaupungin epäsuorat vaikutukset muiden toimijoiden päästövähennyksiin esimerkin näyttämisen ja kaupunkikonsernin hankintojen kautta.
- Kaupungin tarjoama koulutus ja kasvatus ilmastoasioissa (mm. peruskoulutus ja varhaiskasvatus).

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:

- Kaupunkikonsernin oman rakennus- ja infrakannan sekä kaupungin määrittelemän yhdyskunta- ja palvelurakenteen sopeutuminen ilmastonmuutoksen tuomiin vaikutuksiin (lähinnä sään ääri-ilmiöiden voimistumisen myötä).

03 – ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 RAKENNE JA ILMASTOTYÖN ORGANISOITUMINEN

OHJELMARAKENNE

Kotkan kaupungin ilmasto-ohjelmassa 2021–2030 **linjataan keskeiset periaatteet, tavoitteet sekä mittarit ja toimenpiteet** kaupungin ilmastotyölle.

Ilmasto-ohjelman **päivitystarve** arvioidaan vuosittain kaupunginhallituksessa samassa yhteydessä, kun raportoidaan ohjelman mittarit ja toimenpiteiden toteutus, sekä eteneminen suhteessa asetettuun päästövähennystavoitteeseen.

Ilmasto-ohjelman **vuositasolla tehtävät toimenpiteet määritellään talousarviossa** osana strategisia vuositavoitteita: toimialojen lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet sekä tytäryhtiöiden vuositavoitteet.

Ilmasto-ohjelman teknisluonteisista sekä yksityiskohtiin liittyvistä muutoksista päättää kaupunginhallitus. Mahdollisista merkittävistä muutoksista liittyen esimerkiksi ohjelman periaatteisiin tai tavoitteisiin päättää kaupunginvaltuusto.

Ilmasto-ohjelman tilanne käydään läpi valtuustossa **vähintään kaksi kertaa valtuustokaudessa**.

ORGANISOITUMINEN JA HENKILÖRESURSSIT

Kotkan ilmastotyötä ohjaa ohjelman pohjalta **kaupunginjohtajan johtoryhmä**. Johtoryhmälle asiat valmistelee **ilmastotyöryhmä**, jossa ovat edustettuna keskeisimmät tahot **kaupunkikonsernin** (konsernin emo ja tytäryhtiöt) merkittävimpien ilmastonäkökohtien kannalta.* Kaupunkijohtaja nimeää ryhmän puheenjohtajan sekä tarvittaessa suppeamman valmistelutyöryhmän.

Elinvoimavaliokunnan tehtävissä on mukana ilmastotyön strategisten kysymysten ohjaaminen.**

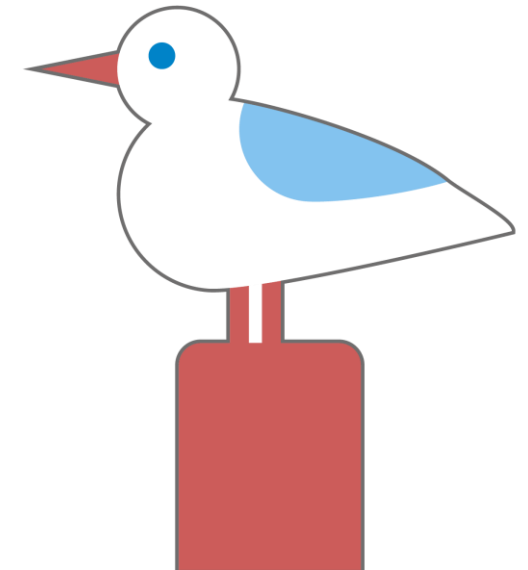
Ilmastotyön koordinaatio sisältyy Kotkan kaupungin **kestävän kehityksen asiantuntijan***** toimenkuvaan, johon sisältyy myös asiantuntijatukea yksiköiden ilmastotoimiin.

Muuten Kotkan ilmastotyö tehdään **olemassa olevin henkilöresurssein** sekä mahdollisin **projektikohtaisin lisähenkilöresurssein**.

* työryhmässä voi olla myös osakkuusyhtiöiden sekä kuntayhtymien edustajia

** uusittu organisaatorakenne, kv §93 21.9.2020

*** henkilöstösuunnitelmassa 2021 oleva uusi toimi (ympäristöpalvelut)

04 – ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 PERIAATTEET JA TAVOITTEET

KOTKAN PÄÄSTÖVÄHENNYSTAVOITE JA ILMASTOTYÖN PERIAATTEET 2021–2030

Päästövähennystavoite: Kotkan kaupungin alueen **ilmastopäästöt vähenevät 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.** Tavoite on Kohti hiilineutraalia kuntaa (Hinku)-tavoitteen mukainen.

Ilmastotyön periaatteet

1. Huomioidaan kaupunkikonsernin oman toiminnan **merkittävimmät suorat sekä epäsuorat ilmastopäästöt** ja vähennetään niitä.
2. Varmistetaan kaupungin eri toimien **yhdenmukainen suunta** kohti hiilineutraaliutta.
3. Tuodaan esille ilmastotyön ja päästövähennystoimien **taloudelliset vaikutukset**.
5. Kehitetään kaupungin ilmastotyön **systemaattisuutta, seurantaa, näkyvyyttä ja vaikuttavuutta**.
6. Tuetaan **alueen yritysten ilmastobisneksen** kehittymistä sekä **yritysten omia ilmastotoimia**.
7. Kotkan kaupunkikonserni toimii **esimerkkinä ilmastotoimissa**.
8. Osallistutaan aktiivisesti kansallisiin **ilmastotyön verkostoihin** ja tehdään **yhteistyötä muiden kuntien** kanssa.

ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 TOIMINNALLISET TEEMAT JA TAVOITTEET

Teema ja tavoite

1. **Energiantuotanto:** Kohti hiilineutraalia energiantuotantoa
2. **Rakennukset ja infra:** Ilmastomyötäinen ja energiatehokas rakentaminen sekä rakennusten ja infran käyttö
3. **Liikenne:** Kohti hiilineutraalia ja kestäväää liikennettä
4. **Tapahtumat ja matkailu:** Ilmastomyötäisyyden edistäminen tapahtumissa ja matkailussa
5. **Ruoka ja ruokajärjestelmä:** Ilmastomyötäisen ruokajärjestelmän edistäminen
6. **Ilmastokasvatus ja -neuvonta:** Aktiivinen ilmastokasvatus ja -neuvonta
7. **Kiertotalous:** Kiertotalouden toimintamallien edistäminen
8. **Hankinnat:** Ilmastonäkökulman huomiointi kaupunkikonsernin hankinnoissa
9. **Yritysyhteistyö:** Ilmastokumppanuudet ja ilmastobisneksen edistäminen
10. **Hiilivarastot ja -nielut:** Hiilivarastojen ja hiilinielujen vahvistaminen
11. **Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:** Varaudutaan ja sopeudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin

05 – ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 TOIMENPITEET JA MITTARIT

MITTARIT JA TOIMENPITEET – SISÄLLYS

Mittarit ja toimenpiteet – Yleistä	19
Ilmasto-ohjelman 2021–2030 yleistoimenpiteet	20
Toimenpiteet ja mittarit teemoittain	21-55
1. Energiantuotanto – <i>Kohti hiilineutraalia energiantuotantoa</i>	22-25
2. Rakennukset ja infra – <i>Ilmastomyötäinen ja energiatehokas rakentaminen sekä rakennusten ja infran käyttö</i>	26-30
3. Liikenne – <i>Kohti hiilineutraalia ja kestävää liikennettä</i>	31-35
4. Tapahtumat ja matkailu – <i>Ilmastomyötäisyyden edistäminen tapahtumissa ja matkailussa</i>	36-37
5. Ruoka ja ruokajärjestelmä – <i>Ilmastomyötäisen ruokajärjestelmän edistäminen</i>	38-40
6. Ilmastokasvatus ja -neuvonta – <i>Aktiivinen ilmastokasvatus ja -neuvonta</i>	41-44
7. Kiertotalous – <i>Kiertotalouden toimintamallien edistäminen</i>	45-47
8. Hankinnat – <i>Ilmastonäkökulman huomiointi kaupunkikonsernin hankinnoissa</i>	48-49
9. Yritysyhteistyö – <i>Ilmastokumppanuudet ja ilmastobisneksen edistäminen</i>	50-51
10. Hiilivarastot ja -nielut – <i>Hiilivarastojen ja -nielujen vahvistaminen</i>	52-53
11. Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen ja varautuminen	54-55

Klikkaamalla
otsikkoa pääset
kyseiseen kohtaan.

[TAKAISIN ENSIMMÄISELLE SIVULLE](#)

MITTARIT JA TOIMENPITEET – YLEISTÄ

Ilmastotyön tärkein mittari on **Kotkan kasvihuonekaasupäästöjen määrä**, jota seurataan vuositasolla. Päästötavoite vuonna 2030 on Hinku-kuntien mukaisesti -80 % vuoden 2007 tasosta.*

Vuositason **keskeiset ilmastotyön toimenpiteet** määritellään Kotkan kaupungin talousarviossa.**

Teemoittain esitellyissä toimenpiteissä on erikseen merkitty ilmasto-ohjelman periaatteen mukaiset **kaupunkikonsernin esimerkkitoimenpiteet**.

* Vuonna 2030 Kotkan kasvihuonekaasupäästöjen määrä tulee olla enintään 86 000 CO₂-ekv/vuosi

** Vuoden 2021 talousarviorakenteessa joko lautakuntaan nähden sitovissa tavoitteissa tai tytäryhtiöiden vuositavoitteissa

ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 YLEISTOIMENPITEET

Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisätietoja
Varmistetaan riittävät henkilöresurssit kaupungin ilmastotyöhön.	Johtoryhmä	Erillinen henkilöresurssi, projektikohtaiset lisäresurssit, tehtäväkuvien muutokset.
Sitoutetaan kaupungin eri yksiköt ja tytäryhtiöt mukaan ilmastotyöhön.	Johtoryhmä ja ilmastotyöryhmä	Ilmastotyöryhmässä tulee olla riittävän laaja edustus ilmasto-ohjelman kannalta keskeisistä yksiköistä sekä tytäryhtiöstä.
Tehdään ilmasto-ohjelman toimenpiteiden kustannusarviomalli.	Ympäristöpalvelut ja ilmastotyöryhmä	Ensimmäiset arviot tehdään ohjelmakauden alkuvuosina, arvioita päivitetään ja kytketään talousarviovalmisteluun. Mallissa kaikista toimista ja toimenpidekokonaisuuksista pyritään tekemään arvio kustannusten sekä päästövaikutusten suuruusluokasta (=toimien kustannustehokkuus, kytkös ilmastotoimien vaikuttavuuden mallin kehittämiseen).
Kehitetään malli, jolla kaupunkikonsernin ilmastotoimien vaikuttavuutta (eli päästövähennyksiä) arvioidaan ja seurataan.	Ympäristöpalvelut ja ilmastotyöryhmä	Sisältää ilmasto-ohjelman mittareiden kehittämisen, huomioiden valtuusto- ja lautakuntatason mittareiden kehittämisen. Ilmastotoimien vaikuttavuuden arviointimallia kehitetään yhteistyössä Syke:n ja Hinku-verkoston kanssa. Myös ilmastobudjetointimalli on mahdollinen.
Tiedotetaan säännöllisesti kaupungin ilmastotoimista.	Viestintä ja ympäristöpalvelut	Monikanavainen tiedottaminen, mediatiedotteita vähintään kaksi kertaa vuodessa.
Parannetaan asukkaiden tietoisuutta kaupungin ilmastotoimista ja lisätään vuorovaikutusta.	Viestintä ja ympäristöpalvelut	Toteutetaan säännöllinen asukkaiden ilmastokysely, alustavasti joka toinen vuosi.
Kehitetään kaupungin ilmastotyön visuaalista viestintää.	Viestintä ja ympäristöpalvelut	Esimerkiksi ilmasto-ohjelmasta tehdään visualisoitu versio, ja ohjelman toimien etenemisen seuranta helpotetaan.

06 – TOIMENPITEET JA MITTARIT TEEMOITTAIN

1. ENERGIANTUOTOANTO

KOHTI HIILINEUTRAALIA ENERGIANTUOTOANTOA

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

ENERGIANTUOTANTO – KOHTI HIILINEUTRAALIA ENERGIANTUOTANTOA (1/3)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Vähennetään keskitetyn energiantuotannon kasvihuonekaasupäästöjä.	Kotkan Energia Oy <i>Hiilineutraali kaukolämpö vuoteen 2030 mennessä</i>	Kotkan Energia Oy laati Kohti hiilineutraalia kaukolämpöä tiekartan vuonna 2021 johon liittyviä toimenpiteitä on jo aloitettu. Tulevina vuosina Kotkan Energia aikoo investoida merkittäviä summia hukkalämpöihin ja sähköistymiseen perustuviin tuotantomuotoihin. Kotkan Energian tavoite on hiilineutraali kaukolämmöntuotanto vuoteen 2030 mennessä.	Kotkan Energian kaukolämmöntuotannon kasvihuonekaasupäästökerroin (gCO ₂ -ekv/kWh) <i>Tavoite: Päästökerroin pienenee</i>
Kehitetään hukkalämmön hyödyntämistä sekä Kotkan kaukolämpöverkon energiatehokkuutta.	Kotkan Energia Oy <i>Jatkuva</i>	Kaukolämpöverkon lämpövuotoja poistetaan jatkuvana työnä sekä selvitetään mahdollisuuksia muun toiminnan ja toimijoiden hukkalämmön hyödyntämiseen. Vuonna 2021 Xamkin Hukkaveks -hankkeessa tehtiin Kotkan alueen hukkalämpöpotentiaalın selvitys. Hukkalämmön osuutta lämmitysmuotona lisätään tulevina vuosina merkittävien investointien avulla.	Hukkalämmön osuus kaukolämmön kokonaismäärästä (%) <i>Tavoite: Hukkalämmön osuus kasvaa</i>
Lisätään aurinkoenergian kiinteistökohtaista tuotantoa Kotkan kaupungin julkisissa rakennuksissa.*	Toimitilahallinto ja rakennuksia omistavat tytäryhtiöt <i>Jatkuva</i>	Aurinkosähkö lisää käytössä olevia sähkönlähteitä sekä sähkön omavaraisuutta. Alkuvaiheessa aurinkosähkö on kannattavin. Myös aurinkolämmön kannattavuutta tarkastellaan. Koko kaupungin ilmastopäästöihin toimella on pienehkö vaikutus.	Kotkan kaupunkikonsernin kiinteistöjen aurinkoenergiateho (kWp) <i>Tavoite: konsernitasolla vähintään 1 500 kWp vuonna 2025 ja vähintään 3 000 kWp vuonna 2030</i>

**Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide*

ENERGIANTUOTANTO – KOHTI HIILINEUTRAALIA ENERGIANTUOTANTOA (2/3)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kehitetään Kantasataman energiantuotantojärjestelmä resurssiviisaaksi sekä ilmastomyötäiseksi.*	Kotkan Energia Oy, Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy, Kotkan Tapahtumakeskus Oy, tekniset palvelut ja Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy <i>Vuodesta 2021 alkaen</i>	Kantasatamaan vuonna 2023 valmistuneessa Kampuskorttelin energiakeskuksessa on hybridilämmitysratkaisu, jossa kaukolämmön ja maalämmön lisäksi hyödynnetään rakennuksen sisäistä energiaa. Kiinteistöissä käytettävä kaukolämpö ja sähkö on peräisin uusiutuvista energialähteistä ja lämmön sekä sähkön päästökerroin on 0 gCO ₂ /kWh. Lisäksi alueen toimijat ottavat käyttöönsä muita tehokkaita ja ilmastomyötäisiä sähkö- ja lisäenergiaratkaisuja.	Kantasataman rakennusten energiankulutuksen ominaispäästökerroin (gCO ₂ /kWh) <i>Tavoite: Päästökerroin ei kasva</i>
Edistetään uusiutuvien polttoaineiden ja kierrätyspolttoaineiden tehokasta logistiikkaa.	HaminaKotka Satama Oy <i>Jatkuva</i>	Kierrätyspolttoaineiden ja uusiutuvien polttoaineiden käyttö vaatii mm. kauttakulku- ja välivarastointimahdollisuuksia.	Mittarit kehitetään
Selkeytetään kiinteistökohtaisen uusiutuvan energian tuotannon luvitusta Kotkassa (mm. maalämpö, ilmalämpö, aurinkoenergia ja pientuulivoima).	Rakennusvalvonta ja kaavoitus <i>2021–2025</i>	Huomioidaan valtakunnallisen ohjauksen vaikutukset sekä rakennusjärjestyksen ja kaavoituksen ohjausvaikutus. Aurinkopaneelien sijoittamisesta katoille on sovittu luvitussäännöt vuonna 2022. Luvittaminen koskee pääsääntöisesti suojeltuja ja säilytettäviä kohteita sekä suuria rakennuksia. Maalämpökaivon sijoittaminen on mahdollista alueilla, jotka eivät sijaitse pohjavesialueilla.	Aurinkoenergian tuotantomäärä Kotkassa (MWh) Maalämpöpumppujen lämmitysala Kotkassa (m ²)

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

ENERGIANTUOTANTO – KOHTI HIILINEUTRAALIA ENERGIANTUOTANTOA (3/3)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kotkan kaupungin kiinteistöjen lämmitys pohjataan käytännössä kokonaan uusiutuvaan energiaan.*	Toimitilahallinto ja Kotkan Energia Oy	Kaukolämpöverkon alueella suositaan kaukolämpöä, jolloin kaukolämmön energian tuotantomuoto korostuu. Kaukolämpöverkon ulkopuolella suositaan lämpöpumpputeknologioita, asia kytkeytyy sähkösopimukseen sekä jäähdytysenergiaan. Öljylämpökohteista erotaan suunnitelmallisesti. Maakaasulämmityksen muutoksissa potentiaalia.	Uusiutuvan energian osuus Kotkan kaupungin kiinteistöjen lämmityksessä (%) <i>Tavoite: uusiutuvan energian osuus on yli 95 % vuonna 2030</i>
Kotka-konsernin omalla sähkösopimuksella edistetään uusiutuvaa energiaa ja ilmastoneutraalia/hiilidioksidivapaata sähköntuotantoa.*	Toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Sähkösopimuksissa suositaan uusiutuvalla energialla ja ydinvoimalla tuotettua sähköä. Sähkösopimus kilpailutetaan 5 vuoden välein. Sähkösopimukset kilpailuttaa ostopalveluna sovitulla kriteereillä Veni Energia Oy.	Mittarit kehitetään

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

2. RAKENNUKSET JA INFRA

ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS RAKENTAMINEN SEKÄ
RAKENNUSTEN JA INFRAN KÄYTTÖ

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

RAKENNUKSET JA INFRA – ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS RAKENTAMINEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA INFRAN KÄYTTÖ (1/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Minimoidaan kaupungin rakennushankkeissa rakennusten elinkaaren ilmastovaikutukset.*	Toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Ensi vaiheessa tehdään kaupungin omissa rakennushankkeissa elinkaaren ilmastovaikutusarviointi hankesuunnitelmavaiheessa sekä asetetaan mahdollisuuksien mukaan ilmastotavoitteet. Uudisrakennushankkeissa hiilijalanjälkilaskenta on tulossa pakolliseksi noin 2025.	Tarkennetaan, alustavasti ilmastotavoitteiden kattavuus merkittävässä rakennushankkeissa (%)
Kehitetään lämmön talteenottoa kaupungin toimitiloissa, etenkin peruskorjaushankkeissa.*	Toimitilahallinto ja tytäryhtiöt <i>Jatkuva</i>	Siirrytään energiaviisaampaan talotekniikkaan, mm. lämpöpumpputekniikkaan perustuvat lämmöntalteenottoratkaisut ja tarpeenmukaisen ilmanvaihdon käyttö. Ilman peruskorjausta toteutetaan poistoilmalämpöpumppuhankkeita niissä rakennuksissa, joissa se on taloudellisesti kannattavaa.	Mittaus tehdään osana vuosittaista KETS-raportointia
Kehitetään Kotkan katuvalaistuksen ja julkisen ulkovalaistuksen energia- tehokkuutta sekä energiaa säästävää käyttöä.	Tekninen toimi, liikuntapalvelut ja puistotoimi <i>Jatkuva</i>	Tarkistetaan mm. aikataulutusta vaihtamatta olevien katuvalaisimien vaihdosta led-valaistukseen sekä mahdollisuudet älykkääseen valaistukseen. Kotkan Koivulassa on ollut yksi koepätkä älykkästä valaistuksesta vuodesta 2014 alkaen.	Katuvalaistuksen sähkönkulutus (MWh) Led-valaisimien osuus katu- ja ulkovalaistuksessa (%)

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

RAKENNUKSET JA INFRA – ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS RAKENTAMINEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA INFRAN KÄYTTÖ (2/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Toimitaan aktiivisesti kunta-alan energiatehokkuussopimuksissa (KETS).	Toimitilahallinto (koordinaatio-vastuu) ja kaikki kiinteistöjä omistavat tytäryhtiöt ja hallintokunnat <i>Jatkuva</i>	Sopimustoiminta asettaa energiansäästö tavoitteet sekä mahdollistaa korkeammat energiatuet energiansäästöinvestoinneille. Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy on mukana Kotkan kaupungin energiatehokkuussopimuksessa. Myös Kotkan Energia Oy ja Cursor Oy ovat liittyneet energiatehokkuussopimukseen.	Konserniyhtiöiden mukanaolon kattavuus energiatehokkuussopimuksissa Kokonaisenergiesäästö (MWh)
Tehdään energia- tehokkuusyhteistyötä konsernin kiinteistö- toimijoiden kesken.	Toimitilahallinto (koordinaatio- vastuu kokoavana) <i>Jatkuva</i>	Yhteistyöryhmä hyvien käytäntöjen jakamiseen sekä yhteisten tarpeiden tunnistamiseen.	Mittarit kehitetään
Kehitetään vesihuollon, sisältäen jäteveden käsittelyn, ilmastomyötäisyyttä ja energiatehokkuutta.	Kymen Vesi Oy <i>Jatkuva</i>	Energiatehokkuutta parannetaan laitoksilla ja pumppaamoilla. Jätevedenpuhdistamolla lämmitykseen käytetty maakaasu korvataan jätevedestä talteen otetulla lämmöllä. Kymen Vedellä on tavoite olla hiilineutraali 2035 mennessä. Yhtiön ilmastosuunnitelmassa on vesihuollon kehittämisen lisäksi paljon muita vaikuttavia toimia.	Kymen Veden kasvihuonekaasu- päästöt (tCO ₂ -ekv/vuosi) Vuosittain säästetty energia (MWh/vuosi)

RAKENNUKSET JA INFRA – ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS RAKENTAMINEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA INFRAN KÄYTTÖ (3/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kehitetään tarkoituksenmukaista ja älykästä toimitilojen olosuohdehallintaa edistämään mm. energiansäästöä.*	Toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Tarkastellaan mm. lämpötilaan ja ilmanvaihtoon liittyvät käytännöt sekä pilotoidaan kehitystoimia. Älykkään olosuohdehallinnan pilotointi aloitettiin 2020, josta ollaan siirrytty jatkuvaan olosuohdehallintaan valikoiduissa kohteissa. Uudiskohteissa olosuohdehallinta otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa ja liitetään kiinteistöautomaatioon.	Kotkan kaupungin toimitilojen ominaislämmönkulutus Älykkään olosuohdehallinnan kohteiden määrä ja energiankulutus
Toteutetaan systemaattisesti kiinteistöjen energia- tehokkuuskatselmuksia.	Toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Katselmuksia tehdään osin yhteistyössä Xamk-korkeakoulun opiskelijoiden kanssa. Toteutetaan katselmuksissa ehdotettuja toimenpiteitä vuosittain.	Motivan mallin mukaisten katselmusten määrä (kpl)
Parannetaan Kotka-konsernin omistuksessa olevan asuntokannan ilmastomyönteisyyttä.*	Kotkan Asunnot Oy	Kaikkien kiinteistöjen energiankulutusta ja asuntojen lämpötilaa seurataan ja ohjataan etävalvonnalla. Energiatehokkuutta parannetaan ennakoivalla kunnossapidolla ja älykkäillä lämmityksensäätöjärjestelmillä. Investointien yhteydessä toteutetaan taloudellisesti kannattavat lämpöpumppu-, aurinkoenergia- ja lämmöntalteenottoratkaisut sekä ulkovaipan eristävyden parannukset. Öljylämmityksestä luovutaan kokonaan.	Kotkan Asunnot Oy:n asuntokannan ominaislämmönkulutus (kWh/m2) Kotkan Asunnot Oy:n lämmitysenergian uusiutuvan energian osuus (%)

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

RAKENNUKSET JA INFRA – ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS RAKENTAMINEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA INFRAN KÄYTTÖ (4/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kotkan toimitilatehokkuutta kehitetään.	Toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Tilatehokkuus vähentää energiankulutusta. Sisältää myös vajaakäyttöisistä tiloista luopumisen. Huomioidaan mahdollisten poikkeusolojen tarpeet.	Mittarit kehitetään
Otetaan käyttöön kaupungin rakennuskannan lisääntyvään jäähdytystarpeeseen vähähiilisiä ja energiatehokkaita jäähdytysratkaisuja.	Toimitilahallinto <i>Vuodesta 2023 alkaen</i>	Ilmaston lämpeneminen lisää jäähdytystarvetta. Viilennysratkaisuja on otettu käyttöön osaan kaupungin rakennuksista, joissa toiminta kesäaikaan edellyttää viilennystä.	Mittarit kehitetään
Kantasataman kehityshankkeen julkisissa rakennuksissa otetaan vahvasti huomioon ilmastomyötäiset ratkaisut.	Toimitilahallinto, Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy, Kotkan tapahtumakeskus Oy, Kymenlaakson korkeakoulukiinteistöt Oy ja Kotkan Energia Oy <i>Kehityshankkeiden aikataulujen mukaan</i>	Mm. tapahtumakeskus, I5-kuuri, Xamk-kampus. Kantasatamaa kehitetään myös alueeksi, jossa älykkäät ja ilmastomyötäiset energiaratkaisut ovat näkyvissä ja tutustuttavissa. Työhön osallistuvat myös mm. Xamk ja Ekami.	Mittarit kehitetään
Kaupungin infrarakentamisen ilmastovaikutukset minimoidaan.	Teknisen palvelut/infrarakentaminen <i>Jatkuva</i>	Tarkastellaan mm. materiaaleja sekä tehdään ilmastovaikutusarviointeja, kytkös myös kiertotaloussektorin toimeen infrarakentamisessa.	Mittarit kehitetään

**Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide*

3. LIIKENNE

KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKENNETTÄ

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

LIIKENNE – KOHTI HIILINEUTRAALIA LIKENNETTÄ (1/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kehitetään Kotkan kaupunkirakennetta eheänä ja tiiviinä sekä joukkoliikenne-ritteihin tukeutuen.	Kaupunkisuunnittelu <i>Jatkuva</i>	Yleiskaavataso tarkastelu. Uusien alueiden avaamisesta tulee liikenteen päästöjen lisäksi myös maaperän kasvihuonekaasupäästöjen osalta merkittävä lisäys.	Kaavoitetun asuinkerrosalan osuus joukkoliikennevyöhykkeellä ja aluekeskuksissa (%) <i>Tavoite: Osuus pysyy ennallaan tai kasvaa</i>
Edistetään Kotkan paikallisliikenteen houkuttelevuutta.	Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö <i>Jatkuva</i>	Tuetaan siirtymää henkilöautoista paikallisliikenteeseen toimivan ja riittävän paikallisliikenteen avulla. Kehitetään lipputuotteita. Parannetaan viestintää ja tiedottamista.	Paikallisliikenteen käyttömäärä Kokonaistyytyväisyys paikallisliikenteeseen (vuosikysely) Tyytyväisyys paikallisliikenteen viestintään (vuosikysely) Paikallisliikenteen käyttöaste (matkustajia/linjakilometri/vuosi) Paikallisliikenteen kokonaistarjonta (linjakilometri/vuosi)
Kotkan paikallisliikenteessä otetaan käyttöön vähähiilisiä* käyttövoimia.	Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö <i>Jatkuva</i>	Paikallisliikenteessä käytetään puhtaita käyttövoimia ja niiden käyttö pyritään turvaamaan kaikissa paikallisliikenteen kilpailutuksissa. Kilpailutukset noin 5-10 vuoden välein.	Paikallisliikenteen vähähiilisten käyttövoimien osuus linjakilometreistä (%) Kotkan paikallisliikenteen khk-päästöt suoritetta kohden (CO2-ekv/hkm) <i>Tavoite: tarkennetaan myöhemmin</i>

* Vähähiilillä tarkoitetaan sähköä, biokaasua, uusiutuvaa dieseliä sekä vetyä. Taustalla EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivi, jossa on vaihtoehtona myös maakaasu.

LIIKENNE – KOHTI HIILINEUTRAALIA LIKENNETTÄ (2/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Edistetään nollapäästöisten yhteiskäyttöisten liikennevälineiden järjestelmiä Kotkassa.	Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö, tekniset palvelut ja Kotkan Julkiset kiinteistöt Oy <i>Jatkuva</i>	Toteutetaan Kestävän liikkumisen Kotka -ohjelman toimenpiteitä. Turvataan nollapäästöisten ja yhteiskäyttöisten liikennevälinejärjestelmien saatavuus. Lisätään nollapäästöisten ja yhteiskäyttöisten liikennevälineiden käyttöä toimivien vuokraus/lainausjärjestelmien avulla. Kotkassa ollut julkinen kaupunkipyöräjärjestelmä vuodesta 2018 alkaen.	Kaupunkipyöräjärjestelmän käyttömäärä (matkat/vuosi ja matkat/pyörä/vrk) Muut mittarit tarkennetaan
Kestävän liikkumisen Kotka -ohjelman jalankulun ja pyöräilyn infraa koskevien toimenpiteiden toteuttaminen.	Tekniset palvelut (infran suunnittelu, infran rakennuttaminen ja infran kunnossapito) ja kaupunkisuunnittelu <i>Vuodesta 2021 alkaen</i>	Kestävän liikkumisen Kotka -ohjelmakokonaisuuteen liittyvän Kotkan pyöräliikenteen kehittämissuunnitelman (2020) kehittämisinvestoinnit ja suunnittelukäytäntöjen sekä kunnossapitoperiaatteiden kehittäminen. Kävelyä ja pyöräilyä edistäviin investointeihin katuverkolla on haettavissa valtion tukea.	Vähäpäästöisten kulkutapojen osuus (seuranta n. 5 v. välein, kulkutapaselvitys) <i>Tavoite: Osuus kasvaa</i> Suunnitteluhankkeiden määrä vuodessa (kpl) Rakennushankkeiden määrä vuodessa (kpl)
Kestävän liikkumisen Kotka -ohjelman joukkoliikenneinfraa kehittävien toimenpiteiden toteuttaminen.	Kaupunkisuunnittelu, Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö ja tekniset palvelut <i>Vuodesta 2021 alkaen</i>	Mm. asema- ja pysäkkiratkaisut, sisältäen Kotkansaaren ja Karhulan asemien uudistukset, sekä pysäkeillä olevan informaation parantaminen.	Paikallisliikenteen vuosikyselyn käyttäjätyytyväisyys joukkoliikenneinfraan

LIIKENNE – KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKENNETTÄ (3/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Edistetään vähähiilisten käyttövoimien jakeluinfran laajentumista.	Kaupunkisuunnittelu ja Kotkan Energia Oy <i>Jatkuva</i>	Tarkennetaan Kestävän liikkumisen Kotka -ohjelman autoliikenteen kehittämissuunnitelmassa. Vähähiilisinä pidetään tässä vaiheessa sähköä, etanolia, uusiutuvaa dieseliä, vetyä ja biokaasua. Maakaasun/LNG:n ilmastohyödyt ovat pienet verrattuna fossiiliseen bensiiniin/dieseliin.	Julkisten jakeluinfrapisteiden määrä (kpl) Kotkan henkilöautokannan CO2-ominaispäästöt keskimäärin (g/km) Sähkö-, hybridi- ja kaasuautojen osuus henkilöautoista (%)
Kehitetään Kotkan toimitilojen vähähiilisen ja kestävä liikunnan olosuhteita.	Toimitilahallinto ja henkilöstöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Mm. pyöräpysäköinti, sosiaalitalat sekä sähkölatausinfra. Taustalla Kestävän liikkumisen Kotka -ohjelma. Huomioidaan sekä työntekijöiden että asiakkaiden liikenteen näkökulma.	Mittarit kehitetään
Edistetään puhtaita käyttövoimia kaupungin ajoneuvokannassa.*	Tekniset palvelut ja hankintasuunnittelu <i>Ajoneuvohankintakalenterin mukaan</i>	Pääosa kaupungin ajoneuvoista on infran ylläpidossa. Puhtaissa käyttövoimissa suositaan uusiutuvia energiamuotoja. Taustalla myös EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivi, joka velvoittaa kaupunkia muuttamaan omaa autokantaa (direktiivissä on vaihtoehtona myös maakaasu).	Puhtaiden käyttövoimien osuus kaupungin autokannassa (%)

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

LIIKENNE – KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKENNETTÄ (4/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Edistetään tehokkaan kaukoliikenteen toimintaedellytyksiä (linja-autot ja junat).	Kaupunkisuunnittelu, Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö ja tekniset palvelut <i>Jatkuva</i>	Liityntäliikenteen infra, matkaketjujen tukeminen esim. lippuyhteistyöllä, terminaali- ja asemaratkaisulla sekä Itäinen rantarata -kokonaisuudella. Kotkan seudun matkaketjujen kehittämissuunnitelma valmistui 2023.	Kaukoliikenteen liityntäpaikkojen, pyöräpaikkojen ja autopaikkojen määrä (kpl) Muut mittarit tarkennetaan
Edistetään Kotkan kaupungin sekä kaupunkikonsernin oman henkilöstön kestäväää ja vähähiilistä liikennettä.*	Henkilöstöpalvelut ja ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Henkilöstön kestävään liikkumisen suunnitelmassa otetaan kantaa sekä työasiamatkoihin että kodin ja työpaikan väliseen liikkumiseen. Taustalla Kestävään liikkumisen Kotka -ohjelma.	Kaupungin henkilöstön työasiamatkojen kasvihuonekaasupäästöt (tCO2/vuosi) Kotkan kaupungin oman autokannan ominaispäästöt (gCO2/km)
Tuetaan Kotkan alueen työnantajia kestävien liikkumisratkaisujen edistämisessä.	Henkilöstöpalvelut ja Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö <i>Jatkuva</i>	Taustalla Kestävään liikkumisen Kotka -ohjelma. Kotkan kestävään liikkumisen työnantajaverkosto käynnistyi vuonna 2020 konserniyhtiöiden osalta.	Verkostossa olevien tahojen määrä (kpl)

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

4. TAPAHTUMAT JA MATKAILU

ILMASTOMYÖTÄISYYDEN EDISTÄMINEN TAPAHTUMISSA JA MATKAILUSSA

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

TAPAHTUMAT JA MATKAILU – ILMASTOMYÖTÄISYYDEN EDISTÄMINEN TAPAHTUMISSA JA MATKAILUSSA

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kotkan Meripäivät -tapahtuman ilmastomyötäisyyttä kehitetään.	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut <i>Jatkuva, Ekokompassi -sertifikaatin auditointi 3 vuoden välein</i>	Kotkan Meripäivät -tapahtumassa käytetään Ekokompassi -ympäristösertifikaatin mukaista seurantaa. Tapahtuman ilmasto- ja ympäristöystävällisyyttä kehitetään jatkuvasti ja uusia tavoitteita lisätään vuosittain. Sertifikaatti saatiin vuonna 2022, ja syksyllä 2024 käynnistyy suunnitelmien päivittäminen vuosille 2025–2027.	Ekokompassin kriteeristö <i>Tavoite: Ekokompassi-sertifikaatti pysyy auditoinneissa</i>
Nostetaan kaupungin alueen tapahtumien järjestämisen ympäristö- ja ilmastotietoisuutta.	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, ympäristöpalvelut ja viestintä <i>Jatkuva</i>	Tuetaan paikallisia tapahtumajärjestäjiä ohjeistuksin ja koulutuksin.	Mittarit kehitetään
Tuetaan alueen matkailuyritysten kestävyttä Sustainable Travel Finland -ohjelman mukaisesti.	Cursor Oy/ VisitKotkaHamina	Tavoitteena on saada Kotkan alueen matkailulle kansainvälisille matkailijoille suunnattu Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -merkki. Kyseinen sertifioitu merkki kattaa ilmastonäkökulman lisäksi myös muita kestävyden ulottuvuuksia. Kun kansainvälisiä matkailijoita palvelevista toimijoista yli puolet on saanut kesästä 2020 lähtien haettavissa olevan Sustainable Travel Finland -merkin, on mahdollista saada alueellinen sertifiointi. Vuonna 2020 aloitettua työtä tehdään seudullisesti, ja hankerahoituksella on työssä keskeinen rooli.	Sustainable Travel Finland -toimijoiden määrä Kotkassa (kpl)

5. RUOKA JA RUOKAJÄRJESTELMÄ

ILMASTOMYÖTÄISEN RUOAN JA RUOKAJÄRJESTELMÄN EDISTÄMINEN

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

RUOKA JA RUOKAJÄRJESTELMÄT – ILMASTOMYÖTÄISEN RUOAN JA RUOKAJÄRJESTELMÄN EDISTÄMINEN (1/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Nostetaan kasvispohjaisen ruoan osuutta Kotkan kaupungin tarjoamissa ruokapalveluissa, esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa ja henkilöstöravintoloissa.*	Kymijoen Ravintopalvelut Oy <i>Jatkuva</i>	Ravitsemussuositukset otetaan huomioon, esimerkiksi korvaamalla eläinproteiini kasvipohjaisilla proteiinituotteilla.	Kasvisruoan osuus lounasmäärissä (%) <i>Tavoite: Osuus kasvaa</i> Vegaaniruoan osuus lounasmäärissä (%) <i>Tavoite: Osuus kasvaa</i>
Helpotetaan ilmastomyötäisen valinnan tekemistä kouluruokailussa ja henkilöstöravintoloissa.*	Kymijoen Ravintopalvelut Oy <i>Jatkuva</i>	Esimerkiksi ilmastolounaskriteeristön luominen ja merkintä sekä viestinnälliset toimet. Kasvisruoka sijoitetaan ensimmäiseksi linjastoissa. Ilmastoystävällisen lounaan Vihreä lehti -merkki on otettu käyttöön vuonna 2023.	Vihreä lehti -lounaiden osuus kaikista lounaista (%) <i>Tavoite: Osuus kasvaa kasvis- ja vegaaniruoan osuuksien lisääntyessä</i>

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

RUOKA JA RUOKAJÄRJESTELMÄT – ILMASTOMYÖTÄISEN RUOAN JA RUOKAJÄRJESTELMÄN EDISTÄMINEN (2/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Vähennetään ruokahävikkiä kaupungin tarjoamissa ruokapalveluissa, esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa ja henkilöstöravintoloissa.*	Kymijoen Ravintopalvelut Oy, opetustoimi ja varhaiskasvatus <i>Jatkuva</i>	Ruokahävikkiä pyritään vähentämään viestinnällisillä toimilla, hävikin seurannalla ja tilausennakoinnilla.	Hävikin osuus toimitetusta ruoasta (%) <i>Tavoite: Hävikin osuus pienenee.</i>
Kaupungin linjastoravintoloiden syömäkelpoisen hävikkiruuan hyödyntämistä kehitetään.*	Kymijoen Ravintopalvelut Oy <i>Jatkuva</i>	Linjastohävikkiä eli ylijäänyttä ruokaa myydään mm. kouluissa työntekijöille ja henkilöstöravintoloissa asiakkaille. Osa kouluista luovuttaa syömäkelpoista hävikkiruokaa Kohtaamisten Keittiölle, joka mahdollistaa erilaisten ihmisten kohtaamisen ja osallisuuden kokemuksen ruoan valmistamisen ja syömisen yhteydessä.	Myydyn ja luovutetun ruuan osuus hävikistä (%) <i>Tavoite: Osuus kasvaa</i>

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

6. ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA

AKTIIVINEN ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA – AKTIIVINEN

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA (1/3)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Aktivoidaan kestävän kehityksen kasvatustamme tukeva Vihreä lippu -toiminta Kotkan kaupungin päiväkodeissa ja kouluissa.*	Opetustoimi ja varhaiskasvatus <i>Vuodesta 2021 alkaen</i>	Vihreä lippu -toiminta tukee yksikön systemaattisen ja osallistavan toimintatavan luomista ympäristökasvatukseen. Voidaan käyttää myös muuta soveltuvaa mallia.	Kestävän tason Vihreä lippu -koulujen ja -päiväkotien määrä (kpl)
Nuorisotyön ja nuorisotilojen ilmastomyötäisyyden kehittäminen.	Nuorisotoimi <i>Jatkuva</i>	Tiloja käyttävien nuorten osallistaminen, opastaminen ja teemakeskustelut. Ekotukitoiminnan sekä Vihreä lippu -toimintamallin hyödyntäminen soveltuvin osin.	Nuorisotilojen määrä, joissa on jätteiden lajitteluun soveltuvat kierrätysastiat (kpl) <i>Tavoite: Kaikki nuorisotilat</i> Muut mittarit kehitetään
Ilmastonmuutokseen liittyvää opetusta kehitetään edelleen Kotkan lyseon ympäristöopinnoissa.	Opetustoimi/Kotkan lyseo <i>Jatkuva</i>	Ympäristöopinnojen opetussuunnitelmaa päivitetään aina valtakunnallisten opetussuunnitelmien yhteydessä. Joka vuosi pyritään järjestämään Ilmastonmuutos- ja Kestävän kehityksen koulu -opintojaksot.	Mittarit kehitetään

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA – AKTIIVINEN

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA (2/3)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kehitetään kaupungin omien yksiköiden ilmastoviisasta toimintaa tukevaa Ekotukitoimintaa.	Ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Ekotukitoiminnalla tuetaan ilmasto- ja ympäristökestävää arkea kaupungin työyhteisöissä. Ekotukihenkilöille tarjotaan aiheeseen liittyvää koulutusta ja viestintää säännöllisesti, ja uusia ekotukihenkilöitä koulutetaan tarvittaessa.	Ekotukihenkilöiden määrä (kpl) <i>Tavoite: Ekotukihenkilöiden määrä suhteessa henkilöstömäärään ei pienene</i> Ekotukihenkilöille järjestetyt koulutukset vuodessa (kpl) <i>Tavoite: Koulutusta tai muuta viestintää järjestetään vähintään kaksi kertaa vuodessa</i>
Kaupungin kiinteistöjen ja niissä toimivien työyhteisöjen ympäristö- ja ilmastoviisasta toimintaa edistetään toteuttamalla ekokiinteistökiertoja.	Ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Ekokiinteistökierroksella asiantuntijaryhmä tutustuu kohteeseen huomioiden onnistumiset ja kehitystarpeet ympäristönäkökulmasta. Asiantuntijat tarjoavat opastusta ja neuvontaa kehittämisen tueksi. Ekokiinteistökierrokset voivat kohdistua uusiin kohteisiin, mutta myös aiemmin kierrettyjen kiinteistöjen kehitystä voidaan seurata toteuttamalla uusi kierros.	Ekokiinteistökierrosten määrä vuodessa (kpl) <i>Tavoite: Joka vuosi järjestetään ekokiinteistökierron vähintään yhteen kohteeseen</i>

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA – AKTIIVINEN

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA (3/3)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Meripäivien Itämerikylässä pidetään esillä ilmastoasioita.	Ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Ilmastoasioita pidetään esillä opetuksellisesti ja kannustavasti kohderyhmä huomioiden.	Vuosittainen osallistuminen <i>Tavoite: Osallistumme tapahtumaan joka vuosi</i>
Kehitetään asukkaille suunnattua ilmastoneuvontaa.	Viestintä ja ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Otetaan käyttöön ilmastoasioiden palautekanava. Hyödynnetään olemassa olevia palveluita.	Mittarit kehitetään
Tarjotaan aktiivisesti energianeuvontaa sekä asukkaille, että yrityksille.	Rakennusvalvonta, Kotkan Energia Oy ja ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Neuvotaan alueen asukkaita, pk-yrityksiä ja muita toimijoita kansallisen energianeuvonnan pariin. Energianeuvontaa ylläpitää Motiva.	Mittarit kehitetään

7. KIERTOTALOUS

KIERTOTALOUDEN TOIMINTAMALLIEN EDISTÄMINEN

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

KIERTOTALOUS – KIERTOTALOUDEN TOIMINTAMALLIEN EDISTÄMINEN (1/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittari ja tavoite
Edistetään kaupungin käyttökelpoisten kalusteiden uudelleenkäyttöä.*	Toimitilahallinto, varastopalvelut ja ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Tarpeetonta irtaimistoa myydään eteenpäin julkisen sektorin huutokauppa-alusta Kiertonetin kautta. Lisäksi toteutetaan korjaustoimintaa.	Mittarit kehitetään
Kaupunkikonsernin infrarakentamisessa edistetään kierrätysmateriaalien käyttöä.*	Tekniset palvelut /infrarakennuttaminen ja HaminaKotka Satama Oy <i>Jatkuva</i>	Kierrätysmateriaaleja käytetään soveltuvin osin uusien ja vanhojen rakennettujen alueiden toteutuksessa ja kunnostuksessa. Uusia keinoja ja kohteita selvitetään jatkuvasti. Kierrätysmateriaaleja on käytetty mm. Kantasatamassa, keskustan kivikaduilla, puistorakentamisessa ja HaminaKotka sataman alueilla.	Kierrätysmateriaaleja käyttävien kohteiden määrä (kpl/vuosi)
Toimintamallin luominen kaupungin infrarakentamisen ylijäämämateriaalien hyödyntämiselle.	Tekniset palvelut /infrarakennuttaminen ja kaupunkisuunnittelu <i>Käytettävissä aikaisintaan 2025</i>	Toimintamalliin liittyy tarvittava maankäsittelyalue. Liittyy myös ilmastonmuutoksen varautumiseen ja tarvittavan toimintakyvyn hankkimiseen meri- ja jokitulvatilanteissa.	Mittarit kehitetään
Kehitetään kaupungin toimipisteiden jätteiden kierrätystä ja lajittelua.*	Tekniset palvelut ja toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Tarkennetaan.	Mittarit kehitetään myöhemmin

*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

KIERTOTALOUS – KIERTOTALOUDEN TOIMINTAMALLIEN EDISTÄMINEN (2/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Asukkaiden omaehtoisen korjaustoiminnan edistäminen.	Tekniset palvelut ja kulttuuripalvelut	Yhteistyö yhteisöllisyyttä lisäävien toimijoiden kanssa (esim. Korttelikotiyhdistys, Sotek-säätiö). Kulttuuritiloissa asian edistäminen osana kulttuurisuunnitelmaa 2020–2025.	Mittarit kehitetään
Tehostetaan toimitilojen yhteiskäyttömalleja.	Toimitilahallinto	Kaupungin työntekijöiden yhteiskäyttötyöpisteet lyhytaikaista työtä varten, huomioidaan mahdollisten poikkeusolojen rajoitteet. Yleisessä käytössä olevat työpisteet vähentävät myös liikenteen tarvetta.	Yhteiskäyttötyöpisteiden määrä (kpl) Muut mittarit tarkennetaan
Kirjastopalveluissa uusien jakamistalousmallien edistäminen.	Kulttuuripalvelut ja kirjastopalvelut	Esimerkiksi harrastusvälineet ja korjausvälineet. Kytkeytyy kulttuurisuunnitelmaan 2020–2025.	Mittarit kehitetään
Kehitetään Kotkan alueen kierrätyspalveluita asukkaille.	Tekniset palvelut	Mukana myös osakkuusyhtiö Kymenlaakson Jäte Oy.	FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -kyselytutkimuksen jätehuoltoa kuvaavat kysymykset

8. HANKINNAT

ILMASTONÄKÖKULMAN HUOMIOINTI KAUPUNKIKONSERNIN HANKINNOISSA

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

HANKINNAT – ILMASTONÄKÖKULMAN HUOMIOINTI KAUPUNKIKONSERNIN HANKINNOISSA

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Tunnistetaan ilmastovaikutuksiltaan merkittävimmät kaupunkikonsernin hankinnat ja asetetaan niille ilmastotavoitteet.	Ko. hankintaa valmisteleva yksikkö, ympäristöpalvelut ja hankintasuunnittelu <i>Toimintamallin luominen 2025-2026</i>	Ilmastonäkökulman huomioivan toimintamallin kehittäminen ensi vaiheessa. Ilmastotavoitteet voivat liittyä esimerkiksi hankinnan kasvihuonepäästöihin tai hankinnan aiheuttamien kasvihuonekaasupäästövähennyksiin vaikuttaviin hankintakriteereihin. Ilmastovaikutusten huomioiminen hankintakriteereihin aloitetaan vähitellen, tiedostaen, että asia edellyttää uudenlaista hankintaosaamista. Ilmastovaikutuksiltaan merkittävimpiä kaupunkikonsernin hankintoja ovat ainakin merkittävämmät rakentamiseen, energiaratkaisuihin ja liikenteeseen liittyvät hankinnat.	Tarkennetaan toimintamallin kehittämisen yhteydessä

9. YRITYSYHTEISTYÖ

ILMASTOKUMPPANUUDET JA ILMASTOBISNEKSEN EDISTÄMINEN

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

YRITYSYHTEISTYÖ – ILMASTOKUMPPANUUTTA JA ILMASTOBISNESTÄ

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Käynnistetään Kymenlaakson alueen yrityksille vastuullisen ja kestävän yritystoiminnan kumppanuusmalli.	Kaupunkikehitys, viestintä ja ympäristöpalvelut <i>Käynnistäminen 2025</i>	Mallin on tarkoitus kannustaa alueen yrityksiä ilmastotoimiin sekä tuoda esille yritysten ilmastotoimia. Toiminta-alueena maakunnanlaajuinen yhteistyö.	Ilmastokumppanuuksien määrä (kpl)
Edistetään ilmastonäkökulman hyödyntämistä alueen yritysten liiketoiminnan kehittämisessä.	Cursor Oy/Kotkan-Haminan seudun yrityspalvelut <i>Jatkuva</i>	Tavoitteena on integroida vähähiilisyys yritysten strategiseen kehittämiseen, saada yritykset hyödyntämään strategista muotoilua vähähiilisyysinnovaatioiden tuottaman arvon kasvattamiseksi, edistää vähähiilisyttä edistävien tuote-, palvelu- ja prosessi-innovaatioiden kaupallistamismahdollisuuksia ja rakentaa tiekarttoja niiden viemiseksi markkinoille.	Vähähiilisyttä strategisesti hyödyntävät yritykset Kotkassa (kpl) Kotkalaisten yritysten markkinoille tuomien uusien, vähähiilisyttä edistävien tuotteiden ja palveluiden määrä (kpl)
Alueen uusien yritysten sijoittumistyössä priorisoidaan ilmastomyönteisiä yrityksiä ja tuotantolaitoksia.	Cursor Oy/Invest In <i>Jatkuva</i>	Uusien yritysten sijoittumisissa pyritään kokonaisvaltaisesti ympäristöystävälliseen toimintaan.	Kotkaan sijoittuvien uusien cleantech-yritysten määrä (kpl)

10. HIILIVARASTOT JA -NIELUT

HIILIVARASTOJEN JA -NIELUJEN VAHVISTAMINEN

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

HIILIVARASTOT JA -NIELUT – HIILIVARASTOJEN JA -NIELUJEN VAHVISTAMINEN

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Laaditaan kaupungille luonnon monimuotoisuus- ja viheralueohjelma, joka sisältää myös linjaukset hiilinielujen vahvistamiseksi.	Puistotoimi, infran suunnittelu, ympäristöpalvelut ja kaupunkisuunnittelu <i>Ohjelman työ aloitetaan vuonna 2024</i>	Tehdään kaupungille viheralueohjelma, jossa luonnonmonimuotoisuuden edistäminen viher- ja metsäalueilla liitetään osaksi ohjelman sisältöä.	Asetetaan suunnitelman yhteydessä
Kotkan kaupungin talousmetsien hallinnassa huomioidaan hiilivarastojen ja -nielujen vahvistaminen sekä luonnon monimuotoisuus.	Kaupunkisuunnittelu, maanhankinta ja -luovutus sekä ympäristöpalvelut <i>Linjaukset 2024, toteutus 2024 alkaen</i>	Tehdään kaupungin maapolitiikkaan linjaukset Kotkan kaupungin talousmetsien ilmastoviisaasta sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävästä hoidosta. Linjauksissa huomioidaan yleiskaavatason määrittelyt alueiden käyttötarkoituksesta.	Asetetaan linjausten yhteydessä

11. ILMASTONMUUTOKSEN VAIKUTUKSIIN SOPEUTUMINEN JA VARAUTUMINEN

[TAKAISIN MITTARIT JA TOIMENPITEET SISÄLLYSLUETTELOON](#)

ILMASTONMUUTOKSEN VAIKUTUKSIIN SOPEUTUMINEN JA VARAUTUMINEN

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Päivitetään kaupungin valmiussuunnitelmia ja toimintatapoja ottaen huomioon ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen sekä sopeutuminen.	Kaupungin valmiusjohtoryhmä (varautumisen toimien koordinointi), tekniset palvelut, kaupunkisuunnittelu, Kymenlaakson pelastuslaitos, hyvinvointipalvelut ja ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Tiedossa olevia alueellisia vaikutuksia ovat mm. helle- ja kuivuusaaltojen lisääntyminen, viilennystarpeen lisääntyminen ja lämmitystarpeen vähentyminen, tulvien ja rankkasateiden lisääntyminen, sinileväkukintojen yleistymisen sekä luonnon monimuotoisuuden heikentyminen. Työtä kytetään myös suunnitteilla olevaan maakunnan tason ilmastonmuutoksen varautumis- ja sopeutumissuunnitteluun.	Tarkennetaan, alustavasti ilmastonmuutoksen varautumisen ja sopeutumisen näkökulmasta päivitettyjen suunnitelmien ja toimintatapojen määrä

Kuvat:

Kotkan kaupungin kuvapankki

Lisätietoja:

Roosa Rosenqvist

Kestävän kehityksen asiantuntija

roosa.rosenqvist@kotka.fi

Saara Ihanamäki

Kestävän kehityksen asiantuntija

saara.ihanamaki@kotka.fi

Liitteet (*erillisinä tiedostoina*)

Liite 1: Ilmasto-ohjelman 2021–2030 päivityksen valmistelu ja taustatiedot

Liite 2: Päivityksessä tehdyt muutokset merkittynä Ilmasto-ohjelman 2021–2030 edelliseen versioon

KOTKAN KAUPUNGIN ILMASTO-OHJELMA 2021–2030

LUONNOS

ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 PÄIVITYKSEN VALMISTELU JA TAUSTATIEDOT

00.00.2024

SISÄLLYS

1. [Ilmasto-ohjelman 2021–2030 päivityksen valmistelu](#) 3-5
2. [Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys Kotkassa](#) 6-12
3. [Kasvihuonekaasupäästöt sektoreittain](#) 13-20
4. [Ilmasto-ohjelman 2021–2030 toimenpiteiden tilanne](#) 21-25
5. [Ilmasto-ohjelman jatkokehitys](#) 26-27
6. [Lähteet ja lisätietoja](#) 28-29

*Klikkaamalla
otsikkoa pääset
kyseiseen kohtaan.*

01 – ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 PÄIVITYKSEN VALMISTELU

PÄIVITYSPROSESSI

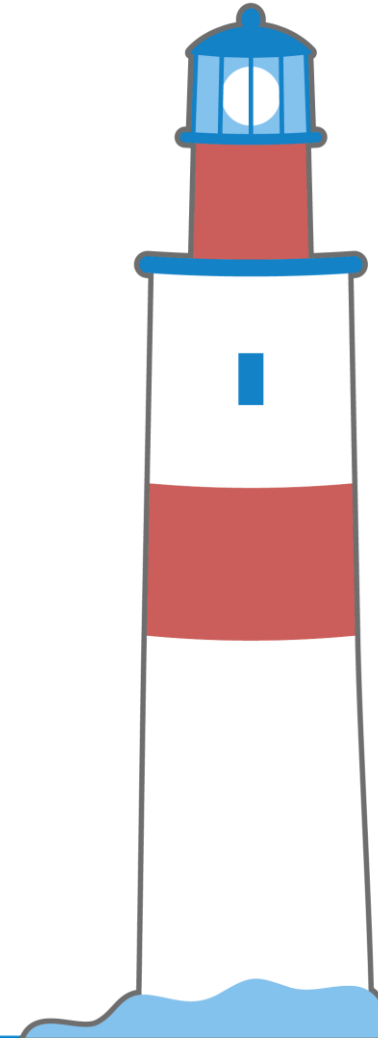

- Toimenpiteiden sisällöt on päivitetty yhdessä eri toimialojen ja tytäryhtiöiden asiantuntijoiden kanssa haastattelunomaisesti tai sähköpostitse aikavälillä 05/2023–05/2024.
- Ulkoasun ja kieliasun päivitykset ovat valmistuneet toukokuussa 2024.
- Liite 1 (tämä asiakirja) ja Liite 2 (*Päivityksessä tehdyt muutokset merkittynä Ilmasto-ohjelman 2021–2030 edelliseen versioon*) ovat valmistuneet kesäkuussa 2024.
- Lausuntopyynnöt lautakunnille on lähetetty kesäkuussa 2024.
- Muokkaukset lausuntojen mukaisesti 00/2024.
- Esittely valtuustossa 00.00.2024.
- Hyväksytty valtuustossa 00.00.2024.
- Seuraava päivitys tapahtuu seuraavan valtuustokauden aikana 2026–2030.
- Päivityksen ovat toteuttaneet kestävän kehityksen asiantuntijat Saara Ihanamäki (04/2024 saakka) ja Roosa Rosenqvist (04/2024 alkaen) yhteistyössä ilmasto-ohjelman toimenpiteistä vastaavien asiantuntijoiden kanssa.

KESKEISET PÄIVITYKSET

- Toimenpiteiden sisältöjen päivitys
- Ulkoasun selkeyttäminen ja yhtenäistäminen
- Kieliasun tarkistus ja yhtenäistäminen
- Tämän taustadokumentin laatiminen, sisältäen:
 - Uusimmat tiedot kasvihuonekaasupäästöistä Kotkassa
 - Tietoa ja esimerkkejä toimenpiteiden tilasta
 - Huomioita ilmasto-ohjelman jatkokehitykseen

02 – KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖJEN KEHITYS KOTKASSA

PÄÄSTÖKEHITYS KOTKASSA

Hinku-kriteerien mukaisesti Kotka on sitoutunut vähentämään alueensa kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Loput 20 % voidaan kompensoida. Kotkan päästöt olivat vuonna 2007 yhteensä 431 kilotonnia CO₂e, joten Hinku-tavoitteeseen pääsemiseksi päästöt vuonna 2030 saavat olla enintään 86 ktCO₂e. Vuonna 2022* päästöt olivat 237 ktCO₂e, joka on 45 % vähemmän kuin vuonna 2007.

Kasvihuonekaasupäästötiedot ovat peräisin Suomen ympäristökeskuksen tuottamista kuntakohtaisista Hinku-laskelmista. Päästöt on ilmoitettu yhdenmukaistettuna päästölukuna, hiilidioksidiekvivalenttina (lyhenne CO₂e tai CO₂-ekv.). Päästötiedot koskevat koko Kotkan aluetta, sisältäen kunnan, asukkaiden ja yritysten toiminnan aiheuttamat päästöt. Kotkan -80 % päästövähennystavoite koskee kaupungin suoria päästöjä eli kaupungin maantieteellisen rajan sisällä syntyviä päästöjä, mutta päästövähennystoimia kohdistetaan myös epäsuoriin päästöihin.

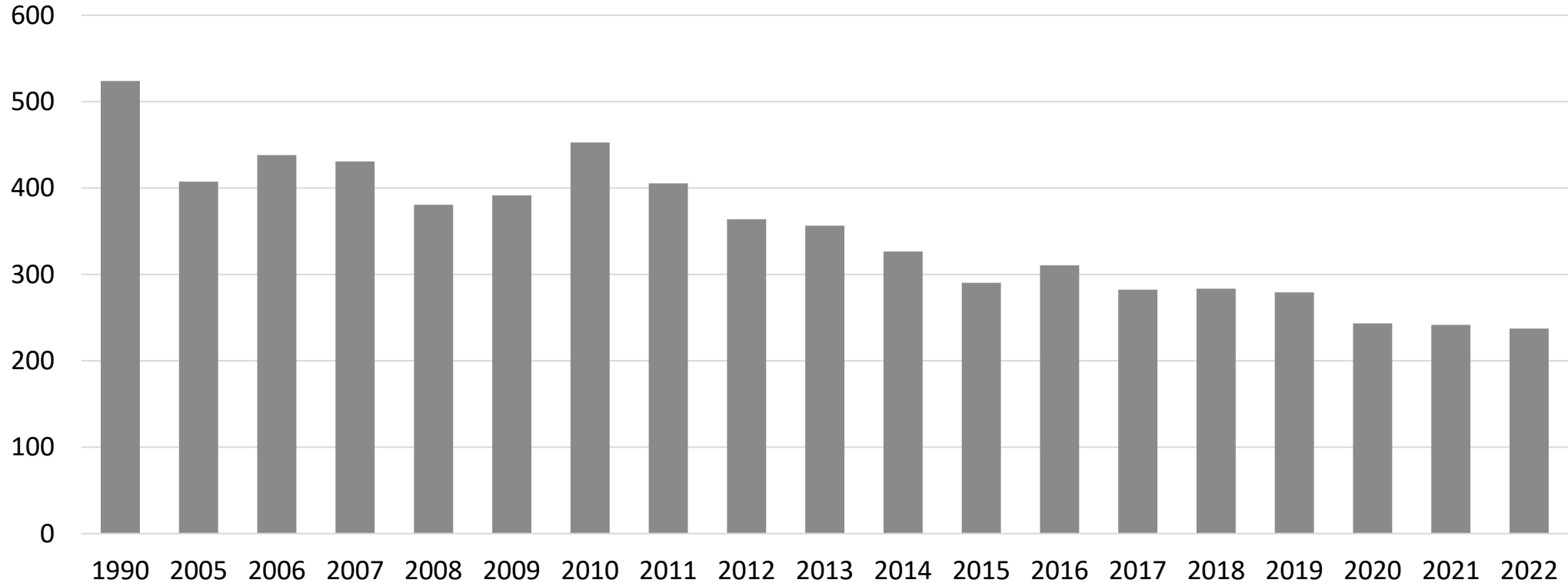

* Päästölaskelmat valmistuvat viiveellä, joten uusimmat tiedot ovat vuodelta 2022

PÄÄSTÖKEHITYS KOTKASSA – KOKONAISPÄÄSTÖT

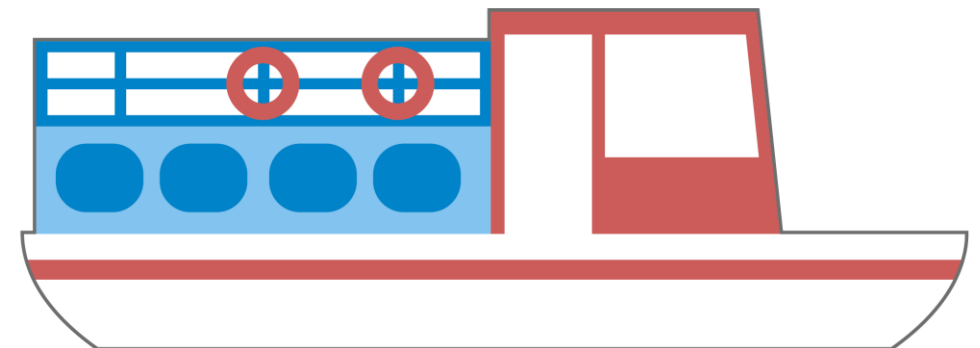
ktCO₂e

ASUKASKOHTAISET PÄÄSTÖT

Kotkan asukaskohtaiset päästöt ovat laskeneet 40 % verrattaessa vuosia 2007 ja 2022. Vuonna 2022 asukaskohtaiset päästöt olivat 4,7 tCO₂e per asukas. Suurimmat muutokset vuosien 2007–2022 välillä ovat tapahtuneet öljy- ja sähkölämmityksen sekä kulutussähkön päästöissä. Näissä kategorioissa päästöt per asukas ovat vähentyneet yli 60 %. Muutokset kokonaispäästöissä ovat samansuuntaisia.

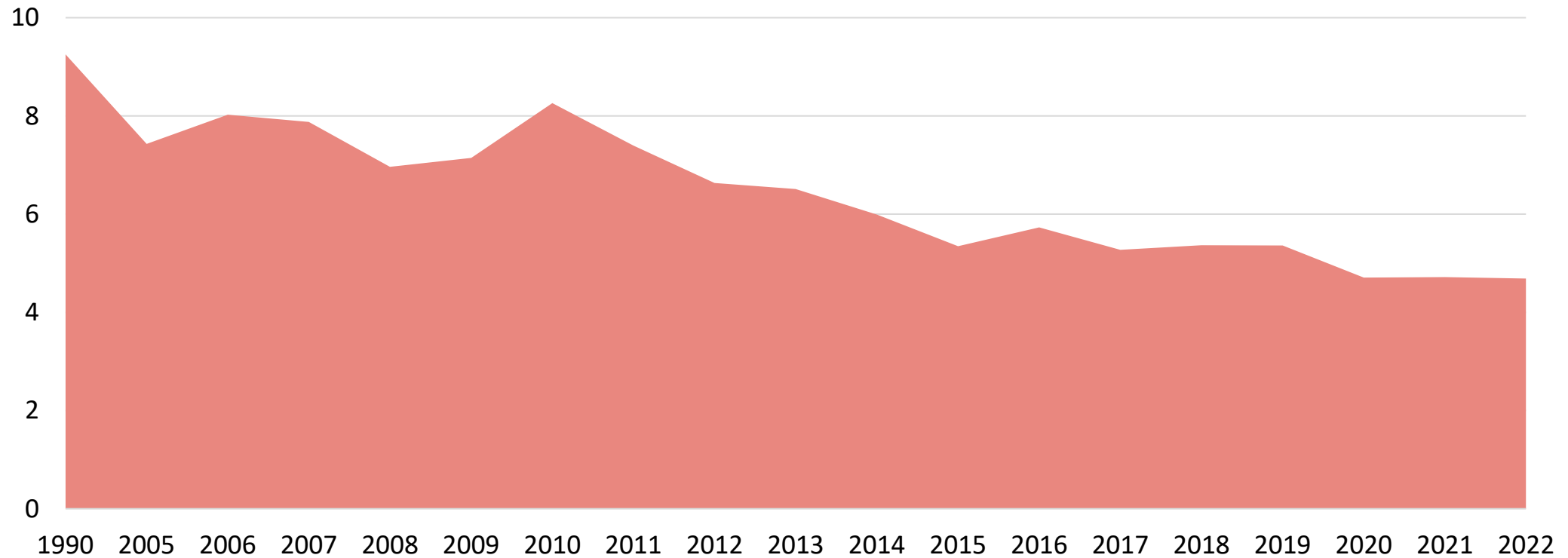
Muutokseen ovat vaikuttaneet esimerkiksi siirtyminen puhtaampiin energiamuotoihin (mm. öljylämmityksestä luopuminen ja uusiutuvien energianlähteiden käytön lisääntyminen), energiatehokkaan teknologian ja ratkaisujen kehittyminen sekä elämäntapamuutokset.

PÄÄSTÖKEHITYS KOTKASSA – PÄÄSTÖT PER ASUKAS

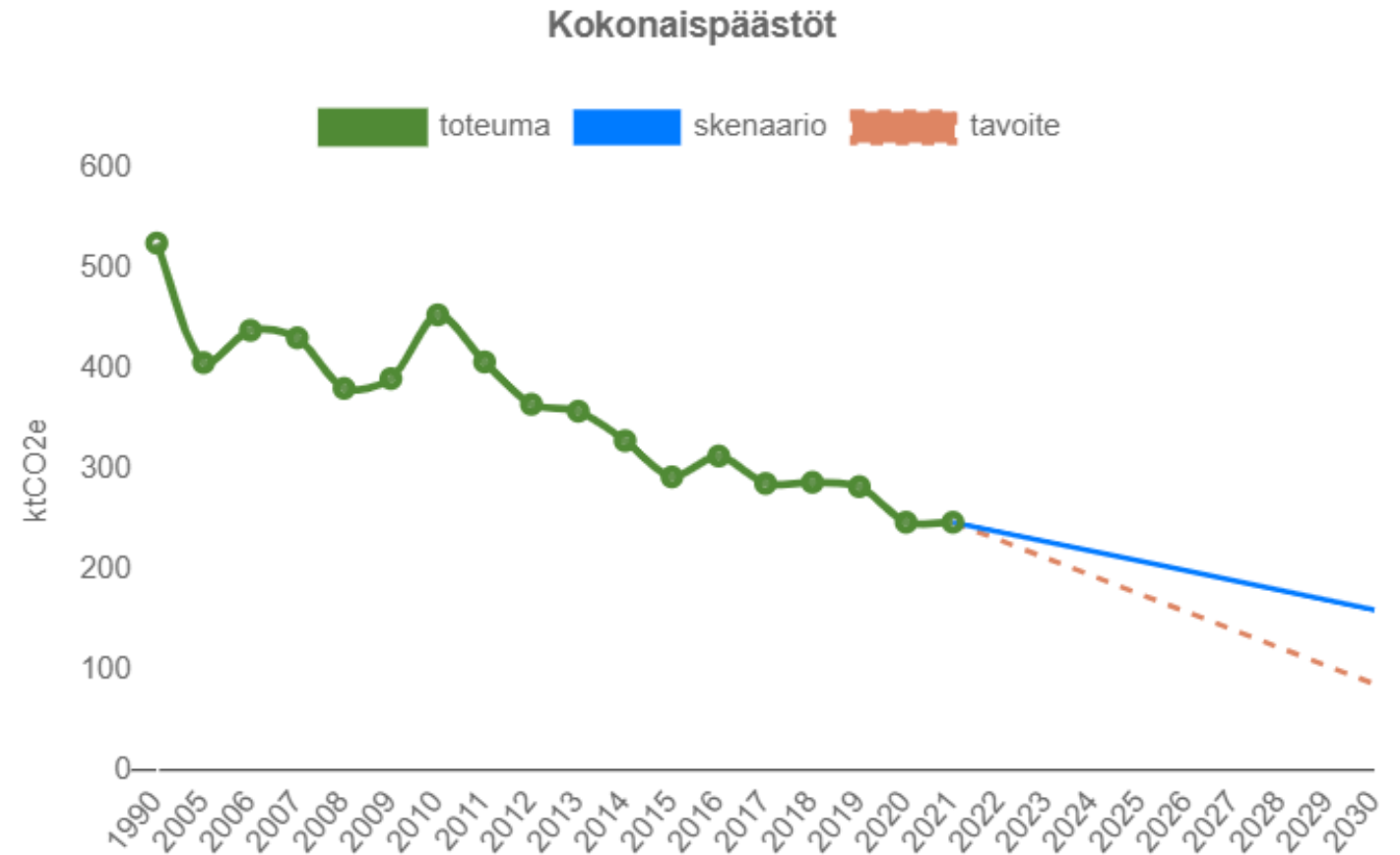
tCO₂e/asukas

KOKONAISPÄÄSTÖJEN SKENAARIO

Suomen ympäristökeskuksen skenaariolaskennan mukaan Kotkan päästöt eivät tule laskemaan riittävästi vuoteen 2030 mennessä, jos nykyinen kehityssuunta jatkuu muuttumattomana.

Skenaarion mukaan päästöt Kotkassa olisivat vuonna 2030 vähentyneet 63 % vuodesta 2007, joka on vähemmän, kuin Kotkan kaupungin Hinku-kriteerien mukainen 80 %:n päästövähennystavoite.

PÄÄSTÖKEHITYKSEN NÄKYMÄT VUOTEEN 2030

Kotkan kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet reippaasti vuodesta 2007. Päästövähennysten tahti on kuitenkin hidastunut viime vuosina. Yksi syy päästöjen hitaalle vähenemiselle on se, että suurin osa helposti toteutettavista toimenpiteistä on jo tehty. Suurimmat jäljellä olevat päästösektorit ovat niitä, joihin kohdistuvat toimenpiteet vaativat paljon työtä ja tavoitteellisuutta poliittisessa päätöksenteossa. Myös kansallisella ja EU-tason politiikalla on merkittävät vaikutukset päästöjen vähentämisen mahdollisuuksiin Kotkassa. Tämän lisäksi on huomioitava, että suurilla maailmantilanteen muutoksilla voi olla päästövähennyksiä hidastavia vaikutuksia.

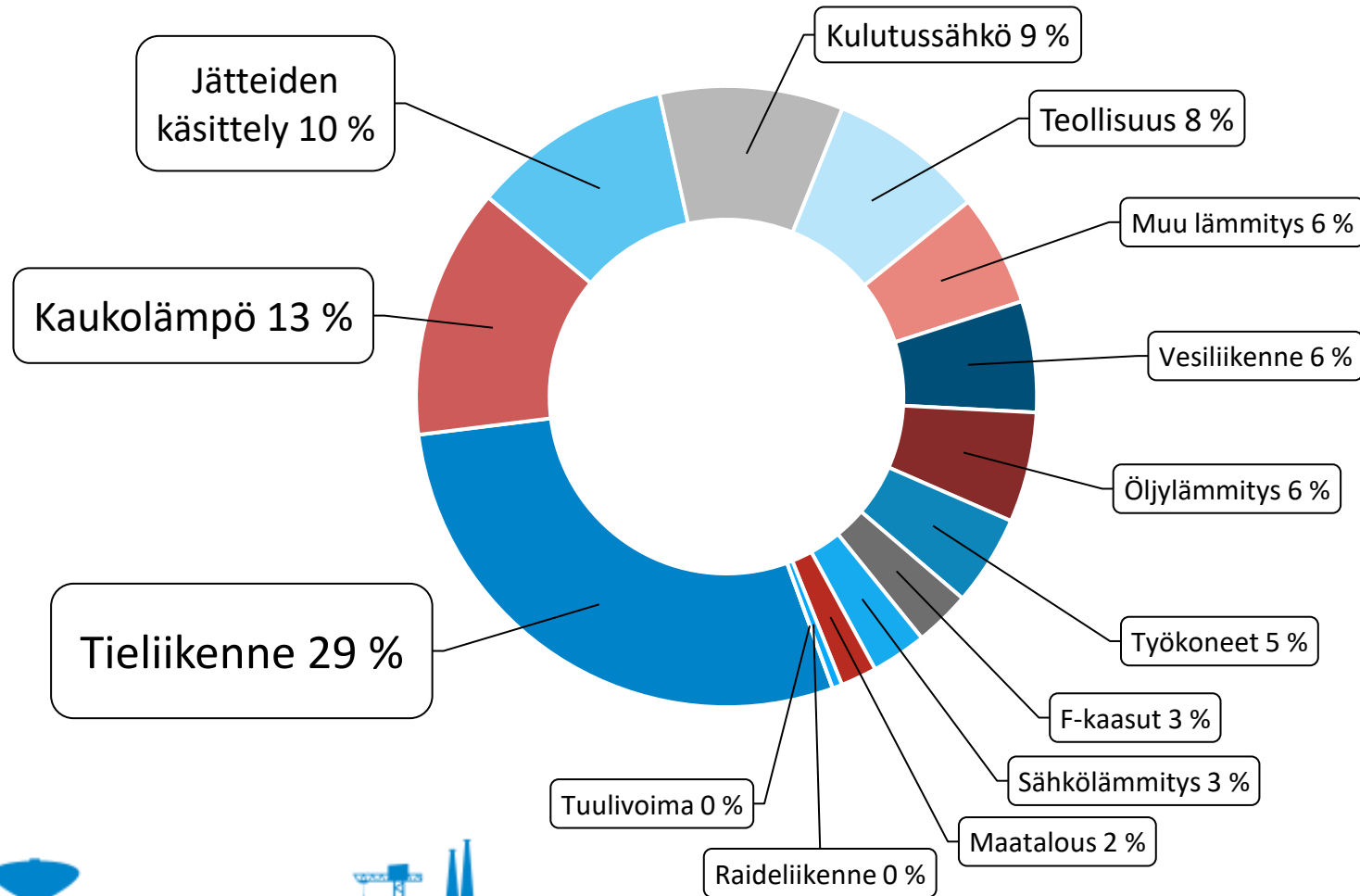
Nykyinen päästökehitys ja skenaariolaskenta osoittavat, että Hinku-kriteerien mukainen -80 % päästövähennystavoite voidaan saavuttaa Kotkassa vuoteen 2030 mennessä ainoastaan vähentämällä päästöjä entistä nopeammalla tahdilla. Siksi Kotkan kaupungin tulee jatkaa tavoitteellista ilmastotyötä määrätietoisesti ja pyrkiä kehittämään ilmastotoimien vaikuttavuutta.

03 – KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT SEKTOREITTAIN

KOTKAN PÄÄSTÖJAKAUMA VUONNA 2022

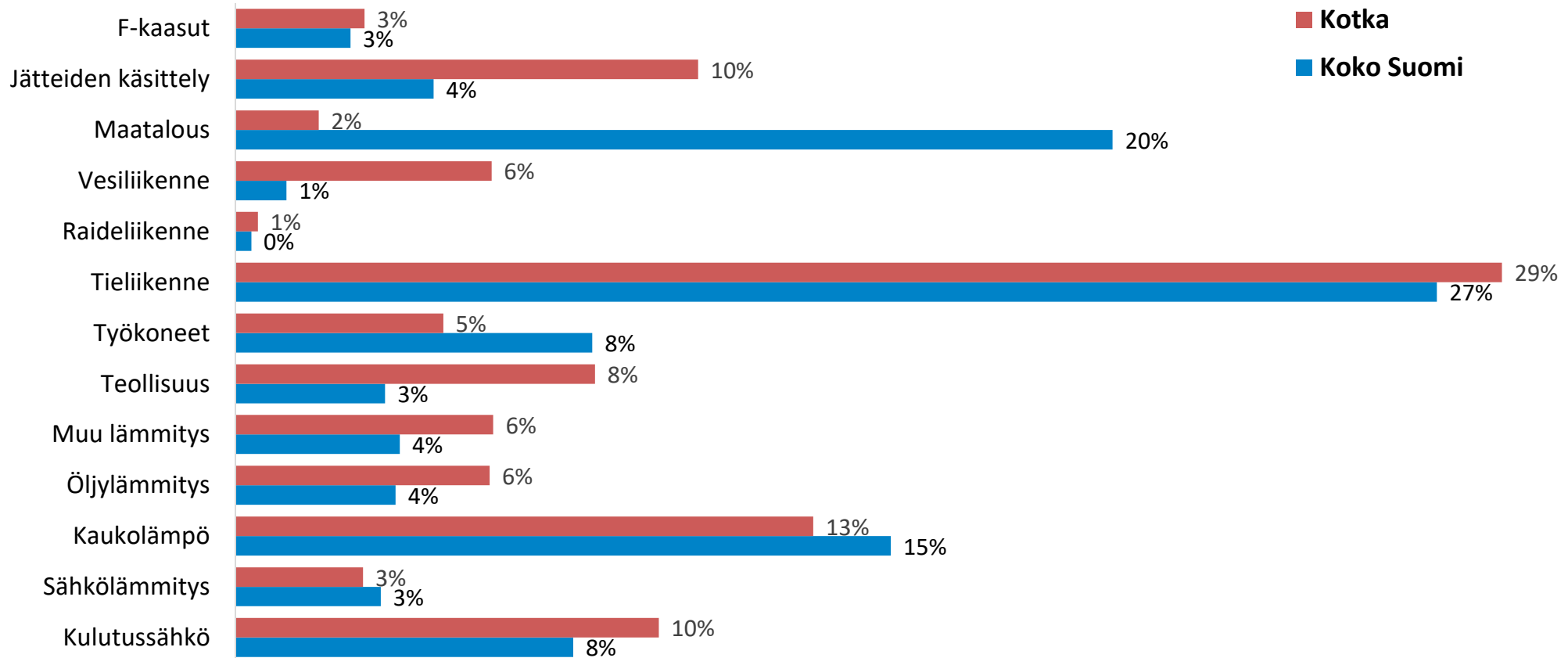
KOTKAN PÄÄSTÖT SEKTOREITTAIN

Kotkan maantieteellinen sijainti sekä kaupunki- ja elinkeinorakenne vaikuttavat huomattavasti alueen päästöjakaumaan. Kotkassa eniten päästöjä aiheuttavat tieliikenne (29 %), kaukolämpö (13 %) ja jätteiden käsittely (10 %). Lämmitys kokonaisuutena (sisältäen kaukolämmön 13 %, öljylämmityksen 6 %, sähkölämmityksen 3 % ja muun lämmityksen 6 %) aiheuttaa 28 % päästöistä.

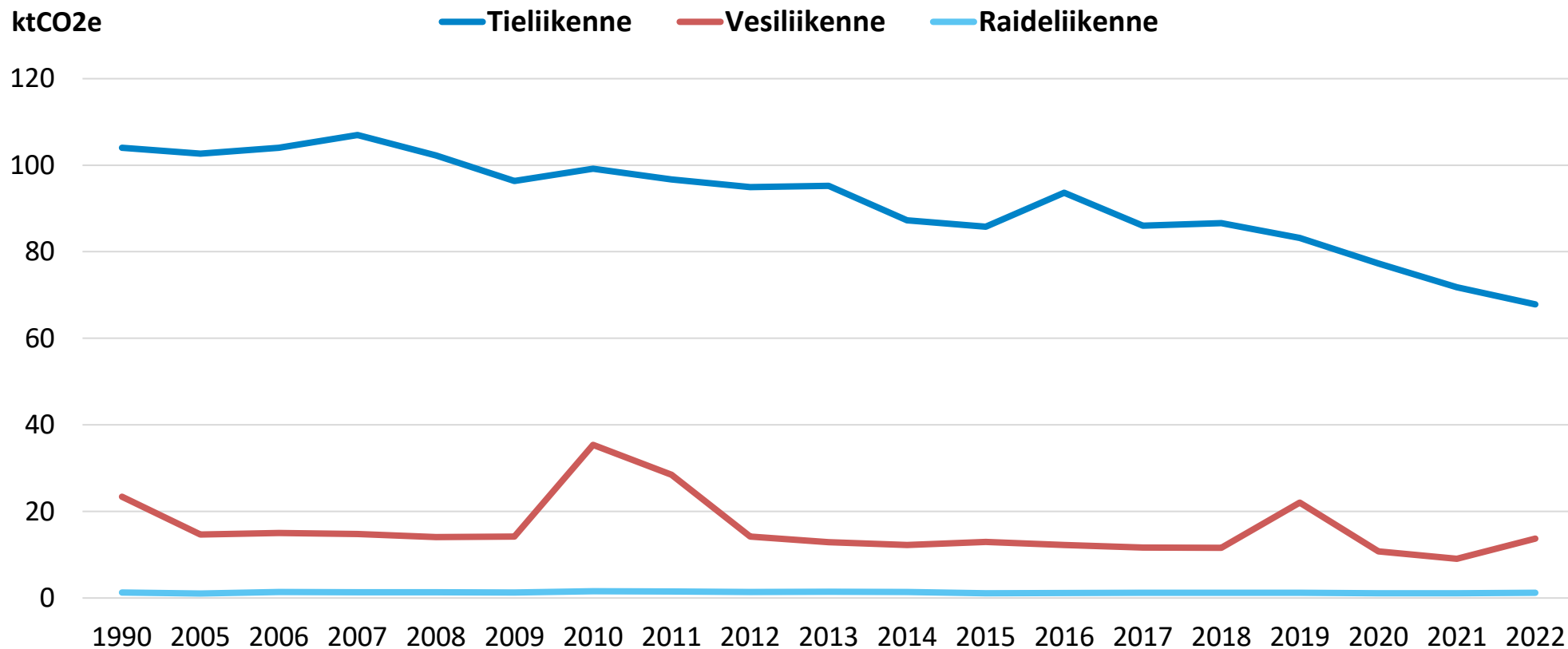
Sektorikohtaiset tiedot perustuvat Suomen ympäristökeskuksen vuoden 2022 päästölaskentaan, jossa on laskettu samat tiedot kaikille Suomen kunnille. Verrattaessa kaikkien kuntien päästöjakaumaan, Kotka eroaa muista kunnista erityisesti maatalouden päästöjen pienellä osuudella kokonaispäästöistä. Sen sijaan jätteiden käsittelyn, teollisuuden ja vesiliikenteen päästöjen osuudet kokonaispäästöistä ovat Kotkassa hieman muita kuntia suuremmat.

PÄÄSTÖJAKAUMAN VERTAILU

LIIKENNE

LIIKENTEEN PÄÄSTÖT

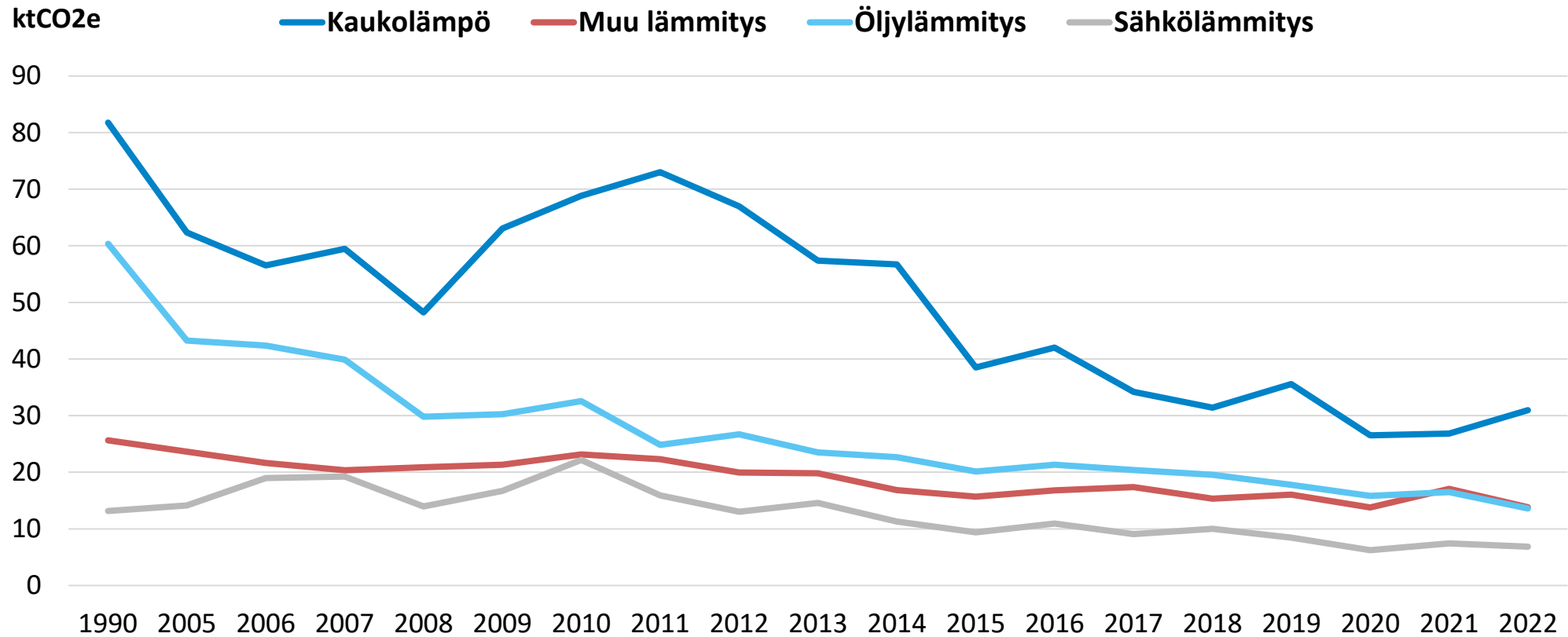
Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöihin Kotkassa vaikuttavat mm. polttomoottorivoittainen autokanta ja pitkät välimatkat kaupungin sisällä. Tehokkain keino liikenteen päästöjen vähentämiseen on henkilöautoilun vähentäminen, ja sen rinnalla autokannan sähköistyminen.

Valintaa henkilöautoilun vähentämiseen voidaan tukea paikallisliikenteen palvelutasoa ja houkuttelevuutta nostamalla, sekä mahdollisimman toimivilla kevyen liikenteen ratkaisuilla. Henkilöautoilua voidaan vähentää suuntaamalla entistä enemmän resursseja kävely- ja pyöräilyreittien kehittämiseen ja toimivuuteen autoliikenteen tukemisen sijaan.

Myös kaupunkirakenteen tiivistäminen ja tiiviinä pitäminen vähentää liikenteen päästöjä, sillä se lyhentää matkojen pituuksia.

LÄMMITYS

LÄMMITYKSEN PÄÄSTÖT

Lämmityksen aiheuttamiin päästöihin vaikuttavat lämmityksessä käytettävät energiamuodot. Merkittävimmät päästövähennykset syntyvät luopumalla öljy- ja kaasulämmityksestä, sekä ottamalla käyttöön entistä enemmän kestäviä energiamuotoja, kuten uusiutuvaa energiaa. Myös tehostamalla hukkalämmön hyödyntämistä on mahdollista vähentää lämmityksen aiheuttamia päästöjä.

Lisäksi on huomioitava, että käyttömäärä vaikuttaa tietyn lämmitysmuodon päästöihin. Esimerkiksi öljylämmityksen päästöt ovat Kotkassa kaukolämpöä pienemmät siitä syystä, että Kotkassa on nykyisin huomattavasti enemmän kaukolämpöä käyttäviä rakennuksia, kuin öljyllä lämmitettäviä.

Lämmityksen päästöjä voivat osaltaan nostaa myös vaihtelevat lämmitystarpeet. Päästömääriä voidaan vähentää esimerkiksi kohtuullisella huonelämpötilojen alentamisella ja lämmityksen optimoinnilla.

04 – ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 TOIMENPITEIDEN TILANNE

ILMASTO-OHJELMAN TOIMENPITEIDEN TILANNE

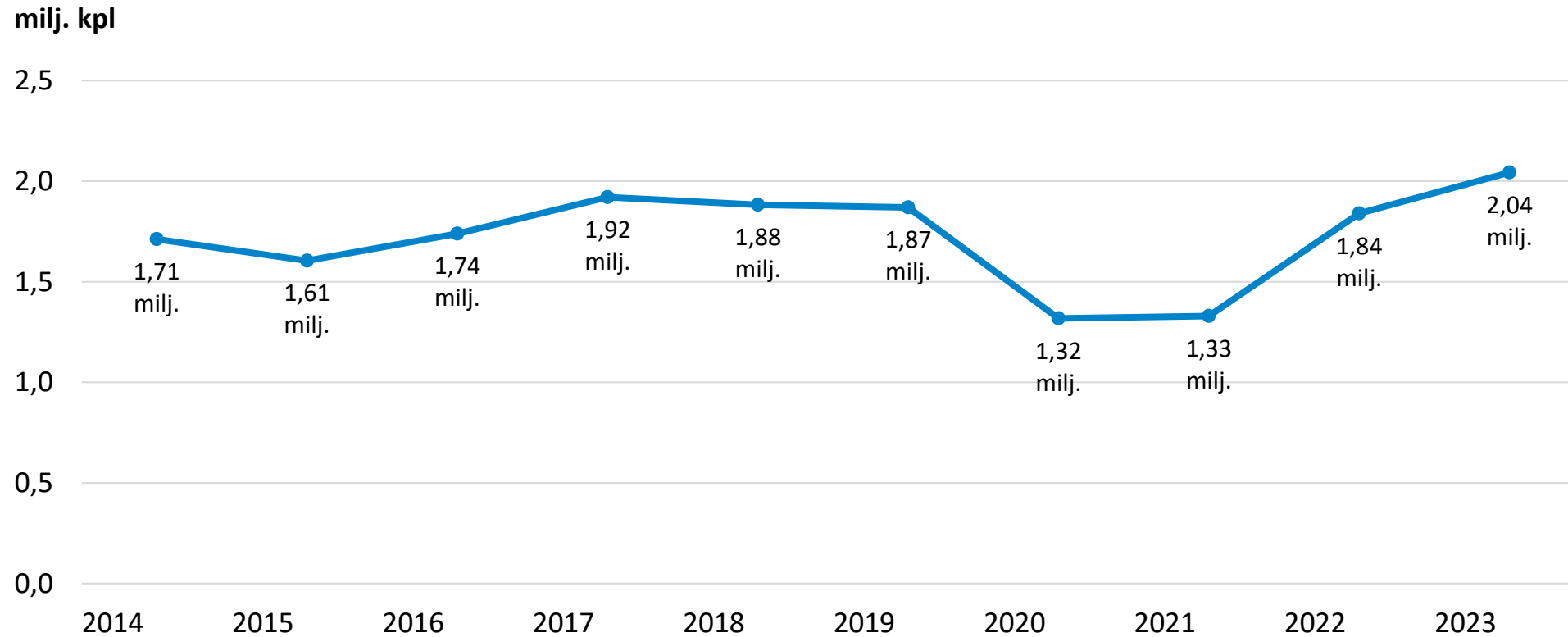
Kotkan kaupungin ilmasto-ohjelmaan 2021-2030 kuuluu yhteentoista teemaan jaoteltuja toimenpiteitä ja yleistoimenpiteitä. Toimenpiteitä koko ohjelmassa on yhteensä 70.

Toimenpiteiden etenemisen seuranta voidaan tehostaa asettamalla mittarit ja tavoitteet kaikille toimenpiteille. Tällä hetkellä ilmasto-ohjelman toimenpiteistä n. 60 %:lle on määritelty vähintään yksi mittari ja n. 23 %:lle vähintään yksi tavoite. Toimenpiteiden etenemistä seurataan Kotkan ilmastovahdin avulla. Tällä hetkellä kaikkiin toimenpiteisiin ei ole päivitetty kaikkia tietoja, esimerkiksi toimenpiteen etenemisvaihetta. Jatkossa ilmastovahdia ja siihen liittyviä toimintatapoja tulee kehittää entistä järjestelmällisemmäksi.

Seuraavilla sivuilla on esimerkkejä Kotkan ilmasto-ohjelman toimenpiteiden mittareista ja tuloksista.

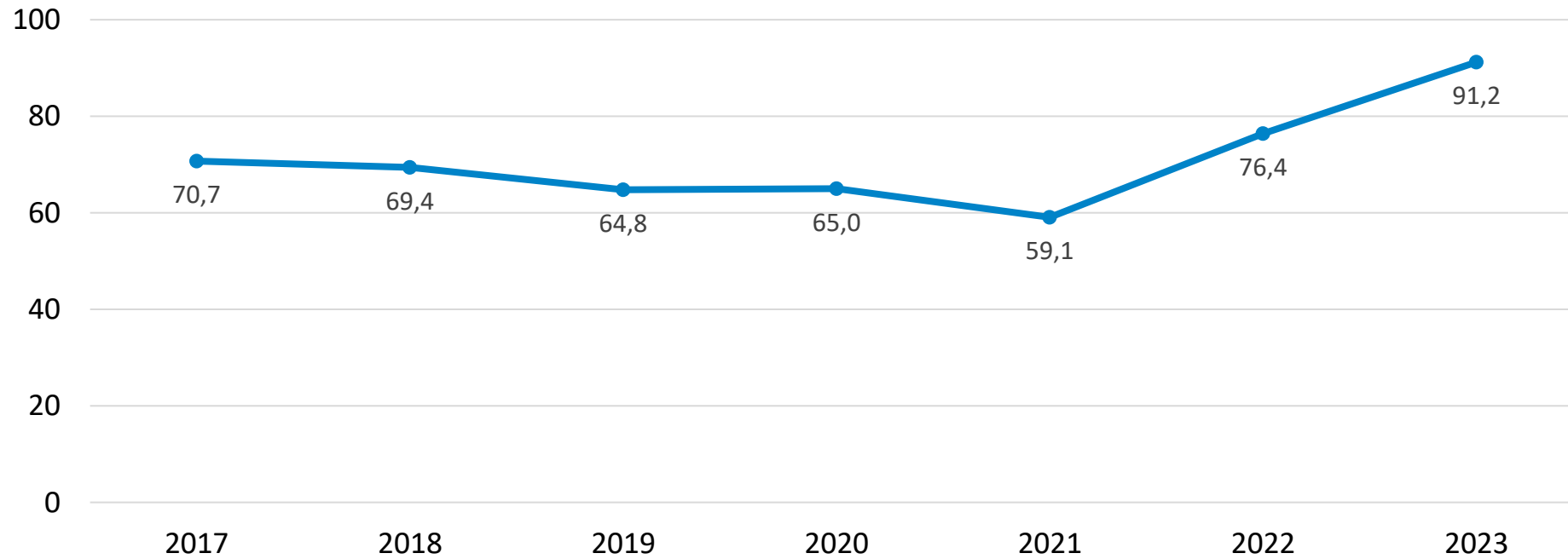

PAIKALLISLIIKENTEEN KÄYTTÖMÄÄRÄ

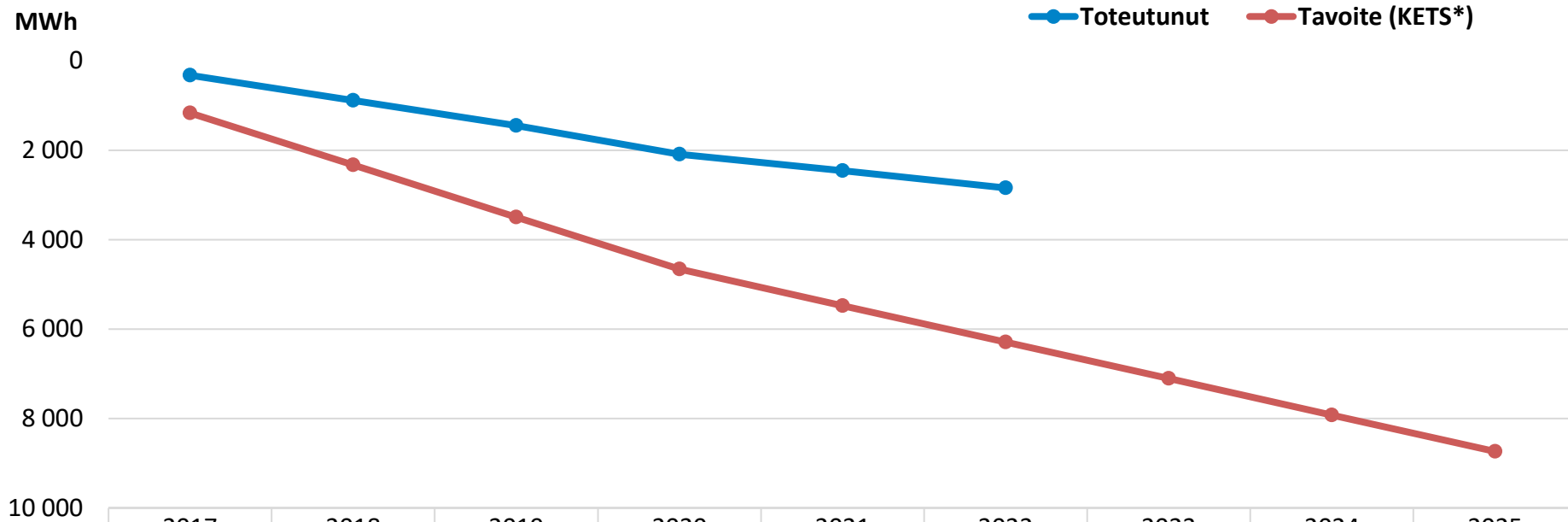

KAUKOLÄMMÖN PÄÄSTÖKERROIN

gCO₂/kWh

KAUPUNGIN RAKENNUKSISSA SÄÄSTETTY ENERGIA

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
—●— Toteutunut	326	885	1 450	2 089	2 455	2 841			
—●— Tavoite (KETS*)	1 165	2 330	3 495	4 660	5 476	6 291	7 107	7 922	8 738

* KETS tarkoittaa kunta-alan energiatehokkuussopimusta, johon Kotkan kaupunki on liittynyt

05 – ILMASTO-OHJELMAN JATKOKEHITYS

ILMASTO-OHJELMAN JATKOKEHITYS

Päivityksen yhteydessä tunnistettuja näkökohtia jatkokehitystä varten:

Toimintatapojen selkeyttäminen: Ilmasto-ohjelman toimenpiteiden, mittarien ja tavoitteiden asettamiselle, päivittämiselle ja seurannalle tulisi kehittää systemaattinen, selkeä ja toimiva järjestelmä. Tässä voidaan hyödyntää ilmastovahtia.

Tiedolla johtaminen: Mittareiden kehittäminen ja säännöllinen tulosten raportointi mahdollistaa tietoon perustuvan päätöksenteon. Tiedon avulla voidaan kehittää kaupungin toimintaa, ja esimerkiksi poliittiset päättäjät voisivat hyödyntää selkeästi raportoitua tietoa ilmastotoimien etenemisestä ja tuloksista päätöksenteossa.

Saavutettavuus: Saavutettavuutta pyrittiin kehittämään tässä päivityksessä, mutta ilmasto-ohjelmassa paljon käytetty taulukkomuoto on lähtökohtaisesti haasteellinen saavutettavuuden näkökulmasta.

06 – LÄHTEET JA LISÄTIETOJA

LÄHTEET JA LISÄTIETOJA

Hinku-verkosto, Suomen ympäristökeskus: <https://www.hiilineutraalisuomi.fi/hinku/>

Kotkan kaupungin ilmastovahti: <https://ilmastovahti.kotka.fi/fi-FI/>

Kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS): <https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/aineistot-ja-ohjeet/kunta-ala/>

Kuntien ja alueiden kasvihuonekaasupäästöt, Suomen ympäristökeskus: <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Kuntien ja maakuntien ilmastotyön tilanne 2023, Kuntaliitto: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2024/2263-kuntien-ja-maakuntien-ilmastotyon-tilanne-2023>

Käyttöperusteisen päästölaskennan menetelmä, Suomen ympäristökeskus: [https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot-ja-indikaattorit/Kuntien-ja-alueiden-kayttoperusteiset-kasvihuonekaasupaastot/Kayttoperusteisen-paastolaskennan-menete\(50082\)](https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot-ja-indikaattorit/Kuntien-ja-alueiden-kayttoperusteiset-kasvihuonekaasupaastot/Kayttoperusteisen-paastolaskennan-menete(50082))

Skenaariolaskenta, Suomen ympäristökeskus: <https://skenaario.hiilineutraalisuomi.fi/>

Vuosikertomukset, Kotkan Energia: <https://www.kotkanenergia.fi/tietoa-meista/vuosikertomukset/>

Lisätietoja:

Roosa Rosenqvist
Kestävän kehityksen asiantuntija
roosa.rosenqvist@kotka.fi

Saara Ihanamäki (*poissa toistaiseksi*)
Kestävän kehityksen asiantuntija
saara.ihanamaki@kotka.fi

PÄIVITYKSESSÄ TEHDYT MUUTOKSET MERKITTYNÄ ILMASTO-OHJELMAN 2021–2030 EDELLISEEN VERSIOON

MERKINTÖJEN SELITYKSET

Poistettu: **teksti**

Lisätty (uusi): **teksti**

Pelkästään ulkoasuun liittyviä muutoksia ei ole merkitty.
Kaikkia yksittäisen välimerkin lisäyksiä tai poistoja ei ole merkitty.

Korvattu uudella
Hinku-logolla

HINKU

Kohti hiilineutraalia kuntaa

KOTKAN KAUPUNGIN ILMASTO-OHJELMA 2021 - 2030

PÄIVITYS HYVÄKSYTTY KAUPUNGINVALTUUSTO
14.12.2020 / 139 §

tekniset korjaukset 4.5.2021: kirjoitusvirheet korjattu, sivunumerot lisätty

Pariisissa järjestettiin vuoden 2015 lopulla ilmastokokous, jossa solmittiin oikeudellisesti sitova maailmanlaajuinen ilmastopöytäkirja. Sopimuksen tavoite on pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle kahdessa asteessa. Sopimuksen osapuolet sitoutuvat päästöjen vähentämiseen ja toimiin ilmastomuutokseen sopeutumiseksi. Maat määrittelevät itse päästövähennystavoitteensa ja laativat politiikkatoimet niiden saavuttamiseksi. Tämä Pariisin sopimus astui voimaan marraskuussa 2016, jolloin myös Suomi ratifioi sopimuksen omalta osaltaan.

Suomi asetti vuonna 2019 tavoitteekseen kulkea kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Paikallisesti oman maakuntamme, Kymenlaakson, maakuntaohjelmassa on asetettu tavoite hiilineutraalista maakunnasta ja samalla maakunta on sitoutunut Hinku-tavoitteisiin. Myös Kotkan kaupunki liittyi Hinku-verkostoon ja sitoutui valtuuston päätöksellä Hinku-kriteereihin keväällä 2019.

Kotkan kaupunki on ollut liikkeellä jo ennen tätä, kun kaupungin ensimmäinen ilmasto-ohjelma on hyväksytty jo vuonna 2011. Tässä toisessa ilmasto-ohjelmassa linjaamme koko Kotkan kaupunkikonsernin ilmastotyötä jaksolla 2021 - 2030. Kaupunkimme on kaupunkistrategiassaan hyväksynyt tavoitteen liittyä Hinku-kunnaksi ja niinpää tämä nyt käsiteltävänä oleva ohjelma noudattaa strategiaamme erinomaisesti.

Kaupunkien rooli ilmastotyössä on keskeistä, sillä kansainvälisiä ilmastopöytäkirjoja ja kansallisia tavoitteita tukevat, päästöjä hillitsevät toimet tehdään usein paikallisesti. Ilmakehää lämmittävät kasvihuonekaasut syntyvät suurelta osin kaupunkiympäristössä. Kaupunkien kasvu lisää rakentamista ja liikennemääriä. Kaupunkeihin ja kaupunkiseutuihin keskittyy kasvua ja elinvoimaa, mutta myös kulutusta ja kaupankäyntiä, jotka ovat elinvoiman lähteitä. Lisäksi on huomattava, että ilmastotyössä kaupungeilla on merkittävä rooli esimerkin ja suunnan näyttäjänä.

Kotkan ilmastotyön keskeinen tavoite on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen Kotkan alueella Hinku-kuntien tavoitteen mukaisesti 80 % vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2007 tasoon. Kotkan kasvihuonekaasupäästöt ovat 2010-luvulla vähentyneet selvästi, mutta päästöjen vähentämisen jatkaminen tavoitteisiin pääsemiseksi vaatii edelleen määrätietoista ilmastotyötä.

Kotkan ilmasto-ohjelmamme linjaa kaupunkikonsernimme ilmastotyön tavoitteita sekä konkreettisia toimenpiteitä aikavälillä 2021 – 2030. Ohjelman toimenpiteet on jaoteltu yhdentoista sektorin alle; energiantuotanto, rakennukset ja infra, liikenne, tapahtumat ja matkailu, ilmastokasvatus ja -neuvonta, kiertotalous, ruoka ja ruokajärjestelmä, hankinnat, yritys yhteistyö, hiilinielut ja – varastot sekä ilmastomuutokseen sopeutuminen ja varautuminen.

Ilmasto-ohjelmamme sisältää kymmeniä erilaisia tekoja tavoitteemme saavuttamiseksi. Nämä ovat valmisteltu yhdessä kaupungin eri yksiköiden sekä konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden kanssa yhteisöllisissä prosesseissa. Ohjelmassa on isoihin kokonaisuuksiin liittyviä toimia, kuten Kotkan Energian kestävä ja vähähiilisen energiantuotannon tiekartan laatiminen, bussikaluston muuttaminen vähäpäästöiseksi, katuvalaistuksen kehittäminen edelleen energiatehokkaammaksi sekä kaupungin viheralueiden hiilinielujen lisääminen. Ilmastotyötä pitää kuitenkin tehdä hyvin laaja-alaisesti, ja ohjelman toimissa on monia arkiseen elämään liittyviä toimia, kuten kasvisruoan edistäminen, Vihreä lippu -toiminnan kehittäminen Kotkan kouluissa sekä kaupungin oman henkilöstön liikennevalintoihin vaikuttaminen.

Ilmastomuutos koskettaa meitä kaikkia ja siksi kaupungin oman ilmastotyön tueksi ilmastotaloksiini tarvitsemme ja haastamme mukaan kaikki kaupungin asukkaat sekä yritykset ja muut toimijat.

Kotkassa 18.11.2020 - 00.00.2024
Esa Sirviö, Kaupunginjohtaja

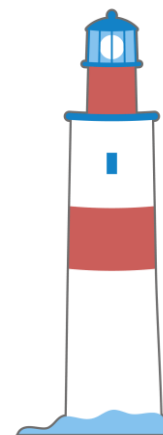
SISÄLLYS

Valitsemalla otsikon pääset siirtymään ko. kohtaan

Esipuhe	2
1. Terminologiaa	4-76
2. Ilmasto-ohjelman 2021–2030 Keskeinen tausta	87-10
3. Ilmasto-ohjelman 2021–2030 rakenne ja ilmastotyön organisoituminen	11-13
4. Ilmastotyön-ohjelman 2021–2030 periaatteet ja tavoitteet	14-16
5. Ilmasto-ohjelman 2021–2030 toimenpiteet ja mittarit	17-53
6. Toimenpiteet ja mittarit teemoittain	21-53
– Ilmasto-ohjelman yleistoimenpiteet	19
– 1 Energiantuotanto	22-25
– 2 Rakennukset ja infra	26-30
– 3 Liikenne	31-35
– 4 Tapahtumat ja matkailu	36-37
– 5 Ruoka ja ruokajärjestelmä	38-39
– 6 Ilmastokasvatus ja –neuvonta	40-423
– 7 Kiertotalous	434-456
– 8 Hankinnat	467-478
– 9 Yritysyhteistyö	489-4950
– 10 Hiilivarastot ja –nielut	501-512
– 11 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja varautuminen	523-534

Klikkaamalla
otsikkoa pääset
kyseiseen kohtaan.

3

Liite 1: **Kotkan ilmasto-ohjelman 2021-2030 taustat, valmisteluprosessi sekä tietoja Kotkan kasvihuonepäästöistä päivityksen valmistelu ja taustatiedot**

Liite 2: **Päivityksessä tehdyt muutokset merkittynä Ilmasto-ohjelman 2021–2030 edelliseen versioon**

01 - TERMINOLOGIAA

Hiilineutraalius: Kun kasviuonekaasupäästöjä syntyy korkeintaan sen verran kuin niitä voidaan sitoa ilmakehästä hiilinieluihin. Hiilineutraaleja voivat olla esimerkiksi jokin tuote, yritys, kunta tai valtio.

Hiilinielut ja hiilivarastot: hiilivarastotnielut sitovat enemmän hiilidioksidia kuin päästävät sitä ilmakehään. Tärkeimmät luonnon omat hiilinielut ovat maaperä, metsät ja valtameret. Hiilivarastot pitävät sidotun hiilen varastoituna. Tällaisia ovat esimerkiksi vanhat metsät.

Hiilidioksidivapaa energia: tämän hetken laskennan mukaan uusiutuva energia sekä ydinvoima.

Hiilidioksidiekvivalentti (CO₂-ekv): eri kasviuonekaasupäästöt ovat yhdistetty ilmaston lämpenemisen kannalta yhteen arvoon ottamalla huomioon kunkin kaasun ilmasto lämmittävä vaikutus. Kasviuonekaasupäästöjen laskennan yhdenmukaistamiseksi kehitetty mittayksikkö, joka kuvaa päästöjen ilmasto lämmittävää vaikutusta. Eri kasviuonekaasut vaikuttavat ilmaston lämpenemiseen eri tavoin, ja nämä eroavaisuudet voidaan ottaa huomioon muuntamalla ne samaan mittayksikköön, hiilidioksidiekvivalenttiin.

Ilmastobisnes: yritys tekee liiketoimintaa myymällä ratkaisujaan, joilla asiakkaat voivat kehittää omaa toimintaansa ilmastoystävällisemmäksi. Liiketoimintaa, joka on ilmastopositiivista, tai jonka tuotteilla tai palveluilla mahdollistetaan asiakkaiden toiminnan kehittyminen ilmastomyötäisemmäksi.

Ilmastobudjetointi: malli, jossa asetetaan eri sektoreille enimmäismäärät vuosittaisille kasviuonekaasupäästöille eri sektoreille tavoitteeseen pääsemiseksi sekä määritellään ja havainnollistetaan ilmastotoimiin käytettävät taloudelliset resurssit ilmastotoimille. Mallin on Suomessa ottanut ensimmäisenä käyttöön Tampereen kaupunki.

Ilmastonmuutos: Ihmisen toiminnasta johtuva kasviuonekaasujen pitoisuuden noususta, joka johtuvaa ilmaston lämpenemiseen, ilmaston lämpenemisellä jolla on monitahoisia, maailmanlaajuisia vaikutuksia ilmastoon ja elinympäristöihin, hyvinvointiin ja luonnon monimuotoisuuteen.

Ilmastonmuutoksen hillintä (climate change mitigation): toimet, joilla pyritään hidastamaan ilmastonmuutoksen edistymistä etenemistä. Pääasiallisia toimia ovat kasviuonekaasupäästöjen vähentämisen tai sekä hiilinielujen ylläpitoa/ ja kasvattamisen.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen (climate change adaptation): toimet, joilla pyritään rajoittamaan ilmastonmuutoksen vaikutuksista aiheutuvia haittoja tai joilla pyritään hyödyntämään ilmastonmuutoksen vaikutuksia.

Ilmastomyötäisyys: toiminta tai tuote tai palvelu, joka tuottaa vähemmän kasviuonekaasupäästöjä, kuin tavanomainen toiminta, tai aiheuttaa joka edistää hiilinielujen lisääsyttä vrt. normaali toiminta/tuote

Ilmastoposiitivisuus: Toiminta, tuote tai palvelu, joka vähentää kasvihuonekaasupäästöjä enemmän kuin tuottaa niitä.

Kasvihuonekaasupäästöt (khk-päästöt): päästöt, jotka aiheuttavat ilmaston lämpenemistä. Merkittävimmät ihmisen tuottamat kasvihuonekaasut ovat hiilidioksidi (CO₂), dityppioksidi (N₂O), metaani (CH₄) sekä fluorihilivedyt (HFC:t).

Kestävä kehitys: maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka tavoitteena on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Kestävän kehityksen mukaisessa päätöksenteossa ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon.

Kiertotalous: talousmalli, jossa pyritään ylläpitämään ja lisäämään tuotteiden arvoa ja säilyttämään niiden arvo mahdollisimman pitkään. Kiertotalouden mukainen kulutus perustuu palveluiden käyttämiseen, jakamiseen, vuokraamiseen ja kierrättämisen uuden tavarantoimittamisen sijaan. Näin talouskasvu ei ole riippuvainen luonnonvaroista.

Lisäisyys (hiilinieluissa): hiilinielujen kasvu, joka on seurausta toimenpiteistä, kuten esimerkiksi metsien istuttamisesta, eikä sitä jota ei olisi tapahtunut joka tapauksessa osana normaali tavanomaista kehitystä. Termi on uudehko kansallisessa ilmastokeskustelussa, mutta se tulee vakiintumaan.

Päästökauppa: Euroopan unionin alueella voimassa oleva järjestely jolla pyritään kustannustehokkaalla tavalla rajoittamaan alueen kasvihuonekaasupäästöjä. Päästökauppajärjestelmä kattaa suurimmat energia- ja teollisuuslaitokset, ja ne käyvät kauppaa päästöoikeuksista.

Uusiutuva energia: uusiutuvaa energiaa ovat aurinko-, bio-, tuuli- ja vesienenergia sekä lämpöpumppujen tuottama energia. Uusiutumaton energia puolestaan ovat fossiilinen energia (öljy ja maakaasu), ydinvoima sekä turve.

02 - ILMASTO-OHJELMAN 2021-2030 KESKEINEN TAUSTA

YLEINEN TAUSTA: GLOBAALI NÄKÖKULMA

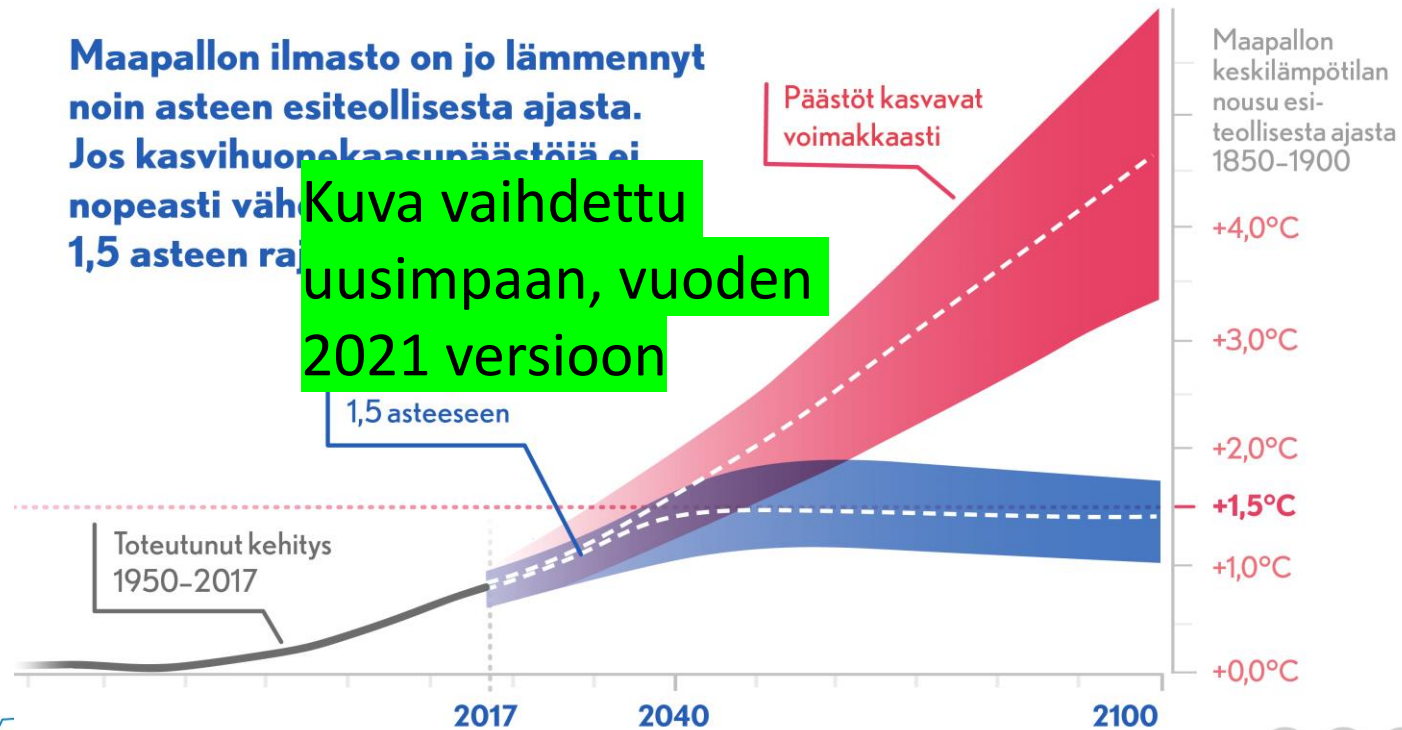

Kansainvälisen Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteena on **rajata maapallon keskilämpötilan nousu 1,5 asteeseen** esiteolliseen aikaan verrattuna. Suomi on ratifoinut sopimuksen.

Kansainvälisen ilmastopaneelin, IPCC:n, vuonna **2018** ilmestyneen raportin mukaan valtioiden **nykyiset ilmastotoimet eivät riitä tavoitteen saavuttamiseksi, vaan 1,5 asteen lämpenemisen taso tullaan saavuttamaan 2030-luvun alkupuolella.**

Maapallon ilmasto on jo lämmennyt noin asteen esiteollisesta ajasta. Jos kasvihuonekaasupäästöjä ei nopeasti vähennetä, lämpeneminen saavuttaa 1,5 asteen rajan.

Kuva vaihdettu uusimpaan, vuoden 2021 versioon

Pohjautuu IPCC:n 1,5 asteen raportin tuloksiin. © Ilmatieteen laitos ja ympäristöministeriö, 2018. Ilmasto-opas.fi.

LIITE: Ympäristölaulukunta 15.08.2024 / 88

YLEINEN TAUSTA: PAIKALLISET TAVOITTEET

Suomi asetti vuonna 2019 tavoitteekseen tavoitella hiilineutraaliutta **vuoteen 2035 mennessä**.

Kymenlaakson maakuntaohjelmassa on asetettu tavoite **hiilineutraalista Kymenlaaksosta**, maakunta on sitoutunut myös Hinku-tavoitteisiin.

Kaupunkitason päästövähennystoimien rooli näissä tavoitteissa on merkittävä.

Tämä Kotkan toinen **ilmasto-ohjelma linjaa Kotkan kaupunkikonsernin ilmastotyötä jaksolla 2021-2030**. Kotkan ensimmäinen ilmasto-ohjelma (*Kotkan kaupungin ilmasto- ja energiaohjelma*) hyväksyttiin 2011.

Ilmasto-ohjelma toteuttaa Kotkan kaupunkistrategian mukaista päätöstä liittyä **kohti hiilineutraalia kuntaa – verkostoon, eli Hinku-kunnaksi** (kv. 8.4.2019 § 40).

Hinku-kuntien verkostoa koordinoi Suomen ympäristökeskus ja siinä on omat Hinku-kriteerit kunnille.

KOTKAN KAUPUNKIKONSERNIN MERKITTÄVIMMÄT ILMASTONÄKÖKOHDAT

Ilmastonmuutoksen hillintä:

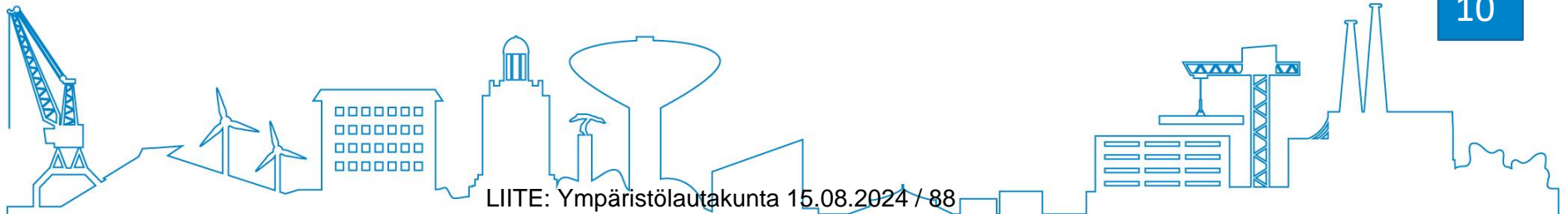
Merkittävimmät näkökohdat:

- kaupunkikonsernin rakennus- ja infrakanta sekä niiden rakentamisen sekä ja käytön aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt (pääosin energiankulutuksen myötä).
- kaupungin energiayhtiön Kotkan Energia Oyj:n energiantuotannon aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt.
- yhdyskunta- ja palvelurakenteen suunnittelun ja toteutuksen sekä liikenneinfran ja joukkoliikennepalveluiden suorat ja epäsuorat vaikutukset alueen liikenteen päästöihin sekä rakennusten energiankulutukseen ja energiamuotoihin.
- kaupungin epäsuorat vaikutukset muiden toimijoiden päästövähennyksiin esimerkin näyttämisen kautta sekä ja kaupunkikonsernin hankintojen kautta.
- kaupungin tuoma tarjoama koulutus sekä ja kasvatus ilmastoasioissa (mm. peruskoulutus ja varhaiskasvatus).

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:

Merkittävimmät näkökohdat:

- kaupunkikonsernin oman rakennus- ja infrakannan sekä kaupungin määrittelemän yhdyskunta- ja palvelurakenteen sopeutuminen ilmastonmuutoksen tuomiin vaikutuksiin (lähinnä sään ääri-ilmiöiden voimistumisen myötä).

03 - ILMASTO-OHJELMAN 2021-2030 RAKENNE JA ILMASTOTYÖN ORGANISOITUMINEN

OHJELMARAKENNE

Kotkan kaupungin ilmasto-ohjelmassa 2021 - 2030 linjataan **keskeiset periaatteet, tavoitteet sekä mittarit ja toimenpiteet** kaupungin ilmastotyölle.

Ilmasto-ohjelman **päivitystarve** arvioidaan vuosittain kaupunginhallituksessa samassa yhteydessä **missä, kun** raportoidaan ohjelman mittarit ja toimenpiteiden toteutus, sekä eteneminen suhteessa asetettuun päästövähennystavoitteeseen.

Ilmasto-ohjelman **vuositasolla tehtävät toimenpiteet määritellään talousarviossa** osana strategisia vuositavoitteita: toimialojen lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet sekä tytäryhtiöiden vuositavoitteet.

Ilmasto-ohjelman teknisluonteisista sekä yksityiskohtiin liittyvistä **muutoksista** päättää kaupunginhallitus. Mahdollisista merkittävistä muutoksista liittyen esimerkiksi ohjelman periaatteisiin tai tavoitteisiin päättää kaupunginvaltuusto.

Ilmasto-ohjelman tilanne käydään läpi valtuustossa **vähintään kaksi kertaa valtuustokaudessa.**

ORGANISOITUMINEN JA HENKILÖRESURSSIT

Kotkan ilmastotyötä ohjaa ohjelman pohjalta **kaupunginjohtajan johtoryhmä**. Johtoryhmälle asiat valmistelee **ilmastotyöryhmä**, jossa ovat edustettuna keskeisimmät tahot **kaupunkikonsernin** (konsernin emo ja tytäryhtiöt) merkittävimpien ilmastotähtäkohtien kannalta*. Kaupunkijohtaja nimeää ryhmän puheenjohtajan sekä tarvittaessa suppeammian valmistelutyöryhmän.

Elinvoimavaliokunnan tehtävissä on mukana ilmastotyön strategisten kysymysten ohjaaminen.**

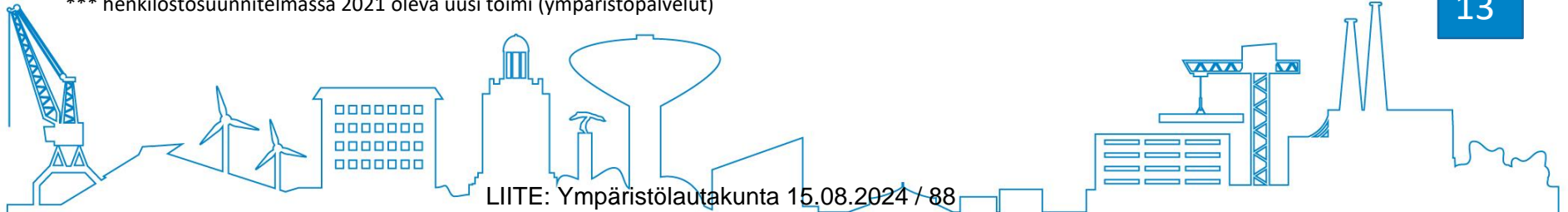
Ilmastotyön koordinaatio sisältyy Kotkan kaupungin **kestävän kehityksen asiantuntijan***** toimenkuvaan, johon sisältyy myös asiantuntijatukea yksiköiden ilmastotoimiin.

Muuten Kotkan ilmastotyö tehdään **olemassa olevin henkilöresurssein** sekä mahdollisin **projektikohtaisin lisähenkilöresurssein**.

*työryhmässä voi olla myös osakkuusyritysten sekä kuntayhtymien edustajia

** uusittu organisaatorakenne, kv §93 21.9.2020

*** henkilöstösuunnitelmassa 2021 oleva uusi toimi (ympäristöpalvelut)

04 - ILMASTO-OHJELMAN 2021-2030 PERIAATTEET JA TAVOITTEET

KOTKAN PÄÄSTÖVÄHENNYSTAVOITE SEKÄ ILMASTOTYÖN PERIAATTEET 2021-2030

Päästövähennystavoite: Kotkan kaupungin alueen **ilmastopäästöjen -t vähenevät 80 % vähennysvuoteen 2030 mennessä vrt. vuoden 2007 tasosta.** Tavoite on kohti hiilineutraalia kuntaa (Hinku) –tavoitteen mukaisesti.

Ilmastotyön periaatteet

1. Huomioidaan kaupunkikonsernin oman toiminnan **merkittävimmät suorat sekä epäsuorat ilmastopäästöt** ja vähennetään niitä
2. Varmistetaan kaupungin eri **toimien yhdenmukainen suunta** kohti hiilineutraaliutta
3. Tuodaan esille ilmastotyön ja päästövähennystoimien **taloudelliset vaikutukset**
5. Kehitetään kaupungin **ilmastotyön systemaattisuutta, seurantaa, näkyvyyttä ja vaikuttavuutta**
6. Tuetaan alueen **yriyten ilmastobisneksen** kehittymistä sekä **yriyten omia ilmastotoimia**
7. Kotkan kaupunkikonserni toimii **esimerkkinä ilmastotoimissa**
8. Osallistutaan aktiivisesti kansallisiin **ilmastotyön verkostoihin** ja tehdään **ilmasto-asioissa yhteistyötä muiden kuntien kanssa**

Kotkan ilmasto-ohjelman 2021-2030 toiminnalliset teemat ja tavoitteet

Teema ja tavoite

1. **Energiantuotanto:** Kohti hiilineutraalia energiantuotantoa
2. **Rakennukset ja infra:** Ilmastomyötäinen ja energiatehokas rakentaminen sekä rakennusten ja infran käyttö
3. **Liikenne:** Kohti hiilineutraalia ja kestäväää liikennettä
4. **Tapahtumat ja matkailu:** Ilmastomyötäisyyden edistäminen tapahtumissa sekä ja matkailussa
5. **Ruoka ja ruokajärjestelmä:** Ilmastomyötäisen ruokajärjestelmän edistäminen
6. **Ilmastokasvatus ja -neuvonta:** Aktiivinen ilmastokasvatus ja -neuvonta
7. **Kiertotalous:** Kiertotalouden toimintamallien edistäminen
8. **Hankinnat:** Ilmastonäkökulman huomiointi kaupunkikonsernin hankinnoissa
9. **Yritysyhteistyö:** Ilmastokumppanuudet sekä ja alueen yritysten ilmastobisneksen edistäminen
10. **Hiilivarastot ja -nielut:** Hiilivarastojen sekä ja hiilinielujen vahvistaminen
11. **Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:** varaudutaan ja sopeudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin

05 - ILMASTO-OHJELMAN 2021-2030 TOIMENPITEET JA MITTARIT

MITTARIT JA TOIMENPITEET - SISÄLTÖLYS

[Mittarit ja toimenpiteet yleistä](#)

[Ilmasto](#)-Ohjelman yleistoimenpiteet

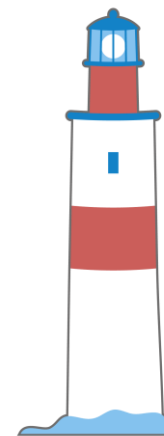
Valitsemalla otsikon
pääsee ko. kohtaan

Toimenpiteet ja mittarit teemoittain:

1. [Energiantuotanto](#) – Kohti hiilineutraalia energiantuotantoa
2. [Rakennuksen ja infra](#) – Ilmastomyötäinen ja energiatehokas rakentaminen sekä rakennuste ja infran käyttö
3. [Liikenne](#) - Kohti hiilineutraalia ja kestäväää liikennettä
4. [Tapahtumat ja matkailu](#) -Ilmastomyötäisyyden edistäminen tapahtumissa sekä matkailussa
5. [Ruoka ja ruokajärjestelmä](#) - Ilmastomyötäisen ruokajärjestelmän edistäminen
6. [Ilmastokasvatus ja -neuvonta](#) - Aktiivinen ilmastokasvatus ja -neuvonta
7. [Kiertotalous](#) - Kiertotalouden toimintamallien edistäminen
8. [Hankinnat](#) – Ilmastonäkökulman huomiointi kaupunkikonsernin hankinnoissa
9. [Yritysyhteistyö](#) - Ilmastokumppanuudet sekä alueen yritysten ilmastobisneksen edistäminen
10. [Hiilinielut ja – varastot](#) - Hiilivarastojen sekä -nielujen vahvistaminen
11. [Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen ja varautuminen](#) - Varaudutaan ja sopeudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin

Klikkaamalla
otsikkoa pääset
kyseiseen kohtaan.

Koko ohjelman
sisällysluettelo

TAKAISIN ENSIMMÄISELLE SIVULLE

18

MITTARIT JA TOIMENPITEET: YLEISTÄ

Ilmastotyön tärkein mittari on **Kotkan kasvihuonekaasupäästöjen määrä** (vuositason seuranta), jota seurataan vuositasolla.

Päästötavoite vuonna 2030 on Hinku-kuntien mukaisesti -80 % 2030 vrt. vuoden 2007 tasosta*.

Vuositason keskeiset ilmastotyön toimenpiteet määritellään Kotkan kaupungin talousarviossa**.

Teemoittain olevissa esitellyissä toimenpiteissä on eroteltu erikseen merkitty ilmasto-ohjelman periaatteen mukaiset **kaupunkikonsernin esimerkkitoimenpiteet**.

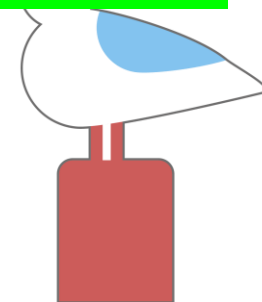
* vuonna 2030 Kotkan kasvihuonekaasupäästöjen määrä tulee olla enintään 9086 000 tonCO₂e CO₂-ekv/vuosi.

**vuoden 2021 talousarviorakenteessa joko lautakuntaan nähden sitovissa tavoitteissa tai tytäryhtiöiden vuositavoitteissa.

ILMASTO-OHJELMAN 2021-2030 YLEISTOIMENPITEET

Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisätietoja
Varmistetaan riittävät henkilöresurssit kaupungin ilmastotyöhön.	Johtoryhmä	Erillinen henkilöresurssi, projektikohtaiset lisäresurssit, tehtäväkuvien muutokset.
Sitoutetaan kaupungin eri yksiköt ja tytäryhtiöt mukaan ilmastotyöhön.	Johtoryhmä & ja ilmastotyöryhmä	Ilmastotyöryhmänsä tulee olla riittävän laaja edustus ilmasto-ohjelman kannalta keskeisistä yksiköistä sekä tytäryhtiöstä.
Tehdään ilmasto-ohjelman toimenpiteiden kustannusarviomalli.	Ympäristöpalvelut ja ilmastotyöryhmä	Ensimmäiset arviot tehdään ohjelmakauden alkuvuosina, arvioita päivitetään ja kytketään talousarviovalmisteluun. Mallissa kaikista toimista sekä ja toimenpidekokonaisuuksista pyritään tekemään arvio kustannusten sekä päästövaikutusten suuruusluokasta (=toimien kustannustehokkuus, kytkös ilmastotoimien vaikuttavuuden mallin kehittämiseen).
Kehitetään malli jossa, jolla kaupunkikonsernin ilmastotoimien vaikuttavuutta, eli päästövähennyksiä arvioidaan ja seurataan.	Ympäristöpalvelut ja ilmastotyöryhmä	Sisältää ilmasto-ohjelman mittareiden kehittämisen, huomioiden valtuusto- ja lautakuntatason mittareiden kehittämisen. Ilmastotoimien vaikuttavuuden arviointimallia kehitetään yhteistyössä SYKE:n ja Hinku-verkoston kanssa. Myös ns. ilmastobudjetointimalli on mahdollinen.
Tiedotetaan säännöllisesti kaupungin ilmastotoimista.	Viestintä ja ympäristöpalvelut	Monikanavainen tiedottaminen, mediatiedotteita vähintään 2kaksi kertaa/vuosi vuodessa.
Parannetaan asukkaiden tietoisuutta sekä vuorovaikutusta kaupungin ilmastotoimista ja lisätään vuorovaikutusta.	Viestintä ja ympäristöpalvelut	Toteutetaan Säännöllinen asukkaiden ilmastokysely, alustavasti joka toinen vuosi.
Kehitetään kaupungin ilmastotyön visuaalista viestintää.	Viestintä ja ympäristöpalvelut	Esimerkiksi ilmasto-ohjelmasta tehdään visualisoitu versio ja ohjelman toimien etenemisen helppo seuranta helpotetaan.

06 - TOIMENPITEET JA MITTARIT ILMASTO-OHJELMAN TEEMOISTATTAIN

1. ENERGIAN- TUOTANTO

KOHTI HIILINEUTRAALIA ENERGIANTUOTANTOA

ENERGIANTUOTANTO - KOHTI HIILINEUTRAALIA ENERGIANTUOTANTOA (1/3)

Toimenpiteet	Vastuutaho sekä ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
<p>Vähennetään keskitetyn energiantuotannon kasvihuonekaasupäästöjä.</p>	<p>Kotkan Energia Oy 2021 tiekartan laatiminen 2021- tiekartan toimet. Hiilineutraali kaukolämpö vuoteen 2030 mennessä</p>	<p>Kotkan Energia Oy laatii tiekartan oman tuotannon vähähiilisyys- ja kestävyysasioista vuonna 2021. Ilmastonäkökulmasta tiekartassa otetaan kantaa mm. turpeesta luopumisen tavoitevuosilukuun sekä muuhun kuin polttamiseen perustuvien ratkaisuiden käyttöönottoon korvaamaan polttamista. Tiekartassa asetetaan myös tavoiteurat Kotkan Energia Oy:n energiantuotannon kasvihuonekaasupäästöille: –kaukolämmölle, sähköntuotannolle sekä teollisuushöyrylle. Kotkan Energian tuottaman kaukolämmön ilmastovaikutukset 2017 12 % koko Kotkan päästöistä. Kotkan Energia Oy laati Kohti hiilineutraalia kaukolämpöä tiekartan vuonna 2021 johon liittyviä toimenpiteitä on jo aloitettu. Tulevina vuosina Kotkan Energia aikoo investoida merkittäviä summia hukkalämpöihin ja sähköistymiseen perustuviin tuotantomuotoihin. Kotkan Energian tavoite on hiilineutraali kaukolämmöntuotanto vuoteen 2030 mennessä.</p>	<p>Kotkan Energian kaukolämmöntuotannon kasvihuonekaasupäästökerroin (v.2019 83,6 gCO₂-ekv/kWh) Muut mittarit on tarkennetaan tiekartassa Tavoite: Päästökerroin pienenee</p>
<p>Kehitetään hukkalämmön hyödyntämistä sekä Kotkan kaukolämpöverkon energiatehokkuutta.</p>	<p>Kotkan Energia Oy Jatkuva Kartoitus vuonna 2021.</p>	<p>Kotkan alueen hukkalämpöjen kartoitus XAMK Hukkavex – hankkeessa v 2021. Hukkalämmön hyödyntämisellä voidaan vähentää mm. kaukolämmön ilmastovaikutuksia. Kaukolämpöverkon energiatehokkuuteen liittyy mm. verkostohäviöiden minimointi. Kaukolämpöverkon lämpövuotoja poistetaan jatkuvana työnä sekä selvitetään mahdollisuuksia muun toiminnan ja toimijoiden hukkalämmön hyödyntämiseen. Vuonna 2021 Xamkin Hukkavex -hankkeessa tehtiin Kotkan alueen hukkalämpöpotentiaalilin selvitys. Hukkalämmön osuutta lämmitysmuotona lisätään tulevina vuosina merkittävien investointien avulla.</p>	<p>Mittarit tarkennetaan. Hukkalämmön osuus kaukolämmön kokonaismäärästä (%) Tavoite: Hukkalämmön osuus kasvaa</p>

ENERGIANTUOTANTO - KOHTI HIILINEUTRAALIA ENERGIANTUOTANTOA – TOIMENPITEET (2/3)

***kaupunkiKotka**-konsernin esimerkkitoimenpide

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Lisätään aurinkoenergian kiinteistökohtaista tuotantoa Kotkan kaupungin julkisissa rakennuksissa*.	Toimitilahallinto sekä ja rakennuksia omistavat tytäryhtiöt Tavoitetasot: konsernitasolla vähintään 1 500 kWp vuonna 2025 ja vähintään 3 000 kWp vuonna 2030. Jatkuva	Aurinkosähkö lisää käytössä olevia sähkönlähteitä sekä sähkön omavaraisuutta. Alkuvaiheessa aurinkosähkö on kannattavin. Myös aurinkolämmön kannattavuutta tarkastellaan. Koko kaupungin ilmastopäätöihin toimella on pienehkö vaikutus.	Kotkan kaupunkikonsernin kiinteistöjen aurinkoenergiateho (kWp). Kesä 2020: yht. 470 kWp (kaikki aurinkosähköä). Tavoite: konsernitasolla vähintään 1 500 kWp vuonna 2025 ja vähintään 3 000 kWp vuonna 2030
Kehitetään Kantasataman energiantuotantojärjestelmä resurssiviisaaksi sekä ilmastomyötäiseksi*.	Kotkan Energia Oy, Kotkan Julkiset kiinteistöt Oy, Kotkan tapahtumakeskus Oy, tekniset palvelut ja Kymenlaakson kampuskiinteistöt Oy Vuodesta 2021 alkaen	Mm. Kantasataman oma energiakeskus, jossa kehitetään innovatiivisia ratkaisuja. Kantasatamaan vuonna 2023 valmistuneessa Kampuskorttelin energiakeskuksessa on hybridilämmitysratkaisu, jossa kaukolämmön ja maalämmön lisäksi hyödynnetään rakennuksen sisäistä energiaa. Kiinteistöissä käytettävä kaukolämpö ja sähkö on peräisin uusiutuvista energialähteistä ja lämmön sekä sähkön päästökerroin on 0 gCO ₂ /kWh. Lisäksi alueen toimijat ottavat käyttöönsä muita tehokkaita ja ilmastomyötäisiä sähkö- ja lisäenergiaratkaisuja.	Tarkennetaan –alustavasti Kantasataman rakennusten energiankulutuksen ominaispäästökerroin (gCO ₂ /kWh). Tavoite: Päästökerroin ei kasva
Edistetään uusiutuvien polttoaineiden ja kierrätyspolttoaineiden tehokasta logistiikkaa.	HaminaKotka Satama Oy jatkuva	Kierrätyspolttoaineiden ja uusiutuvien polttoaineiden käyttö vaatii mm. kauttakulku- ja välivarastointimahdollisuuksia	Tarkennetaan Mittarit kehitetään

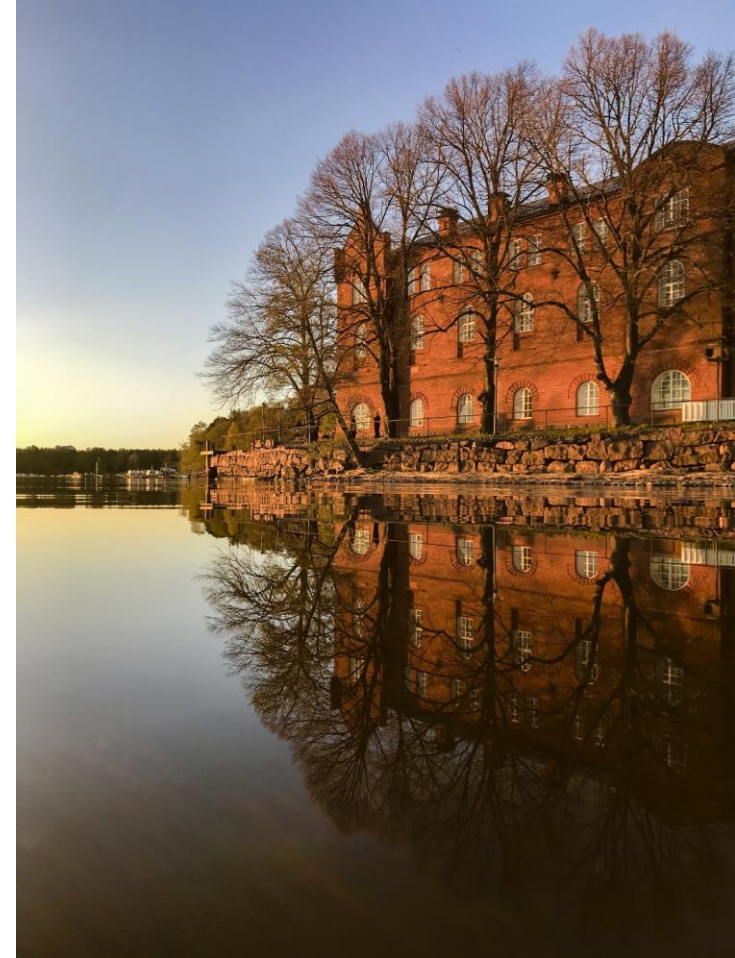
ENERGIANTUOTANTO - KOHTI HIILINEUTRAALIA

ENERGIANTUOTANTOA – TOIMENPITEET (3/3)

*kaupunkiKotka-konsernin esimerkkitoimenpide

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Selkeytetään kiinteist ökohtaisen uusiutuvan energian tuotannon luvitusta Kotkassa (mm. maalämpö, ilmalämpö aurinkoenergia, ja pientuulivoima) luvitusta Kotkassa.	Rakennusvalvonta ja kaavoitus 2021-2023-25	Huomioidaan valtakunnallisen ohjauksen vaikutukset sekä rakennusjärjestyksen ja kaavoituksen ohjausvaikutus. Tarkennetaan aurinkoenergian hyödyntämistä kaupungin eri osissa, eli selvitetään mille alueille aurinkopaneeleita voidaan luvittaa/rakentaa ilman luvitusta. Selvitetään aurinkopaneelien sijoittamista kaupunkikuvallisin perustein. Tarkennetaan alueet mihin maalämpökaivon sijoittaminen ei ole mahdollista. Aurinkopaneelien sijoittamisesta katoille on sovittu luvitussäännöt vuonna 2022. Luvittaminen koskee pääsääntöisesti suojeltuja ja säilytettäviä kohteita sekä suuria rakennuksia. Maalämpökaivon sijoittaminen on mahdollista alueilla, jotka eivät sijaitse pohjavesialueilla.	Aurinkoenergian tuotantomäärä Kotkassa (2018 504 MWh) Maalämpöpumppujen lämmitysala Kotkassa (2019: 174 000 m2). Muut mittarit tarkennetaan
Kotkan kaupungin kiinteistöjen lämmitys pohjataan käytännössä kokonaan uusiutuvaan energiaan.*	Toimitilahallinto ja Kotkan Energia Oy (kaukolämmön toimittaja). Tavoitetaso uusiutuvan energian osuus yli 95 % 2030.	Lämpöpumppujen myötä asia kytkeytyy sähkösopimukseen sekä jäähdytysenergiaan. Kytkeytyy kaukolämmön tuotantoon. Uusiutuvan energian kaukolämpö -tuote tarjolla Kotkassa 2020-. Maakaasulämmityksen muutoksissa potentiaalia. Kaukolämpöverkon alueella suositaan kaukolämpöä, jolloin kaukolämmön energian tuotantomuoto korostuu. Kaukolämpöverkon ulkopuolella suositaan lämpöpumpputeknologioita, asia kytkeytyy sähkösopimukseen sekä jäähdytysenergiaan. Öljylämpökohteista erotaan suunnitelmallisesti. Maakaasulämmityksen muutoksissa potentiaalia.	Kotkan kaupungin kiinteistöjen lämmityksessä uusiutuvan energian osuus Kotkan kaupungin kiinteistöjen lämmityksessä (%). 2020 noin 60 %, tarkistetaan Tavoite: uusiutuvan energian osuus on yli 95 % vuonna 2030
Kotka-konsernin omalla sähköopimuksella edistetään uusiutuvaa energiaa sekä ja ilmastoneutraalia/hiilidioksidivapaata sähköntuotantoa.*	Taloushallinto ja hankintasuunnittelu. Uuden sähköopimuksen valmistelu 2024-2025. Toimitilahallinto Jatkuva	Voimassa oleva sähkösopimus 2018-2021 100 % uusiutuvaa energiaa, uusi vahvistettu sähkösopimus välille 2022-2025 100 % hiilidioksidivapaata tuotantoa (=ydinvoimaa ja uusiutuvaa energiaa). Seuraava avoinna oleva sähkösopimus alkaa vuodesta 2026. Sähkösopimuksissa suositaan uusiutuvalla energialla ja ydinvoimalla tuotettua sähköä. Sähkösopimus kilpailutetaan 5 vuoden välein. Sähkösopimukset kilpailuttaa ostopalveluna sovituilla kriteereillä Veni Energia Oy.	Tarkennetaan Mittarit kehitetään

2. RAKENNUKSET JA INFRA

ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS
RAKENTAMINEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA
INFRAN KÄYTTÖ

RAKENNUKSET JA INFRA – ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS RAKENTAMINEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA INFRAN KÄYTTÖ (1/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Minimoidaan kaupungin rakennushankkeissa rakennusten elinkaaren ilmastovaikutukset.*	Toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Ensi vaiheessa tehdään kaupungin omissa rakennushankkeissa elinkaaren ilmastovaikutusarviointi hankesuunnitelma- ja vaiheessa sekä asetetaan mahdollisuuksien mukaan ilmastotavoitteet. Uudisrakennushankkeissa hiilijalanjälkilaskenta on tulossa pakolliseksi noin 2025.	Tarkennetaan, alustavasti: ilmastotavoitteiden kattavuus merkittävässä rakennushankkeissa (%).
Kehitetään lämmöntalteenottoa kaupungin toimitiloissa, etenkin peruskorjauksihankkeissa.*	Toimitilahallinto ja tytäryhtiöt <i>Jatkuva</i>	Tehdään mm. poistoilman lämmöntalteenottoratkaisuja. Ilman peruskorjausta toteutetaan PILP - hankkeita (poistoilmalämpöpumppu) niissä rakennuksissa joissa se on taloudellisesti kannattavaa. Siirrytään energiaviisaampaan talotekniikkaan, mm. lämpöpumpputekniikkaan perustuvat lämmöntalteenottoratkaisut ja tarpeenmukaisen ilmanvaihdon käyttö. Ilman peruskorjausta toteutetaan poistoilmalämpöpumppuhankkeita niissä rakennuksissa, joissa se on taloudellisesti kannattavaa.	Tarkennetaan Mittaus tehdään osana vuosittaista KETS-raportointia
Kehitetään Kotkan katuvalaistuksen ja julkisen ulkovalaistuksen energiatehokkuutta sekä energiaa säästävää käyttöä.	Tekninen toimi, liikuntapalvelut ja puistotoimi <i>Jatkuva</i>	Tarkistetaan mm. aikataulutusta vaihtamatta olevien katuvalaisimien vaihdosta led-valaistukseen sekä mahdollisuudet älykkääseen valaistukseen. Kotkan Koivulassa on ollut yksi koepätkä älykkäästä valaistuksessa (2014-). valaistuksesta vuodesta 2014 alkaen.	- Katuvalaistuksen sähkönkulutus (2019 4 744 MWh) - Led-valaisimien osuus katu- ja ulkovalaistuksessa (2020 35 %)

RAKENNUKSET JA INFRA – ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS RAKENTAMINEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA INFRAN KÄYTTÖ (2/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Toimitaan aktiivisesti valtionkunta- alan energiatehokkuussopimuksissa (KETS).	Toimitilahallinto, Kotkan Energia, Cursor Oy + muut kiinteistöjä omistavat (koordinaatiovastuu) ja kaikki kiinteistöjä omistavat tytäryhtiöt ja hallintokunnat <i>Jatkuva</i>	Sopimustoiminta asettaa energiansäästöavoitteet sekä mahdollistaa korkeammat energiatuet energiansäästöinvestoinneille. Vuonna 2020 vähintään Kotkan kaupunki, Kotkan Energia sekä Cursor Oy ovat mukana energiatehokkuussopimuksessa. Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy on mukana Kotkan kaupungin energiatehokkuussopimuksessa. Myös Kotkan Energia Oy ja Cursor Oy ovat liittyneet energiatehokkuussopimukseen.	Konserniyhtiöiden mukanaolon kattavuus energiatehokkuussopi- muksissa (lähtötilanne 2021). Kokonaisenergiansää- stö (MWh)
Tehdään energiatehokkuus- yhteistyötä konsernin kiinteistötoimijoiden kesken.	Toimitilahallinto kokoavana Toiminnan käynnistäminen 2021 (koordinaatiovastuu kokoavana) <i>Jatkuva</i>	Yhteistyöryhmä hyvien käytäntöjen jakamiseen sekä yhteisten tarpeiden tunnistamiseen.	Tarkennetaan Mittarit kehitetään
Kehitetään vesihuollon (sis. jätevedenkäsittely) sisältäen jäteveden käsittelyn, ilmastomyötäisyyttä ja energiatehokkuutta.	Kymen Vesi Oy <i>jatkuva</i>	Energiatehokkuutta parannetaan laitoksilla ja pumppaamoilla. Jätevedenpuhdistamolla lämmitykseen käytetty maakaasu korvataan jätevedestä talteen otetulla lämmöllä. Kymen Vedellä on tavoite olla hiilineutraali 2035 mennessä. Yhtiön ilmastosuunnitelmassa on vesihuollon kehittämisen lisäksi paljon muita vaikuttavia toimia.	Kymen Veden kasvihuonekaasupääs- töt (tCO ₂ -ekv/vuosi) Vuosittain säästetty energia (MWh/vuosi)

RAKENNUKSET JA INFRA: ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS RAKENTAMINEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA INFRAN KÄYTTÖ (3/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kehitetään tarkoituksenmukaista ja älykästä toimitilojen olosuhdehallintaa edistämään mm. energiansäästöä.*	Toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Tarkastellaan mm. lämpötilaan ja ilmanvaihtoon liittyvät käytännöt sekä pilotoidaan kehitystoimia. Ensimmäinen älykkään olosuhdehallinnan pilotti 2020- Kotkan Aittakorven koulussa. Älykkään olosuhdehallinnan pilotointi aloitettiin 2020, josta ollaan siirrytty jatkuvaan olosuhdehallintaan valikoiduissa kohteissa. Uudiskohteissa olosuhdehallinta otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa ja liitetään kiinteistöautomaatioon.	Kotkan kaupungin toimitilojen ominaislämmönkulutus Älykkään olosuhdehallinnan kohteiden määrä ja energiankulutus
Toteutetaan systemaattisesti kiinteistöjen energiatehokkuuskatselmuksia	Toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Keskeistä myös seurata katselmuksen ehdottamien toimenpiteiden toteuttaminen Katselmuksia tehdään osin yhteistyössä Xamk-korkeakoulun opiskelijoiden kanssa. Toteutetaan katselmuksissa ehdotettuja toimenpiteitä vuosittain.	Motivan mallin mukaisten katselmusten määrä (noin 20 kpl vuoteen 2020 mennessä)(kpl)
Parannetaan Kotka-konsernin omistuksessa olevan asuntokannan ilmastomyönteisyyttä *	Kotkan Asunnot Oy	Energiatehokkuuden parantaminen suunnitelmallisesti (mm. kulutusseuranta ja kaukovalvonta, järjestelmien käyttö ja kunnossapito, lämmön talteenotto) sekä maakaasun ja öljyn käytön korvaaminen uusiutuvalla energialla Kaikkien kiinteistöjen energiankulutusta ja asuntojen lämpötilaa seurataan ja ohjataan etävalvonnalla. Energiatehokkuutta parannetaan ennakoivalla kunnossapidolla ja älykkäillä lämmityksensäätöjärjestelmillä. Investointien yhteydessä toteutetaan taloudellisesti kannattavat lämpöpumppu-, aurinkoenergia- ja lämmöntalteenottoratkaisut sekä ulkovaipan eristävyden parannukset. Öljylämmityksestä luovutaan kokonaan.	Kotkan Asunnot Oy:n asuntokannan ominaislämmönkulutus (kWh/m2) Kotkan Asunnot Oy:n Lämmitysenergian uusiutuvan energian osuus (%) (2019 n. 50%)
Kotkan toimitilatehokkuutta kehitetään	Toimitilahallinto <i>Jatkuva</i>	Tilatehokkuus vähentää energiankulutusta. Sisältää myös vajaa käyttöisten tilojen luopumisen. Huomioidaan mahdollisten poikkeusolojen tarpeet	Tarkennetaan Mittarit kehitetään.

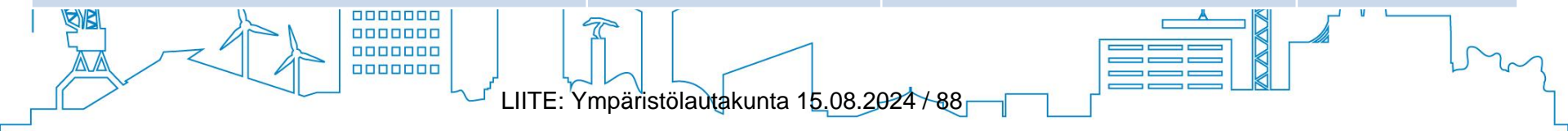
*Kotka-konsernin esimerkkitoimenpide

RAKENNUKSET JA INFRA: ILMASTOMYÖTÄINEN JA ENERGIATEHOKAS RAKENTAMINEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA INFRAN KÄYTTÖ (4/4)

Toimenpide 2021teet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Otetaan käyttöön kaupungin rakennuskannan lisääntyvään jäähdytystarpeeseen vähähiilisiä ja energiatehokkaita jäähdytysratkaisuja.	Toimitilahallinto Vuodesta 2023 alkaen	Ilmaston lämpeneminen lisää jäähdytystarvetta. Viilennysratkaisuja on otettu käyttöön osaan kaupungin rakennuksista, joissa toiminta kesäaikaan edellyttää viilennystä.	Kehitetään myöhemmin Mittarit kehitetään
Kantasataman kehityshankkeen julkisissa rakennuksissa otetaan vahvasti huomioon ilmastomyötäiset ratkaisut	toimitilahallinto, Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy, Kotkan tapahtumakeskus Oy, Kymenlaakson korkeakoulukiinteistöt Oy ja Kotkan Energia Oy Kehityshankkeiden aikataulujen mukaan	mm. tapahtumakeskus, I5-kuuri, Xamk-kampus. Kantasatamaa kehitetään myös alueeksi, jossa älykkäät ja ilmastomyötäiset energiaratkaisut ovat näkyvissä / ja tutustuttavissa. Työhön osallistuvat myös mm. Xamk ja Ekami.	Tarkennetaan Mittarit kehitetään
Kaupungin infrarakentamisen ilmastovaikutusten minimointiaan.	Teknisen palvelut/infrarakentaminen Jatkuva	Tarkastellaan mm. materiaaleja sekä tehdään ilmastovaikutusarvioiteja, kytkös myös kiertotaloussektorin toimeen infrarakentamisessa.	Tarkennetaan Mittarit kehitetään

30

3. LIIKENNE

KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKENNETTÄ

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kehitetään Kotkan kaupunkirakennetta eheänä ja tiiviinä sekä joukkoliikenne-raitteihin tukeutuen.	Kaupunkisuunnittelu <i>jatkuva</i>	Yleiskaavataso tarkastelu. Uusien alueiden avaamisesta tulee liikenteen päästöjen lisäksi myös maaperän kasvihuonekaasupäästöjen osalta merkittävä lisäys.	Kaavoitetun asuin- ja liikennealueen osuus joukkoliikennevyöhykkeellä ja aluekeskuksissa (%) - tavoite: osuus pysyy ennallaan/ <i>ta</i> <i>nousee</i> kasvaa.
Kehitetään Edistetään Kotkan paikallisiikenteen houkuttelevuutta brändi uudistuksen kautta.	Etelä-Kymenlaakson henkilökuljetusyksikkö Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö <i>2021-Jatkuva</i>	Tuetaan siirtymää henkilöautoista joukkoliikenteeseen toimivan ja riittävän paikallisiikenteen avulla. Kehitetään lipputuotteita. Parannetaan viestintää ja tiedottamista.	Joukkoliikenteen käyttömäärä Joukkoliikenteen vuosikyselyn tyytyväisyys. Paikallisiikenteen käyttömäärä Kokonaistyytyväisyys paikallisiikenteeseen (vuosikysely) Tyytyväisyys paikallisiikenteen viestintään (vuosikysely) Paikallisiikenteen käyttöaste (matkustajia/linjakilometri/vuosi) Paikallisiikenteen kokonaistarjonta (linjakilometri/vuosi)
Kotkan paikallisiikenteessä otetaan käyttöön vähähiilisiä käyttövoimia.	Etelä-Kymenlaakson henkilökuljetusyksikkö Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö <i>2021-Jatkuva</i>	Vähähiilillä tarkoitetaan tässä: sähkö, biokaasu, uusiutuva diesel sekä vety. Taustalla myös EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivi (jossa tosin vaihtoehtona myös maakaasu). Paikallisiikenteessä käytetään puhtaita käyttövoimia ja niiden käyttö pyritään turvaamaan kaikissa paikallisiikenteen kilpailutuksissa. Kilpailutukset noin 5-10 vuoden välein.	Paikallisiikenteen vähähiilisten käyttövoimien osuus linjakilometreistä (2020 0%) - <i>tavoite tarkennetaan myöhemmin</i> Kotkan joukkoliikenteen khk-päästöt suoritetta kohden: (gCO ₂ -ekv/hkm) (2019 85g/hkm -kotkan seudun paikallisiikenne) <i>Tavoite: tarkennetaan myöhemmin</i>
Edistetään nollapäästöisten yhteiskäyttöisten liikennevälineiden järjestelmiä Kotkassa.	Kaupunkisuunnittelu Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö, tekniset palvelut ja Kotkan Julkiset kiinteistöt Oy <i>2021-Jatkuva</i>	Taustalla myös Toteutetaan Kestävän liikkumisen Kotka -ohjelman toimenpiteitä. Turvataan nollapäästöisten ja yhteiskäyttöisten liikennevälinejärjestelmien saatavuus. Lisätään nollapäästöisten ja yhteiskäyttöisten liikennevälineiden käyttöä toimivien vuokraus/lainausjärjestelmien avulla. Kotkassa ollut julkinen kaupunkipyöräjärjestelmä vuodesta 2018 alkaen.	Kaupunkipyöräjärjestelmän käyttömäärä (matkat/vuosi) <i>sekä</i> matkat/pyörä/vrk) Muut mittarit tarkennetaan

* Vähähiilillä tarkoitetaan sähköä, biokaasua, uusiutuvaa dieseliä sekä vetyä. Taustalla EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivi, jossa on vaihtoehtona myös maakaasu.

LIIKENNE – KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKENNETTÄ (2/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kestävän liikunnan Kotka -ohjelman (2019-) jalankulun ja pyöräilyn infraa koskevien toimenpiteiden toteuttaminen.	Tekniset palvelut (infrasuunnittelu, infrarakennuttaminen sekä kunnossapito) ja kaupunkisuunnittelu. Vuodesta 2021 alkaen	mm. Kestävän liikunnan Kotka -ohjelmakokonaisuuteen liittyvän Kotkan pyöräliikenteen kehittämissuunnitelman (2020) mukaiset kehittämissuunnitelmien ja suunnittelukäytäntöjen sekä kunnossapitoperiaatteiden kehittäminen. Kävelyä ja pyöräilyä edistäviin investointeihin katuverkolla on haettavissa valtion tukea.	Vähäpäästöisten kulkutapojen osuus (seuranta n. 5 v välein, kulkutapaselvitys; 2019: 41 %). Tavoite: osuus nousee ja Suunnitteluhankkeiden määrä vuodessa (kpl) Rakennushankkeiden määrä vuodessa (kpl)
Kestävän liikunnan Kotka -ohjelman (2019-) joukkoliikenneinfraa kehittävien toimenpiteiden toteuttaminen.	Kaupunkisuunnittelu, henkilökuljetusyksikkö Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö ja tekniset palvelut Vuodesta 2021 alkaen	mm. asema- ja pysäkkiratkaisut sekä informaatio, sisältäen Kotkansaaren ja Karhulan asemien uudistukset, sekä pysäkeillä olevan informaation parantaminen.	JoukkoPaikallisliikenteen vuosikyselyn käyttäjätyytyväisyys joukkoliikenneinfraan.
Edistetään vähähiilisten käyttövoimien jakeluinfrana laajentamista.	Kaupunkisuunnittelu ja Kotkan Energia Oy 2021-Jatkuva	Tarkennetaan Kestävän liikunnan kotka-ohjelman autoliikenteen kehittämissuunnitelmassa. Vähähiilisinä pidetään tässä vaiheessa sähköä, etanolia, uusiutuvaa dieseliä, vetyä ja biokaasua. Maakaasun/LNG:n ilmastohyödyt ovat pienet verrattuna fossiiliseen bensiiniin/dieseliin.	Julkisten jakeluinfrapisteiden määrä (2020 sähkölatauspaikat 13 kpl, kaasutankkausasemat 1 kpl). Kotkan henkilöautokannan CO2-ominaispäästöt keskimäärin (2020 154,5g/km) Sähkö-, hybridi- ja kaasuautojen osuus henkilöautoista (2020 1,5%)

LIIKENNE – KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKENNETTÄ (3/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kehitetään Kotkan toimitilojen vähähiilisen ja kestävästi liikkumisen olosuhteita.	Toimitilahallinto, ja henkilöstöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Mm. pyöräpysäköinti, sosiaalitalat sekä sähkölatausinfra. Taustalla kestävästi liikkumisen Kotka-ohjelma. Huomioidaan Sekä työntekijöiden että asiakkaiden liikenteen näkökulma.	Tarkennetaan Mittarit kehitetään
Edistetään puhtaita käyttövoimia kaupungin ajoneuvokannassa.*	Tekniset palvelut, ja hankintasuunnittelu. <i>Ajoneuvohankintakalenterin mukaan</i>	Pääosa kaupungin ajoneuvoista on infran ylläpidossa. Puhtaissa käyttövoimissa suositetaan uusiutuvia energiamuotoja. Taustalla myös EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivi, joka velvoittaa kaupunkia muuttamaan omaa autokantaa (direktiivissä on vaihtoehtona myös maakaasu).	Puhtaiden käyttövoimien osuus kaupungin autokannassa % (2020) 0(%).
Edistetään tehokkaan kaukoliikenteen toimintaa edellytyksiä (sekä linja-autot että junat).	Kaupunkisuunnittelu, henkilökuljetusyksikkö, Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö ja tekniset palvelut. <i>Jatkuva</i>	Liityntäliikenteen infra, matkaketjujen tukeminen esim. lippuyhteistyöllä, terminaali- ja asemaratkaisutilla, sekä Itäinen rantarata-kokonaisuusdella. Kotkan seudun matkaketjujen kehittämissuunnitelma valmistui 2023.	Tarkennetaan Kaukoliikenteen liityntäpaikkojen, pyöräpaikkojen ja autopaikkojen määrä (kpl) Muut mittarit tarkennetaan

LIIKENNE – KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKENNETTÄ (4/4)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Edistetään Kotkan kaupungin sekä kaupunkikonsernin oman henkilöstön kestäväää ja vähähiilistä liikennettä.*	Henkilöstöpalvelut ja ympäristöpalvelut <i>Liikemissuunnitelman toteutus 2021- Jatkuva</i>	Henkilöstön liikemissuunnitelma <i>ssa valmistuu 2020 lopussa:</i> otetaan kantaa sekä työasiamatkoihin että kodin ja työpaikan väliseen liikemiseen. Taustalla Kestävän liikemisen Kotka-ohjelma.	Kotkan kaupungin oman liikemisen (työasiamatkat) Kaupungin henkilöstön työasiamatkojen kasvihuonekaasupäästöt (tCO ₂ ton/vuosi) Kotkan kaupungin oman autokannan ominaispäästöt (gCO ₂ /km)
Tuetaan Kotkan alueen työnantajia kestävien liikemisiratkaisujen edistämisessä.	Henkilöstöpalvelut, henkilökuljetusyksikkö, ja Kotkan seudun henkilöliikemineyksikkö <i>Jatkuva toiminta</i>	Taustalla Kestävän liikemisen Kotka-ohjelma. Kotkan kestävään liikemisen työnantajaverkosto käynnistyy <i>syksyllä vuonna</i> 2020 konserniyhtiöiden osalta.	Verkostossa olevien tahojen määrä (kpl)

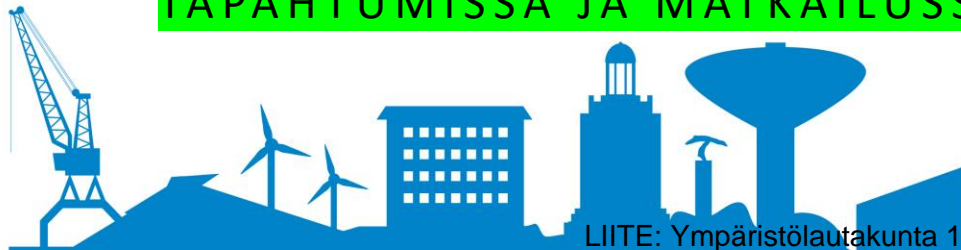
**kaupunki Kotka*-konsernin esimerkkitoimien pite

4. TAPAHTUMAT JA MATKAILU

ILMASTOMYÖTÄISYDEN EDISTÄMINEN
TAPAHTUMISSA JA MATKAILUSSA

TAPAHTUMAT JA MATKAILU – ILMASTOMYÖTÄISYYDEN EDISTÄMINEN TAPAHTUMISSA JA MATKAILUSSA

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kotkan Meripäivät -tapahtuman ilmastomyötäisyyttä kehitetään.	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut Ekokompassi sertifikaatti 2021 Jatkuva, Ekokompassi -sertifikaatin auditointi 3 vuoden välein	Tapahtumien ekokompassi-sertifikaatti (tavoite sertifikaatin saavuttamiselle 2021), ilmastovaikutus-arvioinnit Kotkan Meripäivät -tapahtumassa käytetään Ekokompassi -ympäristösertifikaatin mukaista seuranta. Tapahtuman ilmasto- ja ympäristöstävällisyyttä kehitetään jatkuvasti ja uusia tavoitteita lisätään vuosittain. Sertifikaatti saatiin vuonna 2022, ja syksyllä 2024 käynnistyy suunnitelmien päivittäminen vuosille 2025–2027.	Tarkennetaan Ekokompassin kriteeristö Tavoite: Ekokompassi-sertifikaatti pysyy auditoinneissa
Nostetaan kaupungin alueen tapahtumien järjestämisen ympäristö- ja ilmastotietoisuutta	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, ympäristöpalvelut ja viestintä Toiminnan käynnistäminen 2021 Jatkuva	Koulutukset & tapaamiset Tuetaan paikallisia tapahtumajärjestäjiä ohjeistuksin ja koulutuksin.	Tarkennetaan Mittarit kehitetään
Tuetaan alueen matkailuyritysten kestävyttä Sustainable Travel Finland -ohjelman mukaisesti.	Cursor Oy/VisitKotkaHamina	Tavoitteena on saada Kotkan alueen matkailulle kansainvälisille matkailijoille suunnattu Visit Finlandin Sustainable Travel Finland Destination -merkki. Kyseinen merkintä sertifioitu merkki kattaa ilmastonäkökulman lisäksi myös muita kestävyden ulottuvuuksia. Kun kansainvälisiä matkailijoita palvelevista toimijoista yli puolet on saanut kesästä 2020 lähtien haettavissa olevan Sustainable Travel Finland -merkin (Visit Finland), aluumerkintä on mahdollista saada alueellinen sertifiointi. Vuonna 2020 aloitettua työtä tehdään seudullisesti, ja siinä on hankerahoituksella on työssä keskeinen rooli.	Sustainable Travel Finland -toimijoiden määrä Kotkassa (kesä 2020: 1 kpl; Kotka Maretarium). (kpl)

5. RUOKA JA RUOKAJÄRJESTELMÄ

ILMASTOMYÖTÄISEN RUOAN JA
RUOKAJÄRJESTELMÄN EDISTÄMINEN

RUOKA JA RUOKAJÄRJESTELMÄT – ILMASTOMYÖTÄISEN

RUOAN JA RUOKAJÄRJESTELMÄN EDISTÄMINEN

CITY BY THE SEA

Toimenpiteet	Vastuutaho + ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Nostetaan kasvispohjaisen ruoan osuutta kaupungin tarjoamissa lounaissa (koulut, päiväkodit jne.) sekä kaupungin työpaikkaravintoloissa ruokapalveluissa, esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa ja henkilöstöravintoloissa*.	Kymijoen Ravintopalvelut Oy, <i>jatkuva</i>	Ravitsemussuositukset otetaan huomioon, esimerkiksi korvaamalla eläinproteiini kasvipohjaisilla proteiinituotteilla.	Tarkennetaan, alustavasti: kasvisruoan osuus lounasmäärissä (%) ja <i>Tavoite: Osuus kasvaa</i> vegaaniruoan osuus lounasmäärissä (%) <i>Tavoite: Osuus kasvaa</i>
Helpotetaan ilmastomyötäisen valinnan tekemistä kouluruokailussa sekä kaupungin työpaikkaravintoloissa henkilöstöravintoloissa*.	Kymijoen Ravintopalvelut Oy <i>2022-2025. Jatkuva</i>	Esimerkiksi ilmastolounas-kriteeristön luominen ja merkintä sekä viestinnälliset toimet. Kasvisruoka sijoitetaan ensimmäiseksi linjastoissa. Ilmastoystävällisen lounaan <i>Vihreä lehti</i> -merkki on otettu käyttöön vuonna 2023.	Merkinnän valmistuttua ilmastomyötäisten <i>Vihreä lehti</i> -lounaiden osuus kaupunginkaikista lounaissa ta (%) <i>Tavoite: Osuus kasvaa kasvis- ja vegaaniruoan osuuksien lisääntyessä</i>
Vähennetään ruokahävikkiä kaupungin tarjoamassa ruoassa sekä työpaikkaravintoloissa tarjoamissa ruokapalveluissa, esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa ja henkilöstöravintoloissa*.	Kymijoen Ravintopalvelut Oy, opetustoimi ja varhaiskasvatus <i>jatkuva</i>	Viestinnälliset toimet, hävikin seurannanta ja tilausennakkoinnint, Ruokahävikkiä pyritään vähentämään viestinnällisillä toimilla, hävikin seurannalla ja tilausennakkoinnilla.	Mittarit kehitetään Hävikin osuus toimitetusta ruoasta (%) <i>Tavoite: Hävikin osuus pienenee.</i>
Kaupungin linjasto ravintoloiden syömäkelpoisen hävikkiruoan hyödyntämistä kehitetään*.	Kymijoen Ravintopalvelut Oy <i>jatkuva</i>	Etenkin linjastohävikin osalta Linjastohävikkiä eli ylijäänyttä ruokaa myydään mm. kouluissa työntekijöille ja henkilöstöravintoloissa asiakkaille. Osa kouluista luovuttaa syömäkelpoista hävikkiruokaa Kohtaamisten Keittiölle, joka mahdollistaa erilaisten ihmisten kohtaamisen ja kokemuksen ruoan valmistamisen ja syömisen yhteydessä	Mittarit kehitetään Myydyn ja luovutetun ruoan osuus hävikistä (%) <i>Tavoite: Osuus kasvaa</i>

6. ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA

AKTIIVINEN ILMASTOKASVATUS JA
-NEUVONTA

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA – AKTIIVINEN ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA (1/3)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Aktivoidaan kestävän kehityksen kasvatustamme tukeva Vihreä lippu-toiminta Kotkan kaupungin päiväkodeissa ja kouluissa*	Opetustoimi ja varhaiskasvatus Vuodesta 2021 alkaen	Vihreä lippu-toiminta tukee yksikön systemaattisen ja osallistavan toimintatavan luomista ympäristökasvatukseen. Voidaan käyttää myös muuta soveltuvaa mallia	Kestävän tason vihreä lippu -koulujen/ ja päiväkodittien määrä (kpl) (2020 1 kpl: Otsonkallion päiväkotij ja Otsolan esiopetus)
Nuorisotyön ja nuorisotilojen toiminnan sekä nuorisotapahtumien ilmastomyötäisyyden kehittäminen	Nuorisotoimi Jatkuva	Tiloja käyttävien nuorten osallistaminen, ilmasto-teeman tempaukset, opastaminen ja teemakeskustelut. Ekotuki-toiminnan sekä Vihreä lippu-toimintamallin hyödyntäminen soveltuvien osien	Tarkennetaan Nuorisotilojen määrä, joissa on jätteiden lajitteluun soveltuvat kierrätysastiat (kpl) Tavoite: Kaikki nuorisotilat Muut mittarit kehitetään
Kehitetään kaupungin omien yksiköiden ilmastoviisasta toimintaa tukevaa Ekotukitoimintaa	Ympäristöpalvelut Jatkuva	Koulutettuja ekotukihenkilöitä Kotkan kaupungilla 2020 yht. 114 henkilöä. Ekotukihenkilötoiminnalla tuetaan työpakkojen ilmasto- ja ympäristökestävämpää arkea.	Tarkennetaan Mittarit kehitetään

***kaupunkiKotka**-konsernin esimerkkitoimenpide

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA – AKTIIVINEN

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA (1/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Kehitetään kaupungin omien yksiköiden ilmasto- ja ympäristötoimintaa tukevaa Ekotukitoimintaa	Ympäristöpalvelut <i>Jatkuvaa</i>	Koulutettuja ekotukihenkilöitä Kotkan kaupungilla 2020 yht. 114 henkilöä. Ekotukitoiminnalla tuetaan ilmasto- ja ympäristökestävää arkea kaupungin työyhteisöissä. Ekotukihenkilöille tarjotaan aiheeseen liittyvää koulutusta ja viestintää säännöllisesti, ja uusia ekotukihenkilöitä koulutetaan tarvittaessa.	Tarkennetaan Ekotukihenkilöiden määrä (kpl) <i>Tavoite: Ekotukihenkilöiden määrä suhteessa henkilöstömäärään ei pienene</i> Ekotukihenkilöille järjestetyt koulutukset vuodessa (kpl) <i>Tavoite: Koulutusta tai muuta viestintää järjestetään vähintään kaksi kertaa vuodessa</i>
Kaupungin kiinteistöjen ja niissä toimivien työyhteisöjen ympäristö- ja ilmasto- ja ympäristötoimintaa edistetään toteuttamalla ekokiinteistökiertoja.	Ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Ekokiinteistökierron asiantuntijaryhmä tutustuu kohteeseen huomioiden onnistumiset ja kehitystarpeet ympäristönäkökulmasta. Asiantuntijat tarjoavat opastusta ja neuvontaa kehittämisen tueksi. Ekokiinteistökierrokset voivat kohdistua uusiin kohteisiin, mutta myös aiemmin kierrettyjen kiinteistöjen kehitystä voidaan seurata toteuttamalla uusi kierto.	Ekokiinteistökierrosten määrä vuodessa (kpl) <i>Tavoite: Joka vuosi järjestetään ekokiinteistökierto vähintään yhteen kohteeseen</i>

*kaupunkiKotka-konsernin esimerkkitoimenpide

ILMASTOKASVATUS JA -NEUVONTA – AKTIIVINEN

ILMASTOKASVATUS JA –NEUVONTA (2/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Ilmastonmuutokseen liittyvää opetusta kehitetään edelleen Kotkan lyseon ympäristöopinnoissa	opetustoimi/Kotkan Lyseo <i>jatkuva</i>	Huomioidaan myös ympäristölukion ja Kotkan kaupungin muun ilmastotyön yhteistyö Ympäristöopinnojen opetussuunnitelmaa päivitetään aina valtakunnallisten opetussuunnitelmien yhteydessä. Joka vuosi pyritään järjestämään Ilmastonmuutos- ja Kestävän kehityksen koulu -opintojaksot.	tarkennetaan Mittarit kehitetään
Meripäivien Itämerikylässä pidetään esillä ilmastoasioita. Esilläpito	Ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Tarkennus Ilmastoasioita pidetään esillä opetuksellisesti ja kannustavasti kohderyhmä huomioiden.	tarkennetaan Vuosittainen osallistuminen Tavoite: Osallistumme tapahtumaan joka vuosi
Kehitetään asukkaidenille suunnattua ilmastoneuvontaa	Viestintä ja ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Mukaan Otetaan käyttöön ilmastoasioiden palautekanava. Hyödynnetään olemassa olevia palveluita.	tarkennetaan Mittarit kehitetään
Tarjotaan Aktiivisesti energianeuvontaa sekä asukkaille että yrityksille	Rakennusvalvonta, Kotkan Energia Oy ja ympäristöpalvelut <i>jatkuva</i>	Kymenlaakson energianeuvonta: Kotkan rakennusvalvonta ja Kotkan Energia rahoituksessa mukana. Yhteistyö myös Energiaviraston alueellisen energianeuvonnan kanssa (käynnissä 2019 – 2024 –kohderymänä myös mm. pk-yritykset) Neuvotaan alueen asukkaita, pk-yrityksiä ja muita toimijoita kansallisen energianeuvonnan pariin. Energianeuvontaa ylläpitää Motiva.	tarkennetaan Mittarit kehitetään

7. KIERTOTALOUS

KIERTOTALOUDEN
TOIMINTAMALLIEN EDISTÄMINEN

KIERTOTALOUS – Kiertotalouden toimintamallien edistäminen (1/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Edistetään kaupungin käyttökelpoisten kalusteiden uudelleenkäyttöä*	Tekninen palvelu / toimitilahallinto, varastopalvelut ja ympäristöpalvelut <i>Jatkuva</i>	Toiminta käynnistetty kesällä 2020. Mukana myös kalusteiden korjaustoiminta ja myynti. Tarpeetonta irtaimistoa myydään eteenpäin julkisen sektorin huutokauppa-alusta Kiertonetin kautta. Lisäksi toteutetaan korjaustoimintaa.	Kehitetään myöhemmin Mittarit kehitetään
Kaupunkikonsernin infrarakentamisessa edistetään kierrätysmateriaalien käyttöä*	Tekniset palvelut /infrarakennuttaminen, ja HaminaKotka Satama Oy <i>Jatkuva</i>	Kierrätysmateriaalien käyttöä on tehty etenkin satama-alueen maarakentamisessa. Kierrätysmateriaaleja käytetään soveltuvin osin uusien ja vanhojen rakennettujen alueiden toteutuksessa ja kunnostuksessa. Uusia keinoja ja kohteita selvitetään jatkuvasti. Kierrätysmateriaaleja on käytetty mm. Kantasatamassa, keskustan kivikaduilla, puistorakentamisessa ja HaminaKotka sataman alueilla.	Kierrätysmateriaaleja käytävien kohteiden määrä (kpl/vuosi).
Toimintamallin luominen kaupungin infrarakentamisen ylijäämämateriaalien hyödyntämiselle	Tekniset palvelut /infrarakennuttaminen, ja kaupunkisuunnittelu 2021-2023 Käytettävissä aikaisintaan 2025	Toimintamalliin liittyy tarvittava maankäsittelyalue. Liittyy myös ilmastonmuutoksen varautumiseen ja tarvittavan toimintakyvyn hankkimiseen meri- ja jokitulvatilanteissa.	Kehitetään myöhemmin Mittarit kehitetään
Kehitetään kaupungin toimipiteiden jätteiden kierrätystä ja lajittelua*	Tekniset palvelut, ja toimitilahallinto <i>jatkuva</i>	Tarkennetaan.	Tarkennetaan Mittarit kehitetään myöhemmin

KIERTOTALOUS – Kiertotalouden toimintamallien edistäminen (2/2)

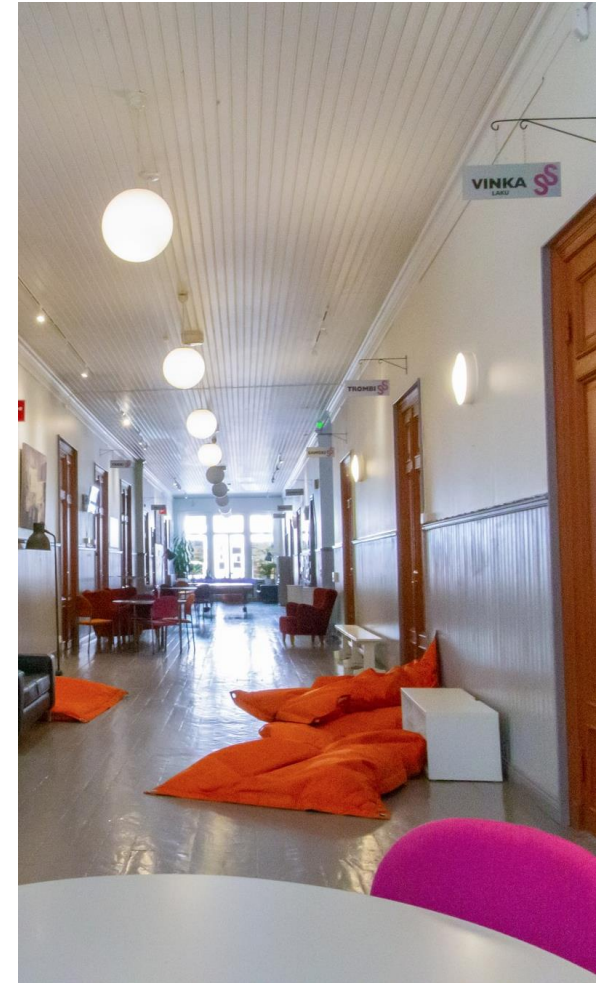

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Asukkaiden omaehtoisen korjaustoiminnan edistäminen	Tekniset palvelut ja kulttuuripalvelut	Yhteistyö yhteisöllisyyttä lisäävien toimijoiden kanssa (esim. Korttelikotiyhdistys, Sotek-säätiö). Kulttuuritiloissa asian edistäminen osana kulttuurisuunnitelmaa 2020-2025	Mittarit Kehitetään myöhemmin
Tehostetaan toimitilojen yhteiskäyttömalleja	Toimitilahallinto	Esim. kaupungin työntekijöiden yhteiskäyttötyöpisteet lyhytaikaista työtä varten, huomioidaan mahdollisten poikkeusolojen rajoitteet. Yleisessä käytössä olevat työpisteet vähentävät myös liikenteen tarvetta	Tarkennetaan, alustavasti yhteiskäyttötyöpiesteiden määrä (kpl) Muut mittarit tarkennetaan
Kirjastopalveluissa uusien jakamistalousmallien edistäminen	Kulttuuripalvelut ja kirjastopalvelut	Esimerkiksi harrastusvälineet ja korjausvälineet. Kytkeytyy kulttuurisuunnitelmaan 2020-2025	Tarkentuu Mittarit kehitetään
Kehitetään Kotkan alueen kierrätyspalveluita asukkaille	Tekniset palvelut	Mukana myös osakkuusyhtiö Kymenlaakson Jäte Oy	FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut-kyselytutkimuksen jätehuoltoa kuvaavien kysymykset

8. HANKINNAT

ILMASTONÄKÖKULMAN HUOMIOINTI
KAUPUNKIKONSERNIN HANKINNOISSA

HANKINNAT - ILMASTONÄKÖKULMAN HUOMIOINTI KAUPUNKIKONSERNIN HANKINNOISSA

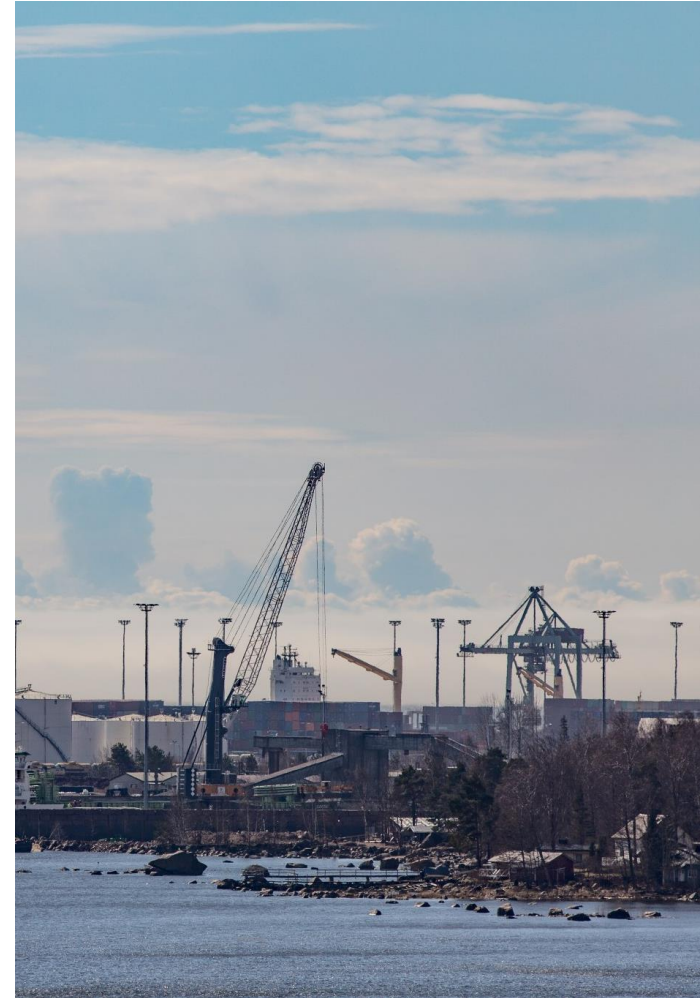
Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Tunnistetaan ilmastovaikutuksiltaan merkittävimmät kaupunkikonsernin hankinnat ja asetetaan niille ilmastotavoitteet	Ko. hankintaa valmisteleva yksikkö, ympäristöpalvelut ja hankintasuunnittelu <i>Toimintamallin luominen 2021-2022 2025-2026</i>	Ilmastonäkökulman huomioivan toimintamallin kehittäminen ensi vaiheessa. Ilmastotavoitteet voivat liittyä esimerkiksi hankinnan kasvihuonepäästöihin tai hankinnan aiheuttamien kasvihuonekaasupäästövähennyksiin vaikuttaviin hankintakriteereihin. Ilmastovaikutusten huomioiminen hankintakriteereihin aloitetaan vähitellen, tiedostaen, että asia edellyttää uudenlaista hankintaosaamista. Ilmastovaikutuksiltaan merkittävimpiä kaupunkikonsernin hankintoja ovat ainakin merkittävämmät rakentamiseen, energiaratkaisuihin ja liikenteeseen liittyvät hankinnat.	Tarkennetaan toimintamallin kehittämisen yhteydessä

9. YRITYSYHTEISTYÖ

ILMASTOKUMPPANUUDET JA
ILMASTOBISNEKSEN EDISTÄMINEN

YRITYSYHTEISTYÖ

ILMASTOKUMPPANUUTTA JA ILMASTOBISNESTÄ

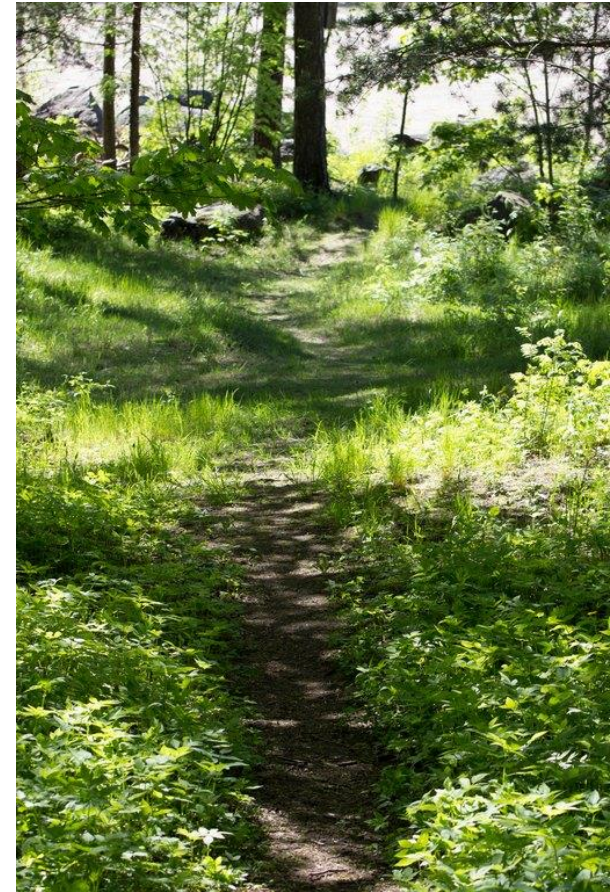

Toimenpiteet	Vastuutaho ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Käynnistetään Kymenlaakson alueen yrityksille Kotkan kaupungin vastuullisen ja kestävä yrittötoiminnan ilmastokumppanuusmalli.	Kaupunkikehitys & viestintä ja ympäristöpalvelut. Käynnistäminen 2021 2025	Mallin on tarkoitus kannustaa alueen yrityksiä ilmastotoimiin sekä tuoda esille yritysten ilmastotoimia. Toiminta-alueena maakunnanlaajuinen yhteistyö.	Ilmastokumppanuuksien määrä (kpl)
Edistetään ilmastonäkökulman hyödyntämistä alueen yritysten liiketoiminnan kehittämisessä.	Cursor Oy/Kotkan-Haminan seudun yrityspalvelut. Käynnistäminen 2021 Jatkuva	Toiminnan käynnistämässä on vuonna 2021 hanke (Cursor + Xamk) Tavoitteena on integroida vähähiilisyys yritysten strategiseen kehittämiseen, saada yritykset hyödyntämään strategista muotoilua vähähiilisyysinnovaatioiden tuottaman arvon kasvattamiseksi, edistää vähähiilisyttä edistävien tuote-, palvelu- ja prosessi-innovaatioiden kaupallistamismahdollisuuksia ja rakentaa tiekarttoja niiden viemiseksi markkinoille.	Vähähiilisyttä strategisesti hyödyntävät yritykset Kotkassa (kpl) Kotkalaisten yritysten markkinoille tuomien uusien, vähähiilisyttä edistävien tuotteiden ja palveluiden määrä markkinoille (kpl)
Alueen uusien yritysten sijoittumistyössä priorisoidaan ilmastomyönteisiä yrityksiä ja tuotantolaitoksia.	Cursor Oy/Invest In Jatkuva	Uusien yritysten sijoittumisissa pyritään kokonaisvaltaisesti ympäristöystävälliseen toimintaan.	Tarkennetaan, alustavasti Kotkaan sijoittuvien uusien cleantech-yritysten määrä (kpl)

10. HIILIVARASTOT JA -NIELUT

HIILIVARASTOJEN JA -NIELUJEN
VAHVISTAMINEN

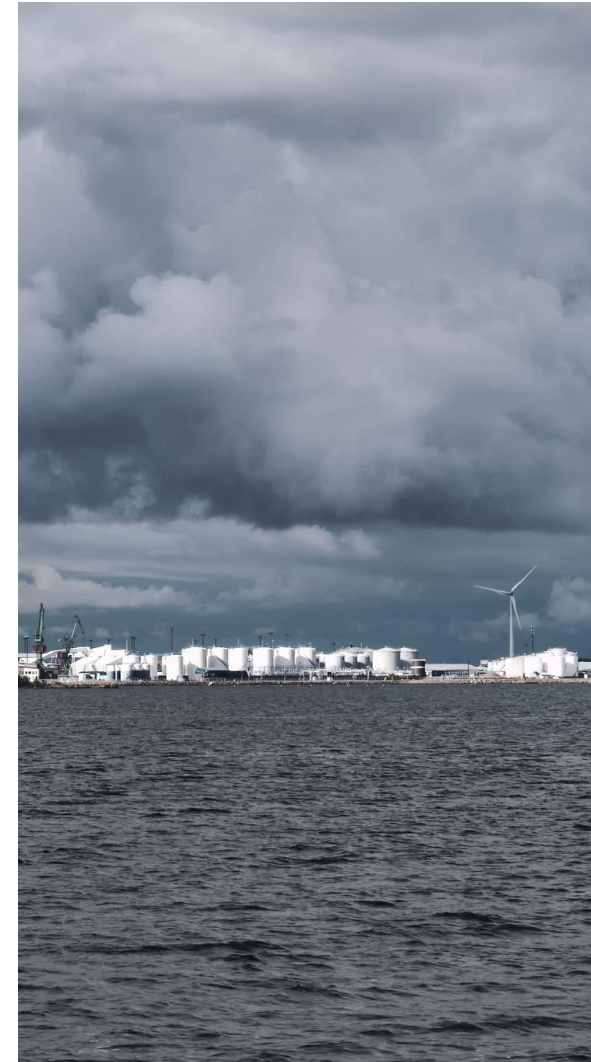
HIILIVARASTOT JA -NIELUT – HIILIVARASTOJEN JA -NIELUJEN VAHVISTAMINEN

Toimenpiteet	Vastuutaho + ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
<p>Hiilivarastoja ja -nieluja ylläpidetään ja vahvistetaan Kotkan kaupungin viheralueilla (puistot ja lähimetsät) siten, että saavutetaan hiilinielujen lisäisyyttä sekä samalla huomioidaan luonnon monimuotoisuus.</p> <p>Laaditaan kaupungille luonnon monimuotoisuus- ja viheralueohjelma, joka sisältää myös linjaukset hiilinielujen vahvistamiseksi.</p>	<p>Puistotoimi, infran suunnittelu, ympäristöpalvelut ja kaupunkisuunnittelu</p> <p><i>Linjaukset 2021 Toteutus 2022- Ohjelman työstö aloitetaan 2024</i></p>	<p>Tehdään kaupungin viheralueiden hoitosuunnitelma, jossa linjataan toimet mm. hiilivarastojen ja -nielujen vahvistamisen sekä luonnon monimuotoisuuden edistämisen kannalta.</p> <p>Tehdään kaupungille viheralueohjelma, jossa luonnonmonimuotoisuuden edistäminen viher- ja metsäalueilla liitetään osaksi ohjelman sisältöä.</p>	<p>Kehitetään Asetetaan suunnitelman yhteydessä</p>
<p>Kotkan kaupungin talousmetsien hallinnassa huomioidaan hiilivarastojen ja -nielujen vahvistaminen sekä luonnon monimuotoisuus</p>	<p>Kaupunkisuunnittelu, maanhankinta ja -luovutus, sekä ympäristöpalvelut</p> <p><i>Linjaukset 2021 Toteutus 2022- Linjaukset 2024, toteutus 2024 alkaen</i></p>	<p>Tehdään kaupungin maapolitiikkaan linjaukset Kotkan kaupungin talousmetsien ilmastoviisaasta sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävästä hoidosta.</p> <p>Linjauksissa huomioidaan yleiskaavatason määrittelyt alueiden käyttötarkoituksesta.</p>	<p>Kehitetään Asetetaan linjausten yhteydessä</p>

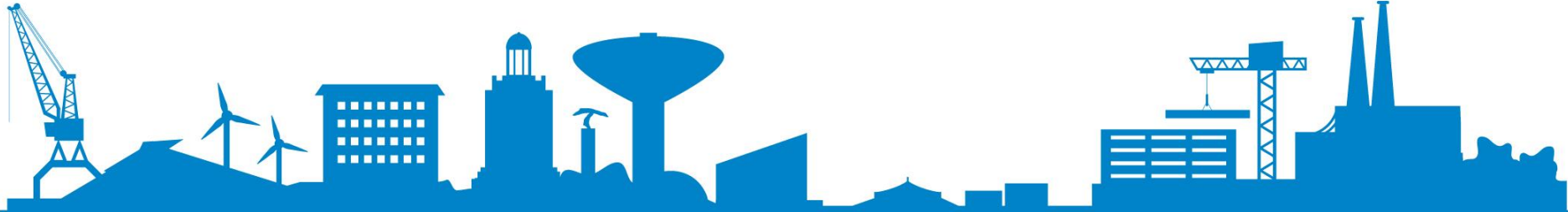
11.
ILMASTONMUUTOKSEEN
VAIKUTUKSIIN
SOPEUTUMINEN JA
VARAUTUMINEN

ILMASTONMUUTOKSEN VAIKUTUKSIIN SOPEUTUMINEN JA VARAUTUMINEN

Toimenpiteet	Vastuutaho + ja aikataulu	Lisätietoja	Mittarit ja tavoite
Päivitetään kaupungin valmiussuunnitelmia ja toimintatapoja ottaen huomioon ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen sekä sopeutuminen.	<p>Kaupungin valmiusjohtoryhmä (varautumisen toimien koordinointi), tekniset palvelut, kaupunkisuunnittelu, Kymenlaakson pelastuslaitos, hyvinvointipalvelut, ja ympäristöpalvelut</p> <p><i>Jatkuva prosessi Selvitys tarvittavista muutoksista suunnitelmiin ja toimintatapoihin 2021-2022</i></p>	Tiedossa olevia alueellisia vaikutuksia ovat mm. helle- ja kuivuusaaltojen lisääntyminen, viilennystarpeen lisääntyminen ja lämmitystarpeen vähentyminen, tulvien ja rankkasateiden lisääntyminen, sinileväkukintojen yleistymisen sekä luonnon monimuotoisuuden heikentyminen. Työtä kytketään myös suunnitteilla olevaan maakunnan tason ilmastonmuutoksen varautumis- ja sopeutumissuunnitteluun.	Tarkennetaan, alustavasti ilmastonmuutoksen varautumisen ja sopeutumisen näkökulmasta päivitettyjen suunnitelmien ja toimintatapojen määrä

Kuvat:

Kotkan kaupungin kuvapankki

Lisätietoja:

Roosa Rosenqvist

Kestävän kehityksen asiantuntija

roosa.rosenqvist@kotka.fi

Saara Ihanamäki

Kestävän kehityksen asiantuntija

saara.ihanamaki@kotka.fi

Ohjelman valokuvat: Kotkan Energia (s 31) ja Kotkan kaupungin kuvapankki (loput)

Liitteet (erillisinä tiedostoina)

Liite 1 (erillinen tiedosto): Kotkan ilmasto-ohjelman 2021–2030 taustat, valmisteluprosessi sekä tietoja Kotkan kasvihuonepäästöistä päivityksen valmistelu ja taustatiedot

Liite 2: Päivityksessä tehdyt muutokset merkittävästi Ilmasto-ohjelman 2021–2030 edelliseen versioon

D/1205/11.02.00.01/2024

90 § Elintarvikelain 55 §:n mukainen elintarvikesäännösten vastaisuuden korjaaminen ja 56 §:n mukainen kieltö. Oikaisuvaatimuksen osittainen hylkääminen ja päätöksen muuttaminen.

Ympla 15.8.2024 § 90

Valmistelija: Hygieenikkoeläinlääkäri Tuomas Haltiala, puh.040 632 9268
Lakimies Marika Kytölä, puh. 040 643 0095

Esittelyteksti: **Oikaisuvaatimus**

Kotkan kaupungin ympäristölautakunta on 4.4.2024 § 37 tehnyt oikaisuvaatimuksen tekijää koskevan päätöksen. Päätöksessä on kielletty vanhentuneiden elintarvikkeiden toimittaminen eteenpäin, ellei voida osoittaa, että elintarvikkeiden laatu ei ole kärsinyt. Muussa tapauksessa vanhentuneet elintarvikkeet on velvoitettu hävittämään 30.5.2024 mennessä. Päätöksessä on kielletty vastaanottamasta elintarvikkeita, joista ei ole otettu lainsäädännön edellyttämiä salmonellanäytteitä, sekä määrätty palauttamaan tai hävittämään elintarvikkeet, joista ei ole otettu lainsäädännön edellyttämiä salmonellanäytteitä, 30.5.2024 mennessä. Lisäksi toimija on määrätty avustamaan elintarvikevalvontaviranomaisia valvontatehtävää suoritettaessa.

Toimija on toimittanut oikaisuvaatimuksen 13.5.2024. Oikaisuvaatimuksessa on vaadittu päätöksen kumoamista kaikilta osin. Perusteluina oikaisuvaatimuksessa on esitetty, että ympäristölautakunnan päätös perustuu väärään tulkintaan sovellettavasta sääntelystä ja ympäristölautakunta on ylittänyt toimivaltansa. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä on esittänyt, että kiellot ja määräykset ovat epätarkkoja, eikä niitä voi soveltaa.

Oikaisuvaatimuksessa on muun ohella esitetty, etteivät elintarvikelain 55 § ja 56 § sovellu toimijaan, koska toimija ei itse valmista elintarvikkeita, vaan ainoastaan myy tuotteita. Lisäksi samaan säännökseen viitaten oikaisuvaatimuksessa on esitetty, ettei toimijalle voida asettaa velvollisuutta hävittää vanhentuneita elintarvikkeita.

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan, ettei ympäristölautakunnalla ole toimivaltaa, eikä lakiin perustuvaa oikeutta kieltää vastaanottamasta tuotteita, joista ei ole otettu asetuksen 1688/2005 ja asetuksen 853/2004 mukaisia salmonellanäytteitä. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on todettu, että 90 prosenttia yhtiön myynnistä suuntautuu ulkomaisen lipun alla liikennöiville laivoille, jolloin elintarvikkeet menevät ulkomaisille aluksille, eivätkä Suomen markkinoille.

Oikaisuvaatimuksen mukaan asetetulle yhteistyövelvoitteelle ei ole laissa säädettyä perustetta. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on vedottu, että valvontaviranomaisen pääsyä ei ole estetty ja kaikki asiakirjat on pyydettyäessä esitetty. Oikaisuvaatimuksen mukaan toimijan tiloissa on alkoholi- ja tupakkatuotteita, jonka vuoksi varaston kulkutietoja valvoo Tulli.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Lisäksi kautta oikaisuvaatimuksen on vedottu, että 55 §:n mukaisia määräyksiä ei ole voitu asettaa, koska ei oikaisuvaatimuksen tekijän näkemyksen mukaan ei ole osoitettu, että esitetyt epäkohdat aiheuttavat säännöksen mukaista vaaraa.

Asian tausta

Toimijan elintarvikehuoneisto sijaitsee osoitteessa Runeberginkatu 13, 48200 Kotka. Hyväksytyt toiminnot ovat liha-, kala-, muna- ja maitotuotteiden varastointi pakkasvarastossa, kylmävarastossa sekä jäähdyttämön varastossa.

Kotkan kaupungin ympäristölautakunta on tehnyt toimijaa koskevan elintarvikelain 55 §:n ja 56 §:n mukaisen päätöksen 4.4.2024 § 37.

Vuosina 2019–2022 elintarvikehuoneistoon on tehty neljä elintarvikelain mukaista Oiva-tarkastusta, joissa on havaittu puutteita salmonella-asiakirjoissa.

Päätöksen kohteena olevassa asiassa Kotkan kaupungin ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö on tehnyt toimijan elintarvikehuoneistoon elintarvikelain mukaiset Oiva-tarkastukset 4.12.2023, 18.1.2024 ja 25.1.2024. Ympäristöterveydenhuollon palveluyksikön tarkastajat pyysivät poliisilta virka-apua tarkastusten suorittamiseen 4.12.2023 ja 25.1.2024, koska yksiköllä oli tiedossa, että tarkastusten suorittaminen ennalta ilmoittamatta ei ole aikaisempina vuosina onnistunut. Tarkastuksen 4.12.2023 jälkeen 18.1.2024 suoritettulla tarkastuksella ei ollut poliisia virka-apuna, koska ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö oletti edellisen tarkastuksen perusteella, ettei virka-apua tarvita. Tarkastuksella 18.1.2024 toimijan edustaja ei kuitenkaan päästänyt tarkastajia tarkastamaan elintarvikevarastoa, jossa oli edellisellä tarkastuksella kieltoon asetettuja tuotteita. Tarkastusta ei saatu toimitettua ilman virka-apua ja tämän vuoksi jouduttiin tekemään uusinta-tarkastus 25.1.2024, jonne poliisin virka-apu pyydettiin ja tarkastus saatiin suoritettua.

Tarkastuksella 4.12.2023 elintarvikehuoneiston varastosta löydettiin 2074 kilogrammaa vanhentuneita elintarvikkeita, joiden parasta ennen -päiväys oli mennyt. Tarkastuksella ei kyetty tarkastamaan varaston toista ja kolmatta kerrosta parasta ennen -päiväyksien osalta. Ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö asetti vanhentuneet elintarvikkeet elintarvikelain 56.3 §:n mukaiseen tilapäiseen kieltoon, kunnes asiassa on annettu lopullinen päätös.

Tarkastuksella 18.1.2024 toimijan edustaja ei päästänyt tarkastajia tarkastamaan edellisessä tarkastuksessa 4.12.2023 kieltoon asetettuja elintarvikkeita, mutta tarkastuksella päästiin tarkastamaan vuonna 2023 elintarvikehuoneistoon vastaanotettujen tuotteiden kirjanpitoa. Kirjanpidosta selvisi, että toimija ei ole ottanut elintarvikkeista EU-asetuksen 1688/2005 mukaisia salmonellanäytteitä. Toimija on aiheuttanut kuluttajille vakavaa terveysvaaraa laiminlyömällä näytteenoitoa.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

18.1.2024 suoritetun tarkastuksen perusteella ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö antoi toimijalle elintarvikelain 56.3 §:n mukaisen kiireellisen päätöksen ja kielsi toimijaa käsittelemästä asetuksen 1688/2005 alaisia elintarvikkeita, joista ei ole otettu salmonellanäytteitä. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö määräsi kiireellisesti 55 §:n mukaisesti hävittämään tai palauttamaan sen myyjälle elintarvikkeet, jotka ollaan asiakirjojen perusteella tuotu maahan, mutta joista ei ole otettu salmonellanäytteitä. Samassa päätöksessä veloitettiin toimijaa elintarvikelain 55 §:n perusteella avustamaan elintarvikevalvontaviranomaisia tarkastuksilla. Ennen 56.3 § nojalla annettua ympäristöterveydenhuollon palveluyksikön päätöstä toimijalle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. Toimija ei jättänyt vastinetta kuulemiseen.

25.1.2024 tehdyllä tarkastuksella todettiin, että 4.12.2023 tehdyllä tarkastuksella kiireellisellä päätöksellä tilapäiseen kieltoon asetetut elintarvikkeet olivat edelleen varastossa. Lisäksi tutkittiin laitoksesta lähteneiden elintarvikkeiden kirjanpitoa aikavälillä 1.10.2023 -31.12.2023. Kirjanpidosta selvisi, että tuolla aikavälillä on toimitettu Suomen markkinoille 1751 kilogrammaa elintarvikkeita, joista olisi pitänyt ottaa salmonellanäytteet.

Ennen ympäristölautakunnan päätöksentekoa toimijalle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi asiassa, mutta toimija ei jättänyt vastinetta kuulemiseen.

Perustelut

Kielto luovuttaa vanhentuneita elintarvikkeita eteenpäin ja määräys hävittää vanhentuneet elintarvikkeet

Toimija on oikaisuvaatimuksessaan vedonnut, etteivät elintarvikelain 55 § ja 56 § sovellu toimijaan, koska toimija ei itse valmista elintarvikkeita, vaan ainoastaan myy tuotteita. Lisäksi samaan säännökseen viitaten oikaisuvaatimuksessa on esitetty, ettei toimijalle voida asettaa velvollisuutta hävittää vanhentuneita elintarvikkeita.

Elintarvikelain 55 §:n esitöissä on nimenomaisesti todettu:

"Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 138 artiklan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on ryhdyttävä johonkin artiklassa tarkoitettuun toimenpiteeseen, jos tämä toteaa, että säännöksiä ei noudateta.

Valvontaviranomainen voisi määrätä epäkohdan korjattavaksi, jos elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka tai elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta ovat elintarvikesäännösten vastaisia. Viranomainen voisi määrätä epäkohdan korjattavaksi myös, jos elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan. Epäkohdan korjaaminen voisi tarkoittaa esimerkiksi harhaanjohtavien, puutteellisten tai muuten määräystenvastaisten pakkausmerkintöjen korjaamista tai elintarvikkeen koostumuksen muuttamista. Joissakin tapauksissa määräysten vastainen elintarvike saattaa olla esimerkiksi kuumenta-

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

misen jälkeen käytävissä elintarvikkeena. Elintarvike katsotaan elintarvikesäännösten vastaiseksi myös silloin, jos lainsäädännön edellyttämä ilmoitus, esimerkiksi ravintolisän markkinoille saattamista koskeva ilmoitus, on tekemättä. Elintarviketoiminta ei vastaa elintarvikesäännöksiä muun muassa silloin, jos vaadittavia asiakirjoja puuttuu tai toimija ei pysty osoittamaan, minkälaisen järjestelmän avulla hän varmistaa elintarviketoimintaansa liittyvien vaarojen tunnistamisen ja ehkäisemisen (omavalvonta). Valvontaviranomaisen päätöksestä tulisi tarvittaessa ilmetä, miten esimerkiksi elintarvikkeen kanssa menetellään tai miten toimintaa jatketaan ennen kuin määräysten vastaisuus on poistettu.” (HE 3/2021 vp, s. 84-85)

Viranomaisella on säännöksen mukaisesti velvollisuus puuttua säännöksen vastaiseen toimintaan. Niin elintarvikelain 55 §:n sanamuoto, kuin kyseisen säännöksen esitöissäkin nimenomaisesti todetaan, että säännös kattaa elintarvikkeen elinkaaren kaikki vaiheet alkutuottajasta eteenpäin. Oikaisuvaatimuksen väite väärän säännöksen soveltamisesta on virheellinen. Säännöksen esitöissä on myös nimenomaisesti todettu, että elintarviketoiminta ei vastaa elintarvikesäännöksiä, jos vaadittavia asiakirjoja puuttuu tai toimija ei pysty osoittamaan, minkälaisen järjestelmän avulla hän varmistaa elintarviketoimintaansa liittyvien vaarojen tunnistamisen ja ehkäisemisen, eli omavalvonnan. Kyseisessä tapauksessa toimija on todistetuksi ajoittain myynyt vanhentuneita elintarvikkeita eteenpäin toisille elintarvikealan toimijoille. Näissä tapauksissa toimija ei ole varmistanut tuotteen turvallisuutta, eikä ilmoittanut tuotteen vastaanottajalle, että tuote on vanhentunut.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta LIITTEEN II, luvun VI, kohdan 1 mukaan: *”Elintarvikejätteet, syötäväksi kelpaamattomat sivutuotteet ja muut jätteet on poistettava mahdollisimman pian tiloista, joissa on elintarvikkeita, jotta vältetään niiden kerääntyminen.”*

Tarkastuksella 4.12.2023 havaittiin elintarvikevarastossa yli 2000 kilogrammaa vanhentuneita elintarvikkeita. Toimija ei pystynyt osoittamaan valvontaviranomaiselle niiden olevan syötäväksi kelpaavia, joten elintarvikkeita tulee pitää asetuksen mukaisesti syötäväksi kelpaamattomina. Ympäristölautakunta on päätöksellään 4.4.2024 määrännyt nämä tuotteet poistettavaksi elintarvikevarastosta asetuksen 852/2004 mukaisesti 30.5.2024 mennessä. Valvontaviranomainen on katsonut, että yli 2000 kilogrammaa vanhentuneita syötäväksi kelpaamattomia elintarvikkeita katsotaan sivutuotteiden kerääntymiseksi.

Vanhentuneet elintarvikkeet ovat olleet säännöksen vastaisia ja näin omiaan aiheuttamaan vakavaa terveysvaaraa. Päätöksessä on tuotu säännöksen edellyttämällä tavalla selkäesti tiedoksi, miten elintarvikkeen kanssa menetellään tai miten toimintaa jatketaan. Päätös on näiltä osin ollut elintarvikelain 55 §:n mukainen, eikä päätöstä tule muuttaa oikaisuvaatimuksessa esitetyllä tavalla. Oikaisuvaatimus hylätään näiltä osin.

Kielto vastaanottaa elintarvikkeita, joista ei ole otettu säännösten mukaista salmonellanäytettä

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan, ettei ympäristölautakunnalla ole toimivaltaa, eikä lakiin perustuvaa oikeutta kieltää vastaanottamasta tuotteita, joista ei ole otettu asetuksen 1688/2005 ja asetuksen 853/2004 mukaisia salmonellanäytteitä. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on todettu, että 90 prosenttia yhtiön myynnistä suuntautuu ulkomaisen lipun alla liikennöiville laivoille, jolloin elintarvikkeet menevät ulkomaisille aluksille, eivätkä Suomen markkinoille.

Elintarvikelain 27 §:n mukaisesti kunta huolehtii toimialueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin laissa säädetään. Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Kotkan kaupungin hallintosäännön 5 luvun 3 §:n mukaisesti toimivalta on ympäristölautakunnalla. Ympäristölautakunta on ollut toimivaltainen käsittelemään asian.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on lisäksi vedonnut, ettei toimivaltaa ole, koska viranomaisen ei voi määrätä, ettei elintarvikkeita voida ottaa vastaan. Toimijan lähetyssasiakirjoista on 25.1.2024 tehdyn tarkastuksen perusteella havaittu, että toimija on esittämästään poiketen toimittanut elintarvikelain 55 §:n vastaisia elintarvikkeita eteenpäin Suomen markkinoille. Asetuksen 1688/2005 alaisista tuotteista, jotka aiotaan saattaa Suomen markkinoille, on otettava asetuksen 1688/2005 mukaiset salmonellanäytteet lähtömaassa. Toimija on rikkonut asetusta 1688/2005 ottaessaan vastaan elintarvikkeita, joita se on toimittanut Suomen markkinoille ja joista ei ole otettu salmonellanäytteitä lähtömaassa. Näytteenoton laiminlyönti on omiaan aiheuttamaan kuluttajille huomattavaa terveysvaaraa.

Ruokaviraston tulkinnan mukaan "Jos toimija tuo sisämarkkinoilta eläinperäisiä elintarvikkeita vain kansainvälisten laivojen muonitukseen (ei lainkaan suomalaisille laivoille), toiminta ei ole Oiva-valvonnan piirissä eikä sitä koske esimerkiksi salmonellaerityistakuuvaatimukset. "

Kuten edellä käy ilmi, toimijan lähetyssasiakirjoista yksiselitteisesti ilmenee, että säännösten vastaisia elintarvikkeita on välitetty Suomen markkinoille. Ympäristölautakunnan päätöksessä on kielletty kaikkien sellaisten elintarvikkeiden vastaanottaminen, joista ei ole otettu asetuksen 1688/2005 mukaisia salmonellanäytteitä. Päätöstä on syytä tarkentaa oikaisuvaatimuksessa esitetyn mukaisesti ja kiellon ulkopuolelle jäävät ne elintarvikkeet, jotka toimija tuo sisämarkkinoilta kansainvälisten laivojen muonitukseen. Kiellon sanamuotoa täsmennetään siten, että kielletään sellaisten kotimaan markkinoille tarkoitettujen elintarvikkeiden vastaanottaminen, jotka ovat asetuksen 1688/2005 alaisia ja joista ei ole otettu asetuksen 1688/2005 mukaisia salmonellanäytteitä.

Määräys palauttaa ja hävittää elintarvikkeet, joista ei ole otettu salmonellanäytteitä asetuksen 1688/2005 mukaisesti

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan, ettei ympäristölautakunnalla ole toimivaltaa, eikä lakiin perustuvaa oikeutta kieltää vastaanottamasta tuotteita, joista ei ole otettu asetuksen 1688/2005 ja asetuksen 853/2004 mukaisia salmonellanäytteitä. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on todettu, että 90 prosent-

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

tia yhtiön myynnistä suuntautuu ulkomaisen lipun alla liikennöiville laivoille, jolloin elintarvikkeet menevät ulkomaisille aluksille, eivätkä Suomen markkinoille.

Salmonella-asetuksen 1688/2005 alaisista tuotteista, jotka on tuotu maahan ja tarkoitettu Suomen markkinoille, on otettava salmonellanäytteet ennen niiden maahantuontia. Toimija on 25.1.2024 tehdyn tarkastuksen perusteella toimittanut salmonella-asetuksen 1688/2005 alaisia tuotteita lokajoulukuussa kolmen kuukauden aikana 1751 kilogrammaa myös Suomen markkinoille. Asetuksen vastaisten elintarvikkeiden toimittaminen Suomen markkinoille on omiaan aiheuttamaan vakavaa terveysvaaraa suomalaisille kuluttajille. Mikäli osa salmonella-asetuksen alaisista tuotteista on tarkoitettu toisen maan lipun alla seilaavalle laivalle, on tästä oltava erillinen kirjantoimitus ja omavalvonnassa on oltava kuvaus, miten kotimaan markkinoille ja laivalle menevät elintarvikkeet erotellaan toisistaan, jotta tiedetään mistä tuotteista on otettava salmonellanäytteet. Toimija on näiltä osin täysin laiminlyönyt omavalvonnan, eikä elintarvikkeita voida erotella.

Toimija saa tuoda maahan asetuksen 1688/2005 alaisia elintarvikkeita ilman että niistä on otettu salmonellanäytteet, jos ne ovat menossa toisen maan lipun alla seilaavaan laivaan. Se sijaan jokaisesta asetuksen 1688/2005 alaisesta tuote-erästä, joka toimitetaan eteenpäin kotimaan markkinoille, on oltava salmonellanäytteet. Asetuksen 1688/2005 alaiset elintarvikkeet, jotka on tuotu maahan ja toimitettu Suomen markkinoille, on vedettävä takaisin markkinoilta ja palautettava tai hävitettävä. Omavalvonnan laiminlyönnin seurauksena elintarvikkeita ei voida erotella, mikä on omiaan aiheuttamaan vakavaa terveysvaaraa.

Ympäristölautakunnan päätöksessä on määrätä toimija palauttamaan tai hävittämään kaikki sellaiset elintarvikkeet, jotka toimija on vastaanottanut, mutta joista ei ole otettu asetuksen 1688/2005 mukaisia salmonellanäytteitä. Oikaisuvaatimuksen mukaisesti päätöksessä on syytä tarkentaa. Kielion sanamuotoa täsmennetään siten, että palauttamis- tai hävittämiskaava täsmennetään koskemaan sellaisia kotimaan markkinoille tarkoitettujen elintarvikkeita, jotka ovat asetuksen 1688/2005 alaisia ja joista ei ole otettu asetuksen 1688/2005 mukaisia salmonellanäytteitä. Koska päätöksen sanamuotoa muutetaan, on asiassa syytä asettaa myös uusi määräaika, joka on kotimaan markkinoille tuotujen elintarvikkeiden osalta 30.9.2024. Ympäristölautakunta painottaa, että toimijan on omavalvonnassa pystyttävä osoittamaan, mitkä elintarvikkeet on millekin markkinoille tarkoitettuja. Mikäli tätä ei pystytä osoittamaan omavalvonnassa, on elintarvikkeasiakirjoissa säännöksen mukaisia puutteita ja ne tulkitaan terveysvaaraa aiheuttaviksi.

Määräys avustaa viranomaista valvontatyössä

Oikaisuvaatimuksen mukaan myöskään yhteistyövelvoitteelle tarkastuksen yhteydessä ei ole laissa säädettyä perustetta. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on vedottu, että valvontaviranomaisen pääsyä ei ole estetty ja kaikki asiakirjat on pyydettyä esitetty. Oikaisuvaatimuksen mukaan toimijan ti-

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

loissa on alkoholi- ja tupakkatuotteita, jonka vuoksi varaston kulkutietoja valvoo tulli.

Elintarvikelain 40 §:n mukaisesti valvontaviranomaisella on oikeus tehdä virallisen valvonnan edellyttämiä tarkastuksia valvontakohteessa, tutustua asiakirjoihin ja elintarviketietoihin, tarkastaa toiminnassa käytetyt tilat, laitteet ja välineet sekä tarkastaa tilat, joita valvontaviranomainen perustellusta syystä epäilee käytettävän valvontakohteen elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminnassa. Elintarvikelain 43 §:n mukaisesti valvontaviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä toimijalta valvontatehtävien hoitamiseksi. Elintarvikelain 83 §:n mukaisesti poliisin on annettava valvontaviranomaisille tämän pyynnöstä virka-apua elintarvikesäännösten mukaisten tehtävien suorittamisessa. Elintarvikelain säännöksiä täydentävät yleislakina hallintolain säännökset. Hallintolain 39 §:n mukaan viranomaisen on ilmoitettava toimivaltaansa kuuluvan tarkastuksen aloittamisajankohdasta asianosaiselle, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteutumista.

Toimija on käynneillä estänyt elintarvikevalvontaviranomaisia suorittamasta tarkastusta silloin, kun tarkastus on tehty ennalta ilmoittamatta. Toimija ilmoitti ensimmäisellä kerralla 4.12.2023 poliisien läsnä ollessa, että tarkastuksen tekeminen ei onnistu, koska siitä ei olla sovittu etukäteen. Lopulta toimija suostui tarkastuksen suorittamiseen ja se toteutettiin hyvässä hengessä. Koska tarkastuksella havaittiin suuri määrä vanhentuneita elintarvikkeita, voidaan tarkastuksen tekemistä ennalta ilmoittamatta pitää hallintolain 39 §:n mukaisesti perusteltuna. Tarkastuksesta etukäteen ilmoittaminen vaarantaisi tarkastuksen tarkoituksen toteuttamista. Tässä tapauksessa valvontaviranomaisella oli syytä epäillä, että varastossa olisi paljon vanhentuneita elintarvikkeita. Seuraavalla tarkastuksella 18.1.2024 toimijan edustaja ei päästänyt elintarvikevalvontaviranomaisia tarkastamaan elintarvikevarastoa, jossa oli 4.12.2023 suoritettulla tarkastuksella toimituskieltoon asetettuja vanhentuneita elintarvikkeita. Tästä syystä ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö päätyi pyytämään jälleen poliisilta virka-apua 25.1.2024 suoritettulle tarkastukselle.

Koska yhteistyö toimijan kanssa on ollut haastavaa, on ympäristölautakunta katsonut tarpeelliseksi antaa toimijalle määräyksen avustaa valvontaviranomaista. Lautakunnalla on oikeus antaa määräyksiä, joita voidaan tarvittaessa tehostaa pakkokeinoin. Oikaisuvaatimuksessa esitetyt syyt eivät anna aihetta arvioida asiaa toisin.

Sovelletut säädökset

Elintarvikelaki 297/2021 40 §, 55 §, 56 §

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY)
N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta LIITE II, luku VI

Elintarviketietoasetus (EY) 1169/2011 2.2 kohta r

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Hallintolaki 434/2003 39 §

Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetus (EY) 625/2017 15 artikla

Komission asetus (EY) 1688/2005 1 artikla, 2 artikla, 3 artikla

Liitteet:

Oikaisuvaatimus

Esittelijä:

Ympäristönsuojelupäällikkö Kati Halonen

Ehdotus:

Ympäristölautakunta päättää täsmentää yllä esitettyjen perusteluiden mukaisesti ympäristölautakunnan 4.4.2024 tekemän päätöksen kohtia 2 ja 3 seuraavasti:

Muutetaan kohtaa 2 seuraavaan muotoon:

2) Kieltää sellaisten kotimaan markkinoille tarkoitettujen elintarvikkeiden toimittamisen Suomen markkinoille, jotka toimija on tuonut maahan, jotka ovat asetuksen 1688/2005 alaisia ja joista ei ole otettu asetuksen 1688/2005 mukaisia salmonellanäytteitä.

Muutetaan kohtaa 3 seuraavaan muotoon:

3) Määrätä toimija palauttamaan tai hävittämään sellaiset kotimaan markkinoille tarkoitetut elintarvikkeet, jotka toimija on vastaanottanut, mutta joista ei ole otettu salmonellanäytteitä asetuksen 1688/2005 mukaisesti 30.9.2024 mennessä.

Kohdan 1 ja 4 osalta päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Toimeenpano:

Ote:

Toimija
Toimijan asiamies
Ympäristöpalvelut / Maria Korhonen

Valitusosoitus

Hallintovalitus/Itä-Suomen hallinto-oikeus

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

91 § Muut asiat (yhteiset)

Ympla 15.8.2024 § 91

Muita yhteisiä asioita ei ollut.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

92 § Rakennusvalvonnan muut asiat

Ympla 15.8.2024 § 92

Muita asioita ei ollut.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

93 § Rakennusvalvonnan lupapäätökset

Ympla 15.8.2024 § 93

Esittelijä: Rakennustarkastaja Eero Mikkela, puh. 0400 556 058

Rakennusvalvonnan tekemät lupapäätökset ovat nähtävissä
www.kotka.fi/rakennusvalvonta.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

D/1571/10.03.00.14/2024

94 § Lausunto hallinto-oikeudelle

Ympla 15.8.2024 § 94

Valmistelija: Lakimies Marika Kytölä, puh. 040 643 0095

Esitysteksti: Itä-Suomen hallinto-oikeus on 18.7.2024 päivätyllä kirjeellä kehottanut Kotkan kaupungin ympäristölautakuntaa antamaan lausunnon valittajan ympäristölautakunnan päätöksestä 13.6.2024 § 80 tekemään valitukseen.

Valituksessaan valittaja on katsonut, että kiinteistön aiempi toimija on toiminut kaavan vastaisesti vuosina 1980–1990 ja näin ollen valittajan kaavan vastaisen toiminnan kieltäminen rikkoo yhdenvertaisuusperiaatetta.

Hallinto-oikeudelle on laadittu liitteenä esitettävä lausunto, jossa hallinto-oikeutta pyydetään hylkäämään valitus. Lausunnon keskeinen sisältö on, ettei perusteita valituksen hyväksymiseen ole.

Liitteet: 1. Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö
2. Luonnos ympäristölautakunnan lausunnoksi liitteineen

Esittelijä: Rakennustarkastaja Eero Mikkela

Ehdotus: Ympäristölautakunta päättää antaa yllä mainitussa valitusasiassa oheisen liitteen mukaisen lausunnon hallinto-oikeudelle. Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös: Hyväksyttiin.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Toimeenpano:
Ote selitys ja asiakirjat: hallinto-oikeus 30.8.2024 mennessä
ita-suomi.hao@oikeus.fi
Valittaja

Ei oikaisuvaatimusohjetta (Kuntal. 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

95 § Salaisena käsitellyt asiat

Ympla 15.8.2024 § 95

Ympäristölautakunta on käsitellyt salaisena pykälän: § 89
Terveysuojelulain (763/1994) 27 ja 51 § mukainen asunnon
käyttökielto.

Ei oikaisuvaatimusohjetta

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

OIKAISUVAATIMUSOHJEET**Muutoksenhakukielto**

Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 83 – 88, 91 - 95

Seuraavista päätöksistä ei annetun lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 146 §:n nojalla saa hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla, koska kyse on markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvista asioista.

Pykälät: -

Koska seuraavista päätöksistä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus, niistä ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät: -

Seuraaviin päätöksiin ei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 §:n 1 momentin tai muun lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät: -

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

Oikaisuvaatimusohjeet

Asiat -...

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja oikaisuvaatimus-oikeus Yllä mainittuihin päätöksiin voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksena **ympäristölautakunnalle**.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen maksu Oikaisuvaatimuksen käsittely on maksutonta.

Oikaisuvaatimusaika Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä

tiedoksianto, katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.169

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon **22.08.2024**.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja liitteet

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- muutoksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimus on sen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittaja, myös allekirjoittajan nimi, asuin- tai postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa. Jos oikaisuvaatimusta koskevia ilmoituksia tai päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava kaupunginhallitukselle virka-aikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa sähköpostitse.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus lähetetään aina omalla vastuulla.

Oikaisuvaatimusviranomaisen yhteystiedot

Kotkan kaupunki
Ympäristölautakunta
Kustaankatu 2, 48100 Kotka
(PL 205, 48101 Kotka)
Puhelin: 05 23450 (kirjaamo)
Sähköposti: kirjaamo@kotka.fi
Virka-aika: ma - pe klo 8.00 – 12.00 ja 13.00 – 16.00
Erikseen ilmoitettavana kesäaikana:
ma – pe klo 8.00 – 12.00 ja 13.00 – 15.00

Asiat

§

**Valitusviranomainen
ja valitusoikeus**

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Itä-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valituksen saa tehdä

- asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta. [Oikeudenkäyntimaksut hallinto-oikeudessa - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](https://www.oikeus.fi/fi/ajantasainen-tieto-oikeudenkaelyntimaksuista) Lain 9 §:n mukaan maksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika

Valitus on jätettävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi **22.08.2024**.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksen muoto, sisältö ja liitteet

Valitus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. 171

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan;
- valittajan nimi ja kotikunta;
- postiosoite, puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on valittajan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet> .

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus lähetetään aina omalla vastuulla.

Valitusviranomaisen yhteystiedot**Itä-Suomen hallinto-oikeus**

Minna Canthin katu 64
70100 KUOPIO
(PL 1744, 70101 KUOPIO)
Puh. 029 564 2500
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Faksi: 029 564 2501
Virka-aika arkisin klo 8.00–16.15

VALITUSOSOITUS

Ympla 89, 90

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

Postiosoite: PL 1744, 70100 KUOPIO
Käyntiosoite: Minna Canthinkatu 64, 70100 KUOPIO
Sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 564 2502
Puhelinnumero: 029 564 2500

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);

3) vaatimusten perustelut;

4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta. [Oikeudenkäyntimaksut hallinto-oikeudessa - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#) Lain 9 §:n mukaan maksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Kotkan kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite: PL 205, 48101 KOTKA
Käyntiosoite: Kustaankatu 2, 48100 KOTKA
Sähköpostiosoite: kirjaamo@kotka.fi
Puhelinnumero: 05 23450

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.00- 12.00 ja 13.00 – 16.00.

Erikseen ilmoitettavana kesäaikana:
ma – pe klo 8.00 – 12.00 ja 13.00 – 15.00